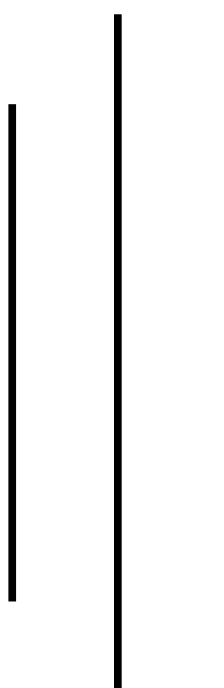

वार्षिक शैक्षिक स्थिति प्रतिवेदन

ANNUAL EDUCATIONAL STATUS REPORT

आर्थिक वर्ष : २०७७/७८

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

वार्षिक शैक्षिक स्थिति प्रतिवेदन (Annual Educational Status Report)

आर्थिक वर्ष : २०७७/७८

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

हाम्रो भनाइ

नेपालको संविधान (२०७२) ले शिक्षालाई नागरिकको मौलिक अधिकारका रूपमा स्थापित गरेको छ । शिक्षामा सबै बालबालिकाहरूको पहुँच सुनिश्चित गरी आधारभूत शिक्षाको गुणस्तर उकास्न र शिक्षाको माध्यमबाट लैङ्गिक एवं सामाजिक विभेद अन्त्य गरी समान र समतामूलक समाज निर्माणतर्फ वर्तमान शिक्षा नीति तथा कार्यक्रम परिलक्षित छन् । यति हुँदाहुँदै पनि अधिकांश बालबालिकाहरू विपन्नताका कारण विद्यालय शिक्षाबाट बञ्चित भई बाल्यावस्थामै भोको पेटका लागि काममा लाग्नुपर्ने बाध्यात्मक अवस्था विद्यमान छ । खासगरी दलित, अल्पसंख्यक र पिछडिएका समुदायका अधिकांश बालबालिकाहरू जीवोपयोगी र सर्बसुलभ शिक्षाको अभावमा दोहोर्‍याई तेहर्‍याई पढ्नुपर्ने र असफल भई बीचैमा कक्षा छाड्नुपर्ने अवस्था, शिक्षण पेशामा आबद्ध व्यक्तिहरूमा सकारात्मक मनोवृत्तिको अभाव तथा विद्यालयको बिग्रँदो भौतिक अवस्थाका कारण विद्यालय व्यवस्थापन एवम् शैक्षिक विकासको कार्य चुनौतीपूर्ण बन्दै गएको देखिन्छ ।

परिवर्तित शैक्षिक नीति तथा कार्यक्रम मार्फत् सर्बसुलभ एवम् गुणस्तरीय शिक्षा प्रत्याभूतिका लागि नेपाल सरकारले सामाजिक सेवाअन्तर्गत शिक्षा क्षेत्रमा आर्थिक वर्ष २०६८/६९ का लागि करिब १७% वार्षिक बजेट विनियोजन गरेको देखिए पनि सो अनुपात घट्दै गई आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ११.६४% र आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/७९ का लागि १०.९२% बजेट छुट्याइएको छ । शिक्षा विकासका विविध प्रयासस्वरूप सामयिकरूपमा शिक्षा नीति तथा पाठ्यक्रम परिवर्तन एवं शैक्षिक योजनाहरू कार्यान्वयनमा आएका छन् । आधारभूत तथा प्राथमिक शिक्षा परियोजना प्रथम र दोश्रो चरण हुँदै सबैका लागि शिक्षा कार्यक्रम (२००४-२००९), विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम (२००९-२०१५) समाप्ति पश्चात् कार्यान्वयनमा आएको विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमले कार्यान्वयनको पाँचौँ बसन्त पार गरिसकेको छ । माध्यमिक शिक्षालाई गुणस्तरीय रूपमा सबैको पहुँचभित्र ल्याउन र विद्यालयको संस्थागत क्षमतामा सुधार गर्न माध्यमिक शिक्षा सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइएको थियो । तहगत रूपमा शिक्षालाई भिन्नाभिन्नै कार्यक्रमका रूपमा राखी योजना निर्माण र कार्यान्वयन हुँदै आएको विगतदेखिको परम्परालाई विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रमले आर्थिक वर्ष २०६६/६७ देखि विस्थापित गरेको हो । यस कार्यक्रमले विगतको ४ तहमा बर्गीकृत विद्यालय शिक्षाको अवधारणालाई आधारभूत तह (कक्षा १-८) र माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२) को विद्यालय शिक्षामा रुपान्तरण गरेको छ । गुणस्तरीय शिक्षामा बालबालिकाहरूको समतामूलक पहुँच सुनिश्चित गर्न विद्यालय शिक्षामा संरचनागत तथा कार्यमूलक परिवर्तनसहित जवाफदेहिता तथा कार्यक्षमता बृद्धि गर्ने उद्देश्यले ल्याइएको विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमले अपेक्षित नतिजा दिने आशा गरिएको थियो । यसरी विविध परियोजना तथा कार्यक्रम अन्तर्गत गरिएका पहल र प्रयासस्वरूप शिक्षाका विविध पक्षमा सकारात्मक परिणामका सङ्केतहरू प्राप्त भए पनि सबै तह र तप्काका समुदायलाई गुणस्तरीय, रोजगारमुखी एवम् जीवोपयोगी सीपमा आधारित शिक्षा व्यवस्थामा देखापर्ने विभिन्न खालका चुनौतीहरू सहजै निराकरण गर्न सकिने अवस्था देखिँदैन । यसका लागि शिक्षाप्रति चासो राख्ने सबैको प्रतिबद्धता, समन्वय र लगावको खाँचो देखिन्छ ।

सुरुङ्गा नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर खस्किरहेको सन्दर्भमा जनप्रतिनिधिहरूको प्रतिबद्धता, सरोकारवालाहरूको राय-सल्लाह र सुझाव बमोजिम शिक्षकहरूको सहकार्य र सहयोगमा ५ वर्षे नगर शिक्षा योजना (२०७८-८३) मस्यौदा तयार भई छलफलका क्रममा रहेको छ । यसलाई अन्तिम रूप दिई समग्र शिक्षा क्षेत्रको विकासमा टेवा पुर्याई विद्यालयहरूको भौतिक, शैक्षिक र व्यवस्थापकीय पक्षमा सुधार गर्न सबै सरोकारवालाहरूको चासो र अथक प्रयासको खाँचो छ ।

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस नगरपालिका मार्फत् विभिन्न शीर्षकमा गरिएका लगानीबमोजिमका कार्यक्रम, कार्यान्वयन प्रक्रिया र भौतिक एवम् वित्तीय प्रगति विवरण झल्काउने उद्देश्यले यो वार्षिक शैक्षिक स्थिति प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । निर्दिष्ट ढाँचाभित्र रही नगरपालिकाको विद्यमान शैक्षिक स्थिति, प्रमुख शैक्षिक सूचना एवम् आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लक्ष्य र प्रगति विवरण यसमा समेट्ने प्रयास गरिएको छ । प्रतिवेदन तयार गर्ने जिम्मेवारी सम्पूर्ण कार्यालय परिवारको रहेको र सबै शाखा तथा उपशाखासंग सम्बद्ध कर्मचारीहरूले यसको तयारीमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउनुभएको छ ।

यस प्रतिवेदनले शिक्षासंग सम्बद्ध सम्पूर्ण सरोकारवाला एवम् पाठकवर्गहरूलाई सुरुङ्गा नगरपालिकाको संक्षिप्त शैक्षिक अवस्था र यस वर्ष सञ्चालित कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन प्रक्रिया एवम् प्रगतिसम्बन्धी सूचना प्रदान गर्ने अपेक्षा गरिएको छ । प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा भएका कमी-कमजोरीहरू ओल्ल्याई सुधारात्मक उपायहरू सुझाउनुहुने जोकोही महानुभावप्रति सुरुङ्गा नगरपालिका, सप्तरी सदैव आभार प्रकट गर्दछ ।

सुरुङ्गा नगरपालिका

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा

मधुपट्टी, सप्तरी

विषय सूची

क्र.सं.	शीर्षक/विवरण	पृष्ठ
	हाम्रो भनाइ	i
	विषयसूची	ii
	तालिकाहरूको सूची	iii
	नक्सा/डायग्राम आदिको सूची	iii
	अनुसूचीहरूको विवरण	iii
	कार्यकारी सारांश	iv
१.	परिच्छेद - १ स्थिति प्रतिवेदनको परिचय	
१.१	पृष्ठभूमि	१
१.२	स्थिति प्रतिवेदनको उद्देश्य	१
१.३	स्थिति प्रतिवेदन निर्माण प्रक्रिया	१
१.४	स्थिति प्रतिवेदन निर्माणका क्रममा प्रयोगमा ल्याइएका दस्तावेजहरू	२
२.	परिच्छेद - २ शैक्षिक अवस्था	
२.१	साक्षरताको स्थिति	३
१.२	शिक्षण संस्थाहरूको संख्यात्मक विवरण	३
१.३	विद्यार्थी विवरण	४
१.४	भैतिक पूर्वाधारको अवस्था	४
१.५	विद्यालय शिक्षाका शैक्षिक सूचकहरू	५
१.६	स्थानीय तहको संगठन संरचनामा शिक्षा क्षेत्रको अवस्था तथा जनशक्तिको अवस्था	६
३.	परिच्छेद - ३ कार्यक्रम कार्यान्वयनको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति	
३.१	शिक्षा क्षेत्रको बजेट र खर्चको अवस्था	७
३.२	बजेट उपशीर्षक अनुसार बजेट तथा खर्चको अवस्था	८
३.३	कार्यक्रम कार्यान्वयनका मुख्य समस्या तथा चुनौती	११
३.४	कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सुधारका उपाय	१४
४.	परिच्छेद - ४ उपलब्धि तथा कार्यक्रम विस्तृतीकरण	
४.१	सशर्त अनुदानबाट सम्पादित कार्यक्रमहरू	१६
४.२	आन्तरिक स्रोतबाट सम्पादित कार्यक्रमहरू	२५
५.	परिच्छेद - ५ असल अभ्यास, प्रमुख उपलब्धि, चुनौती तथा समाधानका उपायहरू	
५.१	अन्य संस्थासँगको साझेदारीमा सञ्चालित कार्यक्रम	२७
५.२	असल अभ्यास तथा नवप्रवर्तनात्मक कार्यक्रमहरू	२७
५.३	समग्र कार्यक्रमका प्रमुख उपलब्धिहरू	२९
५.४	चुनौती तथा समाधानका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू	३०
	अनुसूचीहरू	
	चालु आर्थिक वर्षमा सञ्चालित प्रमुख कार्यक्रमहरूको भौतिक र वित्तीय प्रगतिको तालिका	
	आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को विद्यालयगत निकासा विवरण	
	अन्य : आ.व. २०७७/७८ को निकासा रकम खर्च सम्बन्धी विवरण ।	

तालिकाहरूको सूची

- तालिका १ : सुरुङ्गा नगरपालिकाको वडागत निरक्षरहरूको संख्यात्मक विवरण
तालिका २ : सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यमान स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी, राहत, शिक्षक अनुदान सम्बन्धी तहगत विवरण
तालिका ३ : विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधारको स्थिति
तालिका ४ : शिक्षक दरबन्दी मिलान सम्बन्धी विवरण
तालिका ५ : २५ हजारदेखि ५० हजारसम्म जनसङ्ख्या रहेको नगरपालिकाको संगठन तालिका

अनुसूचीहरूको विवरण

- अनुसूची १ : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को प्रथम चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन
अनुसूची २ : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को दोस्रो चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन
अनुसूची ३ : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
अनुसूची-४ : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा आन्तरिक स्रोततर्फ सञ्चालित कार्यक्रमहरूको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
अनुसूची ५ : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को विद्यालयगत निकासी विवरण
अनुसूची ६ : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को अनुदान निकासी अनुदान खर्च सम्बन्धी निर्देशन

कार्यकारी सारांश

विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान अन्तर्गत शैक्षिक कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा सुशासन प्रबर्द्धन शीर्षकमा एक आर्थिक वर्ष अवधिभर सञ्चालन गरिने सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति विवरणलगायत नगरपालिकाको स्पष्ट शैक्षिक वस्तुस्थिति झल्कने गरी स्थिति प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यक्रम प्राप्त भएबमोजिम आर्थिक वर्ष २०७७/७८ अवधिभर सुरुङ्गा नगरपालिकामा सञ्चालन गरिएका कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण र शैक्षिक परिदृश्य झल्काउने उद्देश्यले यो वार्षिक शैक्षिक स्थिति प्रतिवेदन (Status Report) २०७७/७८ तयार गरिएको छ ।

प्रतिवेदन तयारीका लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट निर्दिष्ट ढाँचाबमोजिम यस प्रतिवेदनलाई पाँच परिच्छेदमा विभाजन गरिएको छ । पहिलो परिच्छेदमा स्थिति प्रतिवेदनको परिचय प्रस्तुत गरिएको छ भने, दोस्रो परिच्छेदमा सुरुङ्गा नगरपालिकाको शैक्षिक अवस्था दर्शाइएको छ । त्यसैगरी तेस्रो परिच्छेदमा कार्यक्रम कार्यान्वयनको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति सम्बन्धमा विश्लेषण गरिएको छ । प्रतिवेदनको चौथो परिच्छेदमा वर्षभरि कार्यान्वयन भएका कार्यक्रमबाट प्राप्त उपलब्धि तथा कार्यक्रम विस्तृतीकरण र पाँचौँ परिच्छेदमा असल अभ्यास, प्रमुख उपलब्धि, चुनौतीहरूको विश्लेषण गरी समाधानका उपायहरू सुझाइएको छ ।

समष्टिमा संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रमहरूका लागि वार्षिक बजेट रु. १६,००,८८,०००।०० मध्ये रु. १४,२९,१४,६६१.९४ खर्च भई ८९.२७ प्रतिशत वित्तीय प्रगति भएको छ । त्यसैगरी आन्तरिक स्रोततर्फ विनियोजित रकम रु. १,०१,५१,९८६।०० मध्ये रु. ५८,९१,६९७।५२ खर्च भई ५८.०३ प्रतिशत प्रगति भएको छ । खेलकुद विकास कार्यक्रम अन्तर्गत राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता, आधारभूत तथा माध्यमिक तहमा कार्यरत शिक्षक तलब भत्ता, विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमतर्फ १३ ओटा क्रियाकलाप र राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सशर्त अनुदान प्राप्त भएको थियो । कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७७/७८ मा चौमासिक निकासा दिनुपर्ने व्यवस्था गरिए पनि कोष तथा लेखा नियन्त्रकको कार्यालयबाट त्रैमासिक निकासा फुकुवा हुने र वैदेशिक स्रोततर्फ निकासा फुकुवा ढीलो गरी प्राप्त हुने भएकाले कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समस्या सिर्जना हुने गरेको छ । मूलतः कोभिड-१९ को महामारीका कारण कार्यक्रम कार्यान्वयनमा प्रभाव परेको महशुस गरिएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ का कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा विविध समस्या एवम् कठिनाइहरू सामना गर्नुपर्‍यो । कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका समय मै प्राप्त भएपनि त्रैमासिक निकासा त्रैमासिक अवधिको मध्ये तथा अन्त्यतिर मात्र फुकुवा हुँदा कार्यक्रम प्रभावित भएको थियो । केही कार्यक्रमहरू कोरोना महामारीका कारणले ढिलो गरी सञ्चालन गर्नुपरेको थियो । यद्यपि उपलब्ध स्रोतसाधन र समयलाई मध्यनजर गरी कार्यक्रमलाई प्राथमिकीकरण गरी सञ्चालन गर्ने प्रयास गरिएको थियो । यी समस्याहरूलाई केलाउँदै सुरुङ्गा नगरपालिकालाई प्राप्त आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को अवयवगत बजेट स्थिति र लक्षित उद्देश्यहरू हासिल गर्न बजेट तथा कार्यक्रम प्राप्तिसँगै तदारुकताका साथ समयमै सरोकारवाला शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, अभिभावक शिक्षक संघ, शिक्षाप्रेमी, राजनैतिक दल, नागरिक समाज, विषयगत शाखा, विभिन्न राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय तथा स्थानीय गैरसरकारी संघसंस्थाहरूसँग समन्वय र साझेदारीमा कार्यक्रमलाई लक्षित वर्गसम्म पुर्याउनका लागि छलफल, विचारविमर्श गरी आवश्यक सरसल्लाह लिएर कार्यक्रम कार्यान्वयनमा यथासम्भव अधिकतम सहभागिता जुटाई सञ्चालन गरिएकोले सन्तोषजनक उपलब्धिहरू हासिल भएका छन् । यस वर्ष अनुभव गरिएका र सिकिएका पाठहरूका आधारमा अगाडि बढ्नसके आगामी दिनमा समस्याहरू कम हुँदै गई भावी कार्यक्रम कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता वृद्धि हुने अपेक्षा गर्न सकिन्छ ।

परिच्छेद - १ स्थिति प्रतिवेदनको परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

शिक्षा विकासको संवाहक हो। शिक्षाविना सभ्य, विकसित एवम् आधुनिक र विवेकशील समाज निर्माणको कल्पना समेत निरर्थक हुन्छ। शिक्षा विकासको लागि हरेक राज्यले शिक्षामा प्रतथमिकताका साथ लगानी गरेको पाइन्छ। नेपालमा १० वर्षअघि शिक्षामा कुल राष्ट्रिय बजेटको १७ प्रतिशतको हाराहारीमा लगानी गरिएको देखिएपनि केही वर्षयता सो अंश घट्न गई ११ प्रतिशतमा झरेको पाइन्छ। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा ११.९२ प्रतिशत, २०७७/७८ मा ११.६४ प्रतिशत र २०७८/७९ मा १०.९२ प्रतिशतमा झरेको छ। शिक्षा क्षेत्रमा लगानी गरिएको बजेटको समुचित एवम् प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरी अपेक्षित उद्देश्य हासिल गर्नेतर्फ उन्मुख हुनु हामी सबै शिक्षाकर्मी र सरोकारवालाहरूको कर्तव्य हुनआउँछ।

सुरुङ्गा नगरपालिकाको वार्षिक बजेट प्रवाहको स्थिति हेर्दा २५ प्रतिशतको हाराहारीमा देखिन्छ। अधिकांश बजेट आधारभूत तह र माध्यमिक तहका शिक्षक, प्रारम्भिक बालविकास शिक्षक र विद्यालय कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक सुविधामा खर्च हुने भएकाले विकासका काममा न्यून खर्च भइरहेको छ। विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर सुधार, निरक्षर प्रौढहरूका लागि साक्षरता र निरन्तर शिक्षा, आयआर्जन, सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित शिक्षण व्यवस्था, विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माण, मर्मत सम्भार लगायतका शीर्षकहरूमा स्रोतको न्यूनताका कारण अपेक्षित सुधार आउनसकेको छैन। यसै सन्दर्भमा सुरुङ्गा नगरपालिकाबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा नेपाल सरकारबाट हस्तान्तरित बजेट तथा कार्यक्रम र आन्तरिक स्रोतबाट विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रम अन्तर्गत सम्पादन गरिएका कार्यहरू समेटी शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले उपलब्ध गराएको ढाँचामा यो स्थिति प्रतिवेदन तयार गरिएको।

१.२ स्थिति प्रतिवेदनको उद्देश्य

विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान अन्तर्गत शैक्षिक कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा सुशासन प्रबर्द्धन शीर्षकमा एक आर्थिक वर्ष अवधिभर सञ्चालन गरिने सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति विवरणलगायत सुरुङ्गा नगरपालिकाको स्पष्ट शैक्षिक वस्तुस्थिति झल्कने गरी स्थिति प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यक्रम भएबमोजिम आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सञ्चालन गरिएका कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण र नगरपालिकाको शैक्षिक परिदृश्य झल्काउने उद्देश्यले यो स्थिति प्रतिवेदन २०७७/७८ तयार गरिएको छ। यस प्रतिवेदन तयार गरिनुका प्रमुख उद्देश्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गर्न सकिन्छ :

- सुरुङ्गा नगरपालिकाको मौजुदा शैक्षिक अवस्थाको पहिचान तथा विश्लेषण गर्नु,
- कार्यक्रम कार्यान्वयनको वित्तीय तथा भौतिक प्रगति सम्बन्धी जानकारी गराउनु,
- कार्यक्रम कार्यान्वयनको स्थिति विश्लेषण गरी समीक्षा गर्नु,
- वर्षभरिमा नगरपालिकामा भए गरेका क्रियाकलापहरूको यथार्थ गतिविधिलाई अभिलेखीकरण गरी तालुक निकायमा प्रतिवेदन सम्प्रेषण गर्नु,
- विगत र वर्तमानको अवस्थाको आधारमा भावी कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सुधारका थप उपायहरू अवलम्बन गर्न सघाउ पुर्याउनु।

१.३ स्थिति प्रतिवेदन निर्माण प्रक्रिया

आर्थिक वर्ष २०६५/६६ सम्म कक्षा १ देखि ५ सम्मको सबैका लागि शिक्षा र कक्षा ६ देखि १० सम्मको माध्यमिक शिक्षा सहयोग कार्यक्रमलाई आर्थिक वर्ष २०६६/६७ देखि कक्षा १ देखि १२ सम्मको एकीकृत विद्यालय शिक्षा पद्धतिको कार्यान्वयनका लागि विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम हुँदै विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनको ५ वर्ष वितिसक्दा केन्द्रकृत शासन व्यवस्थाबाट संधीयतामा मुलुक रूपान्तरण पश्चात उक्त कार्यक्रमहरूका बारेमा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग शैक्षिक कार्यक्रमसम्बन्धी अन्तरक्रिया र छलफल गर्दै सुझाव एवम् सूचना संकलन गरिनुका साथै गतविगत वर्षहरूमा सञ्चालित शैक्षिक कार्यक्रमहरूबाट प्राप्त उपलब्धि र यस आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सञ्चालित कार्यक्रमको कार्यान्वयन अवस्थाका बारेमा सम्बद्ध पक्षलाई जानकारी गराउँदै रायसुझाव र प्रतिक्रिया संकलन गरी आगामी आर्थिक वर्षको योजना निर्माणमा पृष्ठपोषणका रूपमा प्रयोग गरिँदै आएको इतिहास छ।

स्थानीय तहको शैक्षिक उन्नयनमा अग्रणी भूमिका निर्वाह गर्ने स्थानीय तहस्तरमा शैक्षिक संरचनाको महत्त्वपूर्ण अङ्गको रूपमा रहेको नगर शिक्षा समितिको नियमित बैठकमा विगत आर्थिक वर्षमा प्राप्त शैक्षिक प्रगतिको समीक्षा एवम् चालु आर्थिक वर्षमा

सञ्चालित शैक्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्थालाई आधार बिन्दु मान्दै नगर शिक्षा समितिका पदाधिकारी, विद्यालय निरीक्षक, स्रोतव्यक्ति, शिक्षाप्रेमी, बुद्धिजीवी, नागरिक समाज, राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरू एवम् विभिन्न संघसंस्था जस्ता शैक्षिक सरोकारवालाहरूको संलग्नतामा छलफल एवम् अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरी प्राप्त रायसुझावलाई आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वार्षिक शैक्षिक स्थिति प्रतिवेदन निर्माण गर्दा मार्गदर्शनको रूपमा लिइएको छ ।

कुनै पनि कार्यक्रम सञ्चालन भइसकेपछि सो कार्यक्रमको सञ्चालन प्रक्रिया, समय, लागत र उपलब्धिका बारेमा सम्बन्धित निकायमा प्रतिवेदन पेश गर्नु कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निकायको दायित्व हुनआउँछ । यसै क्रममा सुरुङ्गा नगरपालिकाबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सञ्चालित विभिन्न कार्यक्रमहरूका बारेमा शिक्षा मन्त्रालय र शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रसमक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नको लागि यो स्थिति प्रतिवेदन तयार गरिएको हो । प्रतिवेदन निर्माणका क्रममा सामाजिक विकास समिति, नगर शिक्षा समिति र नगरपालिकाका अन्य कर्मचारीहरूको सहभागिता रहेको र देहायका आधारमा तयार गरिएको छ :

- विद्यालयहरूमा विभिन्न शीर्षकमा गरिएका अनुदान निकासाहरू,
- नगरस्तरमा सञ्चालन गरिएका विभिन्न बैठक, तालिम, गोष्ठी, कार्यशाला तथा छलफलहरू,
- नगरस्तरमा सञ्चालन भएका विभिन्न तालिम, अभिमुखीकरण, प्रबोधीकरण लगायतका कार्यक्रमहरू,
- नगरपालिकाका कर्मचारीहरूबाट आ-आपनो क्षेत्रमा सञ्चालन गरिएका क्षमता विकास तथा सुदृढीकरण कार्यक्रमहरू,
- योजना निर्माण तथा वार्षिक समीक्षा बैठकबाट प्राप्त सुझावहरू,
- कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७७/७८ र तालुक निकायबाट प्राप्त परिपत्र तथा निर्देशनहरू,
- कार्यक्रम कार्यान्वयनसँग सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग छलफल तथा अन्तर्क्रिया,
- विद्यालयहरूमा भए गरेका विभिन्न क्रियाकलापहरू,
- अनुगमनका क्रममा देखिएका तथ्यहरू र विभिन्न शैक्षिक सरोकारवालहरूबाट प्राप्त सुझाव तथा पृष्ठपोषणहरू,
- सम्बद्ध पदाधिकारीहरूले अनुगमन तथा निरीक्षणका क्रममा सुझाएका बुँदाहरू ।

१.४ स्थिति प्रतिवेदन निर्माणका क्रममा प्रयोगमा ल्याइएका दस्तावेजहरू

सुरुङ्गा नगरपालिकामा सञ्चालित विभिन्न शैक्षिक संस्थाहरूबाट भरिएका तथ्याङ्क, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, विद्यालय, नगरस्तरीय प्र.अ. बैठक, स्टाफ बैठकका निर्णय, राजनैतिक दल, सामाजिक विकास समिति, नगर शिक्षा समिति, अनुगमन समिति, शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा व्यवस्थापन समिति, अनुदान व्यवस्थापन इकाई, साक्षरता अभियान नगर समिति जस्ता निकायहरूको लिखित तथा मौखिक परामर्श, केन्द्रीय एवम् विभागीय निकायबाट प्राप्त कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, प्रक्रिया, मापदण्ड एवम् कार्यक्रम, अख्तियारी, नर्म्स, नगर शिक्षा योजनाको मस्यौदा, शिक्षा मन्त्रालय वा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट जारी निर्देशिका र कार्यविधि, कार्यक्रम कार्यान्वयन एवम् अनुगमन योजनाका साथै नगरका विभिन्न योजनासँग सम्बन्धित दस्तावेजहरू, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, शिक्षा ऐन तथा नियमावली संशोधन सहित, आवधिक योजना एवम् नेपाल सरकार/प्रदेश सरकार/नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम समेतलाई स्रोतको रूपमा उपयोग गरिएको छ । खासगरी यो प्रतिवेदन तयारीका लागि निम्न स्रोतहरूलाई विशेष महत्व दिइएको छ :

- नगरपालिकामा सञ्चालित शैक्षिक संस्थाहरूबाट प्राप्त फाराम तथा विवरणहरू,
- School-based IEMIS Report-I & II, 2076 & 2077,
- विद्यालय व्यवस्थापन समिति, विद्यालय, नगरस्तरीय प्र.अ. बैठक, कर्मचारी-स्टाफ बैठक, कार्यपालिका बैठकका निर्णयहरू,
- नगर शिक्षा समिति, साक्षरता अभियान नगर समिति, शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा व्यवस्थापन समिति, अनुगमन समिति जस्ता निकायहरूको लिखित तथा मौखिक निर्णय तथा सुझावहरू,
- कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका एवम् कार्यक्रम, अख्तियारी तथा नर्म्स,
- शिक्षा विभागबाट प्रकाशित सूचना तथा प्रतिवेदन,
- शैक्षिक संस्थाहरूबाट सङ्कलित सूचना एवम् तथ्याङ्कहरू र विभिन्न विद्यालयबाट प्राप्त मागपत्रहरू,
- विभिन्न तहमा भएका अन्तरक्रियाबाट प्राप्त सुझावहरू,
- नेपाल सरकारका केन्द्रीय निकायहरू र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट ।

परिच्छेद - २ शैक्षिक अवस्था

सुरुङ्गा नगरपालिकाभित्र २७ ओटा आधारभूत विद्यालय (१२ ओटा प्राथमिक, १ धार्मिक (मदरसा), १४ निम्नमाध्यमिक) र ५ ओटा माध्यमिक विद्यालय (१ माध्यमिक र ४ उच्चमाध्यमिक) गरी ३२ ओटा सामुदायिक विद्यालयहरू छन् भने १७ ओटा संस्थागत विद्यालय र १ ओटा क्याम्पस गरी कुल ५० ओटा शैक्षिक संस्थाहरू सञ्चालनमा रहेका छन् । ४९ ओटा प्रारम्भिक बालविकास कक्षाहरू सामुदायिक विद्यालयमै समाहित छन्, १ ओटा समुदायमा सञ्चालित छ । संस्थागत विद्यालयहरूमा १७ पूर्व प्राथमिक कक्षा (नर्सरीदेखि यूकेजी) सञ्चालन भइरहेका छन् । सामुदायिक विद्यालयहरूमा प्राथमिक तहमा १०५, निम्नमाध्यमिक तहमा २०, माध्यमिक तहमा २०, उच्चमाध्यमिक तहमा ४ गरी कुल १४९ स्वीकृत दरबन्दी, प्राथमिक तहमा ३६, निम्नमाध्यमिक तहमा २१, माध्यमिक तहमा ७ गरी कुल ६४ राहत, उच्चमाध्यमिक तहमा ३ शिक्षक अनुदान र प्राविधिक धारतर्फ ४ प्रशिक्षक तथा २ सहायक प्रशिक्षक गरी कुल २२२ पदमा शिक्षकहरू कार्यरत छन् । प्रत्येक विद्यालयमा कम्तीमा १ र बढीमा ३ जना गरी कुल ५० जना प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ताहरू सेवारत छन् । त्यसैगरी ३१ जना विद्यालय सहयोगी एवम् ५ जना विद्यालय सहायक गरी ३६ जना विद्यालय कर्मचारी पदमा कार्यरत छन् ।

नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार आधारभूत र माध्यमिक शिक्षाको व्यवस्थापकीय अधिकार स्थानीय तहमा अन्तर्निहित रहेकोले यस नगरपालिकाले आधारभूत शिक्षा (कक्षा ८) परीक्षा सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन कार्यविधि, २०७४, स्वयंसेवक शिक्षक व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ र सुरुङ्गा नगरपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७७ बनाई कार्यान्वयन भइरहेको छ । सुरुङ्गा नगरपालिकाको शिक्षा नियमावली निर्माणको क्रममा रहेको छ । समग्र विद्यालय शिक्षाको विकास, विस्तार र सबैका लागि समतामूलक गुणस्तरीय विद्यालय शिक्षाको पहुँच सुनिश्चित गर्न नगर शिक्षा योजना (२०७८-८३) को मस्यौदा तयार भई छलफलको क्रममा रहेको छ । विद्यालय शिक्षासम्बन्धी अधिकार व्यवस्थित ढङ्गले कार्यान्वयन गर्न र विद्यालय शिक्षामा देखापरेका समस्याहरू निराकरण गरी नतिजामूलक सुधारका निमित्त विद्यमान कानून अपर्याप्त छन् । यसका निमित्त नगरपालिकाका विधायिकी, कार्यकारी र प्रशासनिक अङ्गले विद्यालय शिक्षामा देखापरेका समस्या, चुनौती एवम् अवसरहरूको सही मापन र विश्लेषण गरी आवश्यक विधि तथा कानून निर्माणको कार्यमा सक्रियतापूर्वक लाग्नुपर्ने देखिन्छ ।

२.१ साक्षरताको स्थिति

सेभ द चिल्ड्रेनको सहयोगमा सबल नेपालबाट मोबाइल प्रविधिमा आधारित CMIS Household Survey बाट प्राप्त विवरण अनुसार सुरुङ्गा नगरपालिका क्षेत्रभित्रका वडागत निरक्षरहरूको विवरण तालिका १ मा उल्लेख गरिएको छ । सुरुङ्गा नगरपालिकाद्वारा २०७५ सालमा सञ्चालन गरिएको घरपरिवार सर्वेक्षण अनुसार सुरुङ्गा नगरपालिकाको साक्षरताको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ :-

क्र.सं.	विवरण	महिला	पुरुष	अन्य	जम्मा
१.	कुल जनसंख्या	२४,३३२	२६,४७१	१३	५०,८१६
२.	५ वर्षमाथिको जनसंख्या	२१,४८२	२३,३१२	१३	४४,८०७
३.	५ वर्षमाथिको साक्षर जनसंख्या	१३,५४५	१९,४५९	११	३३,०१५
४.	५ वर्षमाथिको साक्षरता प्रतिशत	६३.०५	८३.४७	८४.६१	७३.६८
५.	साक्षर-निरक्षर नखुलेको जनसंख्या				६४५

स्रोत : घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

२.२ शिक्षण संस्थाहरूको संख्यात्मक विवरण

शैक्षिक सत्र २०७७ को तथ्याङ्क अनुसार यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र सामुदायिक आधारभूत विद्यालय २७, संस्थागत आधारभूत विद्यालय १६, सामुदायिक माध्यमिक विद्यालय ५, संस्थागत माध्यमिक विद्यालय १ र उच्च शिक्षा शिक्षण संस्था (क्याम्पस) १ रहेको छ । १ ओटा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा कक्षा ९ देखि सिभिल ईन्जिनियरिङ विषयमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा धार सञ्चालन भइरहेको छ । कोचिङ सेन्टर १ रहेको छ । तहगत विद्यालय सङ्ख्यालाई तलको तालिकामा प्रष्ट पारिएको छ :

क्र. सं.	तह	सामुदायिक			संस्थागत	जम्मा
		स्वीकृत	अनुमति	जम्मा		

क्र. सं.	तह	सामुदायिक			संस्थागत	जम्मा
		स्वीकृत	अनुमति	जम्मा		
१.	प्राथमिक	११	२	१३	१२	२५
२.	निम्नमाध्यमिक	०	१४	१४	४	१८
	आधारभूत	११	१६	२७	१६	४३
३.	माध्यमिक ९-१०	४	१	५	१	६
४.	उच्चमाध्यमिक	२	२	४	०	४
	माध्यमिक ९-१२	४	१	५	१	६
	जम्मा विद्यालय	१५	१७	३२	१७	४९

२.३ विद्यार्थी विवरण

शैक्षिक सत्र २०७७ को IEMIS Report अनुसार सामुदायिक विद्यालयहरूमा नौ हजारभन्दा बढी विद्यार्थीहरू अध्ययन गरेको देखिन्छ। करिब ३८ प्रतिशत विपन्न दलित र १८ प्रतिशत विद्यार्थीहरू विपन्न जनजाति समुदायका विद्यार्थीहरू छन्। बाँकी विद्यार्थीहरू अन्य विपन्न जाति/समुदायका बालबालिकाहरू नै बढी अध्ययन गरेको पाइन्छ। ५३ प्रतिशत छात्र र ४७ प्रतिशत छात्राको सहभागिता रहेको छ। तहगत र जातिगत विद्यार्थी विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ :

क्र. सं.	तह	कुल विद्यार्थी			दलित विद्यार्थी			जनजाति विद्यार्थी		
		छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा
१.	बालविकास	५४६	५३८	१,०८४	२३४	२७८	५१२	१५८	११४	२७२
२.	प्राथमिक	२,१२५	१,८७६	४,००१	९५९	९०६	१,८६५	५०६	४२५	९२९
३.	निम्नमाध्यमिक	१,१३४	१,०४१	२,१७५	३४७	३३८	६८५	३९१	२९९	६९०
क.	आधारभूत १-८	३,२५९	२,९१७	६,१७६	१,३०६	१,२४४	२,५५०	८९७	७२४	१,६२१
४.	माध्यमिक ९-१०	७८८	७६७	१,५५५	२०३	१७१	३७४	३०९	२८३	५९२
१.	उच्चमाध्यमिक	३४४	१७०	५१४	५४	३२	८६	१५४	६२	२१६
ख.	माध्यमिक ९-१२	१,१३२	९३७	२,०६९	२५७	२०३	४६०	४६३	३४५	८०८
	जम्मा	४,९३७	४,३९२	९,३२९	१,७९७	१,७२५	३,५२२	१,५१८	१,१८३	२,७०१

स्रोत : IEMIS Report, 2077

२.४ भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि यस नगरपालिका अन्तर्गतका विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माण अनुदान स्वरूप विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमतर्फ ३६ लाख रुपैयाँको १ ओटा ४ कोठे भवन र ७ लाखका दरले २ ओटा WASH सुविधा भएको शौचालय निर्माण गर्न बजेट तथा कार्यक्रम प्राप्त भएको थियो। ती कार्यक्रमहरूको कार्य सम्पन्न भइसकेको छ। राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमबाट २ ओटा विद्यालयहरूका लागि २/२ कक्षाकोठा निर्माणको लागि प्राप्त बजेटबाट अन्तिम चरणका काम (Finishing) बाहेकका काम भइसकेको छ। स्थानीय आवश्यकताको आँकलन स्थानीय तहबाटै हुनुपर्नेमा माथिल्ला निकायहरूबाटै विद्यालय तोकेर भवनको कार्य गर्नुपर्दा स्थानीय आवश्यकता पूर्ति हुनसक्ने देखिन्छ। आवश्यकता एकातिर बजेट विनियोजन अर्कोतिर हुने समस्या देखिएको छ।

तहगत आधारमा ६४ प्रतिशत भन्दा बढी प्रारम्भिक बालविकास कक्षा, ४६ प्रतिशत आधारभूत विद्यालयहरू र ८० प्रतिशत माध्यमिक विद्यालयहरू प्राथमिकतायुक्त न्यूनतम सक्षमताको अवस्था (PMEC-Prioritized Minimum Enabling Conditions) पूरा गरेका छन्। कक्षा अनुसार शिक्षक संख्या, कक्षाकोठा, छात्रा शौचालय, हरेक विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक, शिक्षण सिकाइ सामग्री कुना जस्ता पक्षहरूलाई विद्यालयमा चाहिने न्यूनतम मापदण्डको आधार मान्ने हो भने यी पूर्वाधारहरू थुप्रै विद्यालयले पूरा गरेको देखिन्छ। आधुनिकीकरण, विश्वव्यापीकरण, शिक्षा क्षेत्रमा बढ्दै गएको नवीन प्रविधिको प्रयोगले विद्यालय सञ्चालनको मापदण्ड, भौतिक पूर्वाधार, शैक्षिक व्यवस्थामा आमूल परिवर्तनको खाँचो औँल्याएको छ। कम्प्युटर प्रयोगशाला, पुस्तकालय, ई-लाइब्रेरी, अनलाइन (सूचना तथा सञ्चार) प्रविधिमा आधारित शिक्षण सिकाइ, स्मार्ट बोर्ड (IRI) को सुविधा, कार्यालय कक्ष, स्टाफ कक्ष, क्यान्टिनको व्यवस्था,

सभा हल जस्ता सुविधाका हिसाबले अझै पनि हाम्रा विद्यालयहरू राम्रा छैनन् । अर्थात् यी कुराहरूको अभाव रहेको छ । स्रोतको अभावका कारण यी सुविधाहरू तत्कालै पूरा हुने देखिदैन पनि । नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट विनियोजन हुने बजेट तथा कार्यक्रम समेत न्यून देखिन्छ, भने नगरपालिकाको आफ्नै स्रोत कमजोर रहेकोले अत्यावश्यक योजनामै सीमित देखिन्छ । शिक्षातर्फ विनियोजित बजेटको अंश उत्साहजनक भएपनि शिक्षक तालिम, सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको व्यवस्था, कार्यक्रम सञ्चालन जस्ता शीर्षकमै नपुग हुने देखिन्छ ।

सुरुङ्गा नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका ३१ ओटा सामुदायिक विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार तालिका ४ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२.५ विद्यालय शिक्षाका शैक्षिक सूचकहरू

सुरुङ्गा नगरपालिकामा सञ्चालित सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूको IEMIS Report 2077, नगर वस्तुगत प्रोफाइलको मस्यौदा, घरपरिवार सर्वेक्षण विवरण, शिक्षासम्बन्धी विभिन्न प्रतिवेदनहरू, पन्ध्रौँ योजनामा शिक्षा तथा विभिन्न दस्तावेजका आधारमा राष्ट्रिय स्थिति एवम् लक्ष्य र सुरुङ्गा नगरपालिकाको वर्तमान अवस्था एवम् लक्ष्य निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ :-

क्र.सं.	सूचकहरू	न.पा.को स्थिति (२०७७/७८)	राष्ट्रिय स्थिति (२०७७)	शिक्षेयोको लक्ष्य (२०८२)	पन्ध्रौँ योजनाको लक्ष्य (२०८०/८१)	न.पा.को लक्ष्य (२०८२/८३)
१. प्रारम्भिक बालविकास र शिक्षा						
१.१	कुल भर्ना दर	८०	८६.४	१००	१००	१००
१.२	४ वर्षका बालबालिकाको भर्ना अनुपात	६०	६७.२	९०		८०
१.३	कक्षा १ मा नवप्रवेशीमध्ये प्रारम्भिक बालविकास र शिक्षाको अनुभव प्राप्त बालबालिकाको प्रतिशत	६२	६८.७	९०	९०	९०
२. आधारभूत शिक्षा						
२.१	कक्षा १ मा कुल प्रवेशदर	११५	१२१.९	१०६		१०५
२.२	कक्षा १ मा खुद प्रवेशदर	९०	९६.८	९९		९५
२.३	कक्षा १-५ मा कुल भर्नादर	१२५	११९.३	११२		११०
२.४	कक्षा १-५ मा खुद भर्नादर	९२	९७.१	१००		९८
२.५	कक्षा १-८ मा कुल भर्नादर	११८	११०.४	११५		१०५
२.६	कक्षा १-८ मा खुद भर्नादर	८५	९३.८	९९	९९	९५
२.७	कक्षा ८ मा टिकाउ दर	७०	७९.३	९८.९		९५
२.८	आधारभूत शिक्षाको तह पूरा गर्ने दर	७०	७२.७	९८.७		९५
३. माध्यमिक शिक्षा						
३.१	कक्षा ९-१० मा कुल भर्नादर	९०	९४.६	१०५.६		१०५
३.२	कक्षा ९-१० मा खुद भर्नादर	६५	६८.७	८१.४		८०
३.३	कक्षा ९-१२ मा कुल भर्नादर	६८	७१.४	९१.६		९०
३.४	कक्षा ९-१२ मा खुद भर्नादर	४५	४७.६	५८.१	६५	६०
३.५	कक्षा ११-१२ मा कुल भर्नादर	५०	५१.५	७७.३		७०
३.६	कक्षा ११-१२ मा खुद भर्नादर	३०	२५.८	४०.१		४०
३.७	कक्षा १० मा टिकाउ दर	६०	६०.३	९७.९		९०
३.८	कक्षा १२ मा टिकाउ दर	२५	२४.०	३५.४		३५
४. अनौपचारिक शिक्षा र जीवन पर्यन्त सिकाइ						
४.१	५ वर्षमाथिको साक्षरता दर	७४	७८	९६	९६	९६

क्र.सं.	सूचकहरू	न.पा.को स्थिति (२०७७/७८)	राष्ट्रिय स्थिति (२०७७)	शिक्षेयोको लक्ष्य (२०८२)	पन्ध्रौँ योजनाको लक्ष्य (२०८०/८१)	न.पा.को लक्ष्य (२०८२/८३)
४.२	१५-२४ वर्षको साक्षरता दर	८५	९२	९९	९९	९७
४.३	१५ वर्षमाथिको साक्षरता दर	६०	५८	९५	९५	९५
५. महिला शिक्षक प्रतिशत						
५.१	आधारभूत तह	२६.४	४३.७	५०		३०
५.२	माध्यमिक तह	५	२०.६	२५		१०
६. प्राथमिकता प्राप्त न्यूनतम सक्षमता (PMEC) पूरा गरेका विद्यालय प्रतिशत						
६.१	प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र	६४		६०		८०
६.२	आधारभूत विद्यालय	४६	१३.४	७०		७०
६.३	माध्यमिक विद्यालय	८०		६०		१००
७. शिक्षा क्षेत्रको बजेट प्रतिशत		२०	११.६४	१७		३०

२.६ स्थानीय तहको संगठन संरचनामा शिक्षा क्षेत्रको अवस्था तथा जनशक्तिको अवस्था

सुरुङ्गा नगरपालिका स्थापनाको पूर्वार्धमा विगतको अभ्यास कायम राख्दै १ जना स्रोतव्यक्तिबाट व्यवस्थापनको कार्य भइरहेको थियो । स्रोतव्यक्तिको पद र स्रोतकेन्द्रको पद्धति खारेज हुँदै गएपनि यस नगरपालिकामा भने तत्कालीन स्रोतव्यक्तिलाई नै काजमा लिई शिक्षासम्बन्धी कामकाज भइरहेको थियो । कर्मचारी समायोजन पश्चात् राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका १ जना र राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणीका १ जना कर्मचारी थपिई आठौँ र छैठौँ तहमा समायोजन र पदस्थापन गरियो । २०७५ सालको अन्त्यतिर २५ हजारभन्दा बढी तर ५० हजारभन्दा कम जनसङ्ख्या भएको नगरपालिकामा शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा रहने व्यवस्था भयो । जसअनुसार १ जना राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीको शाखा अधिकृत र १ जना राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणीको सहायक कर्मचारी रहने व्यवस्था अनुरूप हाल आठौँ तह र छैठौँ तहका २ जना कर्मचारी कार्यरत छन् । कार्यबोझका हिसाबले १ जना शिक्षकलाई स्रोतव्यक्तिको रूपमा काजमा खटाइएको छ ।

शिक्षा, युवा र खेलकुद जस्ता ३ विषय क्षेत्रको योजना, बजेट, कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन, निरीक्षण, सुपरिवेक्षण, प्रतिवेदन र दैनिक सेवा प्रवाहको कार्य सम्पादनको लागि विद्यमान कर्मचारी व्यवस्था अपर्याप्त देखिन्छ । शिक्षा क्षेत्रको व्यवस्थापनको लागि विषय विशेषज्ञता समेत आवश्यक पर्ने हुँदा विद्यमान कर्मचारी व्यवस्थाले धान्न सजिलो छैन ।

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखामा रहेको दरबन्दी तेरिज यस प्रकार रहेको छ :-

- शाखा अधिकृत (शिक्षा, राजपत्राङ्कित तृतीय/अधिकृत सातौँ/आठौँ) १ : आठौँ तहको अधिकृत कार्यरत
- प्राविधिक सहायक (शिक्षा, राजपत्र अनंकित प्रथम/सहायक पाँचौँ) १ : छैठौँ तहको अधिकृत कार्यरत

२५ हजारदेखि ५० हजारसम्म जनसङ्ख्या रहेको नगरपालिकाहरूको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट निर्धारित संगठन तालिका ५ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

परिच्छेद - ३

कार्यक्रम कार्यान्वयनको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति

यस परिच्छेदमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सुरुङ्गा नगरपालिकाका लागि शिक्षा क्षेत्रमा संघीय सरकारबाट वित्तीय हस्तान्तरण भई सशर्त अनुदानको रूपमा प्राप्त भएको सबैका लागि शिक्षा-आधारभूत तह, माध्यमिक तह, विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम, राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम र आन्तरिक स्रोततर्फ विनियोजित कार्यक्रमहरूको भौतिक र वित्तीय प्रगतिको स्थिति विश्लेषण गरिएको छ ।

३.१ शिक्षा क्षेत्रको बजेट र खर्चको अवस्था

यस नगरपालिकालाई आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित सबैका लागि शिक्षा - आधारभूत तह (३५००००१४), माध्यमिक तह (३५००००१५), विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (३५०००८०१), राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम, कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम जस्ता बजेट उपशीर्षकहरूमा सशर्त अनुदान प्राप्त भएको थियो । यी कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनका लागि कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७७/७८, राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया, शिक्षण सहयोग अनुदान कार्यान्वयन कार्यविधि, कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन लगायत शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेबसाइटमा उपलब्ध विभिन्न निर्देशिका र कार्यविधिहरूको अनुसरण गरिएको थियो ।

सुरुङ्गा नगरपालिकाको आर्थिक कारोवार अनलाइन प्रविधिमा आधारित छ । संघीय सरकारबाट LMBIS मार्फत प्राप्त सबै कार्यक्रम र बजेट शीर्षकगत रूपमा अनलाइन प्रविष्टि गरी सूत्रबद्ध गर्ने कार्य गरिन्छ । वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट र खर्च गर्ने अख्तियारी प्राप्त भएपछि कोष तथा लेखा नियन्त्रकको कार्यालयबाट निकास माग गर्ने र निकास फुकुवा प्राप्त भएपछि कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सम्बन्धित शाखा, उपशाखा, वडा कार्यालयहरू, आर्थिक प्रशासन शाखा र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको संलग्नतामा टिप्पणीमार्फत निर्णय गराई नियमानुसार अनलाइन प्रविधिबाट पेशकी एवम् भुक्तानीको कार्य गरिन्छ । खर्चको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तथा Treasury Single Account System बाट नियमित आयव्ययको व्यवस्था गरी प्रतिवेदन पठाउने र लेखापरीक्षण गराउने व्यवस्था अनुरूप आर्थिक कारोवार सञ्चालन भइरहेको छ ।

चौमासिक मागका आधारमा त्रैमासिक र चौमासिक रूपमा शिक्षक, विद्यार्थी, विद्यालय लगायतका तोकिएका एकाइको आधारमा टिप्पणी स्वीकृत गरी विद्यालयहरूमा अनुदान प्रवाह गर्ने, लेखा राख्ने र लेखापरीक्षण गराउने, सामाजिक परीक्षण गराउने व्यवस्था गरिएको छ । विद्यालयहरूमा जाने अनुदान निकासहरूलाई विद्यालयको कोषमा आम्दानी बाँधी सशर्त अनुदानलाई जुन शीर्षकमा निकास भएको हो सोही शीर्षकमा र निशर्त अनुदानलाई विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय बमोजिम विद्यालय विकास तथा सुधारका विविध शीर्षकहरूमा खर्च गर्ने आधार तयार गरी खर्च गर्न निर्देशन दिइएको छ । नगरपालिकाले खर्च लेख्न र निकास दिनका लागि प्रचलित आर्थिक ऐन, नियम, कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका र शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको निर्देशन अनुसरण गरिएको छ । कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनका साथ चौमासिक प्रगति विवरण तोकिएको समयसीमाभित्र तयार गरी सम्प्रेषण गरिएको छ ।

शिक्षा क्षेत्रमा रु. १५,९९,८८,०००।०० र खेलकुद विकास कार्यक्रमका लागि रु. १,००,०००।०० गरी जम्मा रु. १६,००,८८,०००।०० सशर्त अनुदान प्राप्त भई कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको थियो । कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा बन्दाबन्दीले गर्दा शैक्षिक संस्थाहरू बढी प्रभावित भई सामान्य अवस्थामा भन्दा निकै कम खुलेको थियो । विद्यालय उमेर समूहका बालबालिकाहरूको सिकाइ प्रक्रिया इतिहासमै सबैभन्दा बढी प्रभावित बन्न पुगेको थियो र हालसम्म पनि नियमित रूपमा विद्यालय खुल्न सकेको छैन । तथापि विनियोजित बजेटको करिब ९० प्रतिशत खर्च भएको छ । कोरोना भाइरसको प्रभावका कारण बजेट खर्च प्रभावित हुनुका साथै केही बजेट उपशीर्षकमा एकाइ लागतका आधारमा न्यून बजेट र केही शीर्षकमा बढी बजेट विनियोजन भएकाले रकमान्तरको समस्याका कारण पनि सतप्रतिशत खर्च हुनसकेन ।

बजेट शीर्षकअनुसार वार्षिक बजेट तथा खर्चको अवस्था तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :-

क्र.सं.	आयोजना / कार्यक्रम	वार्षिक बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	खेलकुद विकास कार्यक्रम (३४३००१०२)	१००,०००	९८,९७६.७०	९८.९८
२	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह (३५००००१४)	८४,१००,०००	७६,९७६,९७८.४२	९०.५८
३	माध्यमिक तह (३५००००१५)	२१,३००,०००	२०,८१८,७२४.३२	९७.७४
४	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम- जिल्लास्तर (३५००००८०१)	४,९०,३८,०००	४,५८,९९८.६९	९३.४३
५	राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम सबै शीर्षकको जम्मा	५५,५०,००० १६,००,८८,०००	५५,५०,००० १४,२९,९४,६६९.९४	१००.०० ८९.२७

३.२ बजेट उपशीर्षक अनुसार बजेट तथा खर्चको अवस्था

संघीय सरकारबाट वित्तीय हस्तान्तरण भई प्राप्त बजेट तथा कार्यक्रमतर्फ बजेट उपशीर्षक अनुसार क्रियाकलापगत रूपमा वार्षिक बजेट र खर्चको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

क्र. सं.	क्रियाकलाप कोड	क्रियाकलाप	इकाइ	भौतिक लक्ष्य	वार्षिक बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
		खेलकुद विकास कार्यक्रम (३४३००१०२)					
१.	६.२.२.११३	राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता			१,००,०००.००	९८,९७६.७०	९८.९७
		सबैका लागि शिक्षा-आधारभूत तह (३५००००१४)					
२.	१.१.३.३	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलव भत्ता अनुदान			८,४१,००,०००.०	७,६९,७६,९७८.४२	९०.५८
		माध्यमिक तह (३५००००१५)					
३.	१.१.३.४	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलव भत्ता अनुदान (प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)			२,१३,००,०००.०	२,०८,९९८,७२४.३२	९७.७४
		विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम- जिल्लास्तर (३५००००८०१)					
४.	१.१.४.१	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान			७३,४८,०००.००	७३,४८,०००.००	१००.००
५.	१.१.१.२.१	विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण अनुदान			५०,००,०००.००	४९,९९,९८०.६९	१००.००
६.	२.४.६.१	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान			४५,०१,०००.००	४४,६०,९८७.६६	९९.११
७.	२.७.११.१	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान			१,२८,५३,०००.०	६१,८४,२००.००	४८.११
८.	२.७.१३.१०	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान			१६,७२,०००.००	१४,९०,०००.००	८९.११
९.	२.७.१३.११	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)			११,००,०००.००	६,७१,८७२.२१	६१.०८
१०.	२.७.१३.१३	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान			२२,००,०००.००	२१,६४,६००.००	९८.३९
११.		नगरस्तरीय कक्षा ८ को परीक्षा					

क्र. सं.	क्रियाकलाप कोड	क्रियाकलाप	इकाइ	भौतिक लक्ष्य	वार्षिक बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
		सञ्चालन					
१२.	२.७.०.१३.८	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन अनुदान			३३,७९,०००.००	३३,७६,८५०.००	९९.९४
१३.	२.७.१.१	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)			१९,८९,०००.००	१७,६९,२००.००	८८.९५
१४.	२.७.१३.३३	अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान			१९,४४,०००.००	१९,४४,०००.००	१००.००
१५.	२.७.२५.६२	कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम			४७,८९,०००.००	४७,८८,३८९.१५	९९.९९
१६.	२.७.१३.२१	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन अनुदान			२०,८१,०००.००	४,९६,७०२.८०	२३.८७
राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम							
१७.	२.७.१३.३७	कक्षाकोठा निर्माण (मावि शिशुवारी र टिकुलिया)			३६,००,०००.००	३६,००,०००.००	१००.००
१८.		कम्प्युटर (प्रति कम्प्युटर ल्याब स्थापना) मा.वि. कुशहा			६,५०,०००.००	६,५०,०००.००	१००.००
१९.		शिक्षामा नवीन प्रविधि प्रवर्द्धन (मा.वि. दौलतपुर र टिकुलिया)			१३,००,०००.००	१३,००,०००.००	१००.००
		कुल जम्मा			१५,९९,०६,०००	१४,२९,१४,६६१.९४	८९.३७

त्यसैगरी सुरुङ्गा नगरपालिकाको पाँचौँ नगर सभाबाट आन्तरिक स्रोततर्फ विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमतर्फ वार्षिक बजेट र खर्चको अवस्था निम्नानुसार रहेको छ :

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलापको नाम	वार्षिक बजेट	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
१	कार्यालय तथा अभिलेख व्यवस्थापनको लागि सामग्री खरिद	५०,०००	४९,७२०.००	९९.४४
२	विद्यालयहरूको सूचना प्रणाली तथा लेखा प्रणाली सुदृढीकरणको लागि सफ्टवेयर खरिद	१,०००,०००	०.००	०.००
३	स्वयंसेवक शिक्षक व्यवस्थापन	२,१००,०००	३८९,२६५.००	१८.५४
४	प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीहरूको लागि प्रोत्साहन भत्ता	१,०३२,०००	१,०२०,०००.००	९८.८४
५	विद्यार्थी भर्ना अभियान	११७,९८६	१०९,०००.००	९२.३८
६	नगरस्तरीय शैक्षिक प्रोफाइल निर्माण, छपाइ र वितरण	१००,०००	८८,२१२.५०	८८.२१
७	माध्यमिक विद्यालयहरूलाई Multimedia/Projector खरिद र वितरण	२५०,०००	०.००	०.००
८	(आधारभूत शिक्षा) कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन, व्यवस्थापन र अनुगमन	८००,०००	१६५,६३६.००	२०.७०

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलापको नाम	वार्षिक बजेट	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
९	कम्प्युटर विषय शिक्षण गर्ने शिक्षकहरूको लागि कम्प्युटर तालिम (५ दिने)	२५०,०००	२५०,०००.००	१००.००
१०	नगर शिक्षा ऐन, नियमावली, कार्यविधि र नगर शिक्षा योजना निर्माण कार्यक्रम	३००,०००	२२३,२३९.५०	७४.४१
११	नगरस्तरीय विद्यालय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन	२४०,०००	२४०,०००.००	१००.००
१२	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय शिक्षा दिवस तथा बाल दिवस लगायत उत्सव मनाउने कार्यक्रम	२५०,०००	१६५,०७५.००	६६.०३
१३	विद्यालय तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन र प्रतिवेदन (School-based IEMIS Software व्यवस्थापन समेत)	२००,०००	२००,०००.००	१००.००
१४	विद्यालय तथा कार्यक्रम अनुगमन, सुपरिवेक्षण र अन्तर्क्रिया कार्यक्रम	१५०,०००	१५०,०००.००	१००.००
१५	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी (विभिन्न समितिको बैठक) तथा नगरस्तरीय प्र.अ. बैठक सञ्चालन	२००,०००	२००,०००.००	१००.००
१६	स्थानीय पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री निर्माण र वितरण	२१७,०००	०.००	०.००
१७	बाल शान्ति अभियान कार्यक्रम (शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक/सरोकारवाला र नगरपालिकाबीच अन्तर्क्रियासहितको वृत्तचित्र प्रसारण)	१००,०००	९९,४४०.००	९९.४४
१८	शैक्षिक क्यालेण्डर छपाइ र वितरण	१००,०००	१००,०००.००	१००.००
१९	शिक्षक डायरी तयारी, छपाइ र वितरण	१००,०००	१००,०००.००	१००.००
२०	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाको लागि Wi-Fi (Internet) जडान	४०,०००	४०,०००.००	१००.००
२१	अभिभावक सचेतना कार्यक्रम	२००,०००	१००,६००.००	५०.३०
२२	नगरस्तरीय फुटबल, भलिबल, क्रिकेट र ब्याडमिन्टन प्रतियोगिताको लागि विभिन्न विषयमा नगरको तर्फबाट हुने प्रायोजन	६००,०००	५९९,१७०.००	९९.८६
२३	आधारभूत (निम्नमाध्यमिक) विद्यालयहरूमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि-ICT (Per School 1 Computer, 1 Printer) को लागि औजार खरिद र वितरण	५००,०००	४९८,५९१.५२	९९.७२
२४	आधारभूत (प्राथमिक) विद्यालयहरूमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि-ICT (Per School Computer-1, Printer-1) को लागि औजार खरिद र वितरण	५००,०००	५००,०००.००	१००.००
२५	जनप्रभात मा.वि. दौलतपुरको लागि विज्ञान प्रयोगशाला सामग्री खरिद	५००,०००	४९८,७४८.००	९९.७५
२६	अभिलेख व्यवस्थापनको लागि फर्निचर खरिद	५०,०००	०.००	०.००
२७	शिक्षकहरूका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन सम्बन्धी ३ दिने तालिम	१०५,०००	१०५,०००.००	१००.००
२८	युवा तथा खेलकुद विकास योजना निर्माण	१००,०००	०.००	०.००
	जम्मा	१०,१५१,९८६	५,८९१,६९७.५२	५८.०३

सशर्त अनुदानतर्फ धेरैजसो अनुदान विद्यालयको खातामा प्रवाह हुने भएकोले लक्ष्यनजिक खर्च भएको देखिन्छ भने आन्तरिक स्रोततर्फ विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रम विशेषगरी क्रियाकलापकेन्द्रित भएकाले लक्ष्यको करिब ६० प्रतिशत मात्र खर्च भएको छ । कोरोना भाइरसको विभिन्न परिवर्तित लहरका कारण शिक्षा तथा खेलकुद क्षेत्रका कार्यक्रमहरू प्रभावित भएकाले लक्ष्यअनुरूप खर्च हुनसकेन ।

३.३ कार्यक्रम कार्यान्वयनका मुख्य समस्या तथा चुनौती

LMBIS मा आधारित लेखा प्रणाली र सूत्रमा आधारित भुक्तानी एवम् निकासा प्रणाली अवलम्बन गर्दा अनियमितता, चुहावट नियन्त्रण हुनुका साथै एकीकृत लेखा पद्धति विकास भएको छ । कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा निर्धारित समयसीमाभित्र अख्तियारी, निकासा फुकुवा र बजेट तथा कार्यक्रम प्राप्त नभई ढीलो गरी प्राप्त हुने गरेकाले समयमै कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न कठिनाई हुने गरेको छ । अनलाइन प्रविधिमा देखापर्ने प्राविधिक कठिनाईका कारण पनि कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समस्या देखापरिरहेको देखिन्छ । कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकाले चौमासिक निकासा दिने मार्गदर्शन गरिएको भएपनि कोष तथा लेखा नियन्त्रकको कार्यालयबाट त्रैमासिक निकासा फुकुवा हुने पद्धतिले समेत चौमासिक निकासामा समस्या देखिने गरेको छ । संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको बजेट विनियोजन समयमै हुने गरे पनि लेखा पद्धतिको आन्तरिक व्यवस्थामा समय लाग्ने गरेको कारण बजेट कार्यान्वयन र खर्चमा समस्या आईपर्ने गरेको छ । एकाइ लागतका आधारमा न्यून बजेटका कारण पनि कार्यान्वयन र खर्चमा समस्या देखिने गर्दछ ।

सबैका लागि गुणस्तरीय शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्न नसकिनु, लक्षित समूहका बालबालिकाको सहभागिता कमजोर हुनु, विद्यालय भर्ना भएका विद्यार्थीको निरन्तरता कायम गर्दै अपेक्षितरूपमा सिकाइ उपलब्धि हासिल हुन नसक्नु, तहगत र विषयगत रूपमा सबै विद्यालयमा शिक्षक व्यवस्थापन गर्न नसकिनु, प्राविधिक शिक्षालाई विद्यालय शिक्षाको मूल धारको रूपमा विकास गर्न नसकिनु, शिक्षासम्बन्धी अधिकार कार्यान्वयनको लागि पर्याप्त स्रोतको व्यवस्था हुन नसक्नु, तोकिएको शैक्षिक सत्रमा तह पार गर्नेको सङ्ख्या कम हुनु, पठन संस्कृतिको विकास तथा जीवनपर्यन्त सिकाइका लागि सार्वजनिक पुस्तकालय प्रणालीको विकास नहुनु, शिक्षा क्षेत्रका सबै तहमा सुशासनको प्रत्याभूति हुन नसक्नु, निजी लगानीका शैक्षिक संस्थाहरूको उचित व्यवस्थापन र प्रतिभाहरूको पलायन नियन्त्रण गर्न नसकिनु जस्ता विषयहरू विद्यालय शिक्षाका प्रमुख समस्याका रूपमा रहेका छन् । विद्यालय शिक्षाका उपलब्धि र अन्तरका आधारमा देखिएका समस्याहरू निम्नानुसार पहिचान गरिएको छ :

- सूचना तथा सञ्चारको प्रभावकारी व्यवस्थाको अभावले गर्दा माथिल्लो निकायबाट प्राप्त हुने कार्यक्रम तथा बजेट एवम् अख्तियारीको निकासा फुकुवा समयमा हुन नसक्दा कार्यक्रम सञ्चालनमा बाधा परेको ।
- कतिपय कार्यक्रमहरूको सञ्चालन निर्देशिका तथा सामग्री समयमा प्राप्त नभएकाले कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बाधा परेको ।
- विद्यालयसँग प्रत्यक्ष सम्बन्धित विभिन्न निकायहरू विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ, स्थानीय निकाय र सर्वसाधारण सरोकारवालाहरूको सहभागिता र अपनत्वको भावनाको आशातीत रूपमा विकास हुन नसक्दा सञ्चालित कार्यक्रम भने जति उद्देश्यमूलक र दीगो हुन नसकेको ।
- कतिपय कार्यक्रमहरू आर्थिक वर्षको अन्तिम समयमा प्राप्त हुन आएको हुँदा पूर्व योजना र तयारी साथ प्रभावकारी रूपमा कार्यक्रम सम्पन्न गर्न समस्या परेको ।
- विद्यालय सञ्चालन र व्यवस्थापनमा राजनैतिक र गुटगत प्रभाव पर्नु ।
- विद्यालय उमेरका सबै बालबालिकाहरूको विद्यालय शिक्षामा पहुँच पुग्न नसक्नु ।
- बालबालिकाहरूको बीचमा विद्यालय छाड्ने र पुनःकक्षा दोहोर्‍याउने दर उच्च हुनु ।
- अझै पनि परिवार, समाज र विद्यालयमा शिक्षासम्बन्धी सामाजिक एवम् लैङ्गिक विभेद कायमै रहनु ।
- बिशेष किसिमको आवश्यकता भएका बालबालिकाहरूको चाहना र आवश्यकतालाई पहिचान गरी सम्बोधन गर्न नसकिनु ।
- सामाजिक, आर्थिक र जातीय विविधताका कारण सबैका लागि समान र समतामूलक शैक्षिक सेवा र सुविधा प्रवाह तथा वितरण हुन नसक्नु ।
- गुणस्तरीयताको अवस्था अझै पनि न्युन रहेको छ । विस्तारै क्रमिकरूपमा शिक्षाको गुणस्तरमा सुधार भए तापनि शैक्षिक सुधारका लागि गुणस्तर शब्दलाई स्पष्टरूपमा परिभाषित गर्न नसकिनु ।
- विद्यालयस्तरीय पाठ्यक्रमलाई बालमैत्री, बालमनोविज्ञानमा आधारित बनाई सबै तहका बालबालिकाहरूका लागि समय सान्दर्भिक, स्तरयुक्त र आवश्यकता पूरा गर्ने खालको बनाउन नसकिनु ।

- अझै पनि ठूलो जनसङ्ख्या निरक्षर रहनुले तिनीहरूलाई साक्षर बनाई सान्दर्भिक र जीवनोपयोगी सीप प्रदान गर्न नसकिनु ।
- सुधारका लागि विद्यमान संरचना र पद्धतिको क्षमतामा बृद्धि गर्न संस्थागत, सङ्गठनात्मक र वैयक्तिक सक्षमता बृद्धि गर्न नसकिनु ।
- विद्यालय सञ्चालन र व्यवस्थापनमा समुदायको सहभागिता र अपनत्व बृद्धि हुन नसक्नु ।

विद्यालय शिक्षाका लागि प्राप्त सशर्त अनुदानका बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या तथा चुनौतीहरूलाई निम्नानुसार विश्लेषण गरिएको छ :-

क्र.सं.	आयोजना/ कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	समस्या तथा चुनौतीहरू
१.	खेलकुद विकास कार्यक्रम (३४३००१०२)	राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता (स्थानीय तहस्तरीय)	• खेलका इभेन्ट र लक्षित विद्यार्थी सहभागिताका आधारमा बजेट अत्यन्तै न्यून भएकोले कार्यक्रम सञ्चालनको लागि समस्या आइपर्ने गरेको
२.	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह (३५००००१४)	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान	• हालसम्म पनि शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईबाट प्रमाणित शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी, बालविकास सहजकर्ताहरूको अभिलेख प्राप्त हुननसकेकोले विवरण यकिन गर्न समस्या • विगतमा चौमासिक तलब भत्ता निकासको परम्परा हाल आएर त्रैमासिक हुने गरे पनि अझै पनि मासिक तलब भत्ता निकासको प्रणाली विकास गर्न नसकिएको
३.	माध्यमिक तह (३५००००१५)	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	• हालसम्म पनि शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईबाट प्रमाणित शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी, बालविकास सहजकर्ताहरूको अभिलेख प्राप्त हुननसकेकोले विवरण यकिन गर्न समस्या • विगतमा चौमासिक तलब भत्ता निकासको परम्परा हाल आएर त्रैमासिक हुने गरे पनि अझै पनि मासिक तलब भत्ता निकासको प्रणाली विकास गर्न नसकिएको
४.	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम- जिल्लास्तर (३५०००८०१)	१. प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	• प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक न्यून भएकाले पूर्णकालीन समय कार्यान्वयनमा समस्या • संस्थागत क्षमता विकास हुन नसकेको • प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ताहरूका लागि क्षमता विकासको अवसर कम रहेको • बालमैत्री विद्यालयको अवधारणा अनुरूप शैक्षिक र खेल सामग्रीहरूको यथोचित प्रबन्ध हुन नसकेको
		२. विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण अनुदान	• भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि पर्याप्त अनुदान र कोटा प्राप्त हुन नसकेको • प्राविधिक कर्मचारीहरूको अभाव • स्थानीय दररेट अनुसार बजेट अत्यन्तै न्यून रहेको • पुरानै एकाइ लागतमा बजेट तथा कार्यक्रम प्राप्त हुने गरेको • जनसहभागिता जुटाउन कठिन हुने गरेको
		३. सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	• अधिल्लो शैक्षिक सत्रको विद्यार्थी संख्याका आधारमा निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान निकासो नमिल्दो हुने गरेको • एकै आर्थिक वर्ष मा दुईपटक निकासो दिनुपर्ने अवस्था

क्र.सं.	आयोजना/ कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	समस्या तथा चुनौतीहरू
			रहेको • यथार्थ विद्यार्थी तथ्याङ्क यकिन गर्न असजिलो रहेको • पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तक परिमार्जन हुँदा पाठ्यपुस्तकको मूल्य सूची मिलाउन कठिन भएको
		४. तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	• दिवा खाजाका लागि एकाइ लागत कम रहेको • पूर्ण रूपमा मापदण्ड अनुसारको खाजा व्यवस्थापन गर्न नसकिएको • खाजा तयारीका लागि सामग्री र जनशक्ति अभाव भएको • कक्षा शिक्षणमा लगाउनुपर्ने समय दिवा खाजा व्यवस्थापनमा लाग्ने गरेको
		५. विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	• वार्षिक रूपमा विद्यालय सञ्चालनको लागि अनुदानको एकाइ लागत कम रहेको • विद्यालय सञ्चालन र व्यवस्थापनको कार्यलाई प्रविधिमा आधारित गराउन अनुदान नपुग रहेको
		६. शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	• निरक्षरको सङ्ख्या बढी भएको तर बजेट कम विनियोजन • घरधुरी सर्वेक्षणको अभावका कारण निरक्षरहरूको यकिन गर्न कठिन • सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरू निष्कृय रहेको र नयाँ केन्द्र स्थापनाको लागि अस्पष्ट कानुनी व्यवस्था
		७. विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	• लक्षित विद्यालय संख्याको आधारमा न्यून कोटा • भौतिक परिमाण कम भएकाले लक्ष्य पूरा गर्न धेरै समय लाग्ने
		८. प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन एवम् नगरस्तरीय कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन अनुदान	• पुरानै दर कायम भएकोले प्रति विद्यार्थी एकाइ लागत न्यून रहेको • कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालनको लागि बजेट न्यून रहेकोले आन्तरिक स्रोतमा भार थपिएको • विद्यालयहरूमा शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्था नियमित रूपमा हुननसकेको
		९. सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	• विगत १५ वर्षदेखि समान दर कायम रहिरहेकोले छात्रवृत्ति रकम दर न्यून रहेको • छात्रवृत्तिलाई विद्यार्थी हाजिरी प्रतिशतसँग जोड्न नसकिएको • छात्रवृत्ति रकम दुरुपयोग हुने गरेको
		१०. अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	• शिक्षक दरबन्दी न्यून रहेका विद्यालयहरूका लागि यो रकम न्यून भएको • अध्यापन अनुमति पत्र प्राप्त उम्मेदवारको अभाव रहेको • रकम न्यून भएकाले दक्ष शिक्षक व्यवस्था गर्न नसकिएको
		११. कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम	• नयाँ कार्यक्रम भएकाले कार्यान्वयनमा द्विविधा रहेको • सूचना प्रविधिमा आधारित सामग्रीहरूको अभाव रहेको • अभिभावक सचेतनाको कमी

क्र.सं.	आयोजना/ कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	समस्या तथा चुनौतीहरू
			कोभिड-१९ को लहरका बखत विद्यालय सञ्चालन गरी विद्यार्थी सिकाइ सहजीकरणमा समस्या देखिएको
		१२. सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन अनुदान	- विद्यालयमा निःशुल्क स्यानिटरी प्याड वितरण, अभिलेखीकरणमा जिम्मेवारी निर्वाहमा कठिनाई - महिनावारी भएका छात्राहरूको सङ्ख्या यकिन गर्न गार्हो
५.		१. कक्षाकोठा निर्माण (मावि शिशुवारी र टिकुलिया)	भौतिक पूर्वाधारतर्फ एकाइ लागत कम भएकाले कार्य सम्पन्न गर्न कठिन
		२. कम्प्युटर (प्रति कम्प्युटर ल्याब स्थापना) मा.वि. कुशहा	विद्यालयको आफ्नै स्रोत नभएकाले लागत जनसहभागिताको रकम व्यहोर्न कठिन
		३. शिक्षामा नवीन प्रविधि प्रवर्द्धन (मा.वि. दौलतपुर र टिकुलिया)	- प्राविधिक कर्मचारी कम भएकाले कार्यबोझ बढी हुने गरेको - नयाँ कार्यक्रम भएकाले कार्यान्वयनमा द्विविधा देखिएको

३.४ कार्यक्रम कार्यान्वयनका सुधारका उपाय

संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम र नगरपालिकाबाट आन्तरिक स्रोततर्फ विनियोजित कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा विभिन्न खालका समस्या र चुनौती देखापर्नुका साथै कोभिड-१९ को महामारीका कारण पर्याप्त समयको जोहो हुनसकेन । शैक्षिक क्यालेण्डर अनुसार विद्यालय सञ्चालन हुन नपाउँदा विद्यालय लक्षित कार्यक्रमहरू बढी प्रभावित हुनुपुगे । विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको सहभागितामा सञ्चालन हुनुपर्ने कतिपय कार्यक्रमहरू स्वास्थ्य सुरक्षा जोखिमका कारण प्रभावित भए । तथापि सम्भावित स्वास्थ्य सुरक्षा जोखिमलाई मध्यनजर गरी आगामी दिनमा कार्ययोजना बनाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक देखिन्छ । कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका समस्याहरूको निराकरण गरी कार्यान्वयनको प्रभावकारिता सुनिश्चित गर्न निम्नानुसारका उपायहरू अपनाउन आवश्यक छ :

- प्रारम्भिक बालविकास कक्षामा सबै बालबालिकाको पहुँच विस्तार गरिनुपर्ने,
- सँस्थागत क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनुपर्ने,
- बालविकास शिक्षकहरूको पारिश्रमिक बृद्धि गरी प्राथमिक शिक्षक सरह बनाउनुपर्ने,
- प्रारम्भिक बालविकास कक्षा व्यवस्थापन बालमैत्री बनाउन यथोचित शैक्षिक सामग्रीहरू उपलब्ध गराइनुपर्ने,
- बालविकास शिक्षकहरूलाई निरन्तर क्षमता विकासका क्रियाकलापहरूमा सरिक गराउनुपर्ने,
- बालविकास शिक्षकहरूलाई सामयिक रूपमा अन्तर्क्रिया, छलफलमा सहभागी गराउनुपर्ने,
- भौगोलिक क्षेत्र अनुसार कार्यक्रमको लागतमा विविधता कायम गरिनुपर्ने,
- विद्यालयहरूको आवश्यकताका आधारमा पर्याप्त मात्रामा भौतिक पूर्वाधार निर्माण कोटा छुट्याइनुपर्ने,
- भौतिक सुविधा विस्तार कार्यक्रमलाई समयमा नै सुरु गर्न प्राविधिकहरूको स्थायी पदपूर्ति गरिनुपर्ने,
- भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यक्रमको लागत वृद्धि गरिनुपर्ने,
- विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यक्रम वितरण प्रणालीमा राजनैतिक हस्तक्षेपलाई निरुत्साहित गरिनुपर्ने,
- निरक्षरहरूलाई साक्षरता कक्षामा आकर्षण बढाउनका लागि विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनुपर्ने,
- निरक्षरता न्यूनीकरणका लागि समुदायिक र गैरसरकारी संघसंस्थाहरूको सक्रियता बढाइनुपर्ने,
- सामुदायिक सिकाइ केन्द्र स्थापना सञ्चालन र व्यवस्थापनमा जोड दिइनुपर्ने,
- स्थापित सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका पदाधिकारीहरूको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरी अनौपचारिक शिक्षाका कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा सामुदायिक सिकाइ केन्द्रलाई पूर्ण जिम्मेवार बनाउनुपर्ने,
- विद्यार्थीको शैक्षिक उपलब्धिसँग शिक्षकको वृत्ति विकास र सुविधालाई आवद्ध गरी शिक्षकलाई थप जिम्मेवार बनाइनुपर्ने,

- क्षमतावान र योग्य प्रधानाध्यापकको व्यवस्था गरी छुट्टै पद सिर्जना गरिनुपर्ने,
- अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरी चेतना स्तर बृद्धि गरिनुपर्ने,
- निरीक्षण र अनुगमन प्रणालीलाई सशक्त र प्रभावकारी बनाइनुपर्ने,
- शिक्षकको सेवा, सुविधामा एकरूपता र पर्याप्तता हुनुपर्ने,
- विद्यालय सुधार योजनाले गुणस्तर बृद्धिको योजनालाई जोड दिनुपर्ने,
- शिक्षकको पेशागत विकास कार्यक्रमलाई शिक्षकको वृत्ति विकासमा आवद्ध गरेर यसप्रति शिक्षकहरूको आकर्षण बृद्धि गरिनुपर्ने,
- शिक्षकको पेशागत विकास कार्यक्रममा संलग्न व्यक्तिहरूको निरन्तर क्षमता विकासको कार्यक्रम संचालन गरिनुपर्ने,
- सैद्धान्तिक अवधारणा अनुसार मागमा आधारित तालिम संचालन गरिनुपर्ने र निरन्तर अनुगमन, पृष्ठपोषण दिइनुपर्ने,
- शिक्षण पेशामा क्षमतावान जनशक्तिलाई आकर्षण गरिनुपर्ने,
- शैक्षिक क्षेत्रलाई राजनीतिबाट मुक्त राखिनुपर्ने,
- क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू सबैलाई समेट्ने गरी सञ्चालन गरिनुपर्ने,
- अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणमा खटिने कर्मचारीहरूको लागि पर्याप्त स्रोत साधनको व्यवस्था गरिनुपर्ने र दरबन्दी अनुसारको कर्मचारीको व्यवस्था हुनुपर्ने,
- सामूहिक अनुगमन प्रणालीलाई व्यवहारिक रूपमा अवलम्बन गरिनुपर्ने,
- स्वमूल्याङ्कन एवम् सूचकमा आधारित अनुगमन प्रणालीको विकास गरिनुपर्ने,
- पर्याप्त स्रोत, साधनको व्यवस्थापन गरिनुपर्ने,
- सहयोगलाई वर्ग अनुसार विविधीकरण गरी वितरण गर्नु उपयुक्त हुने,
- विद्यालय कर्मचारी नियुक्ति सम्बन्धी स्पष्ट मापदण्ड बनाइनुपर्ने,
- विद्यालय कर्मचारीको पारिश्रमिकमा बृद्धि गरिनुपर्ने,
- विद्यालयमा उपलब्ध गराउने अनुदानमा बृद्धि गरिनुपर्ने र उपलब्ध अनुदानको सही सदुपयोग हुने व्यवस्थाको सुनिश्चितता गरिनुपर्ने,
- अनुगमन तथा निरीक्षण प्रणालीमा भएको अस्पष्टता अन्त्य गरी सुपरीवेक्षण प्रणालीलाई सबल र सुदृढ बनाउनुपर्ने,
- कार्यक्रम सहज कार्यान्वयनको लागि नीतिगत तथा कार्यान्वयन तहमा अवधारणात्मक स्पष्टता हुनुपर्ने,
- कार्यक्रमको बारेमा सबै तहमा यथेष्ट अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनुपर्ने,
- लागत साझेदारीलाई बढाउने तर्फ ध्यान दिइनुपर्ने,
- सबै तह, वर्ग र क्षेत्रलाई समेट्न सक्ने गरी कार्यक्रम विस्तार गरिनुपर्ने ।

उपलब्धि तथा कार्यक्रम विस्तृतीकरण

४.१ सशर्त अनुदानबाट सम्पादित कार्यक्रमहरू

अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरणमार्फत नेपाल सरकारबाट स्थानीय तहलाई समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान, समपूरक अनुदान प्राप्त हुने गरेको छ । आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि शिक्षातर्फ संघीय सरकारबाट सशर्त अनुदान मात्र प्राप्त भएको थियो । खेलकुद विकास कार्यक्रमतर्फ राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन गर्न सशर्त बजेट तथा कार्यक्रम प्राप्त भएको थियो । सबैका लागि शिक्षा-आधारभूत तहमा कार्यरत शिक्षक तलब भत्ता अनुदान र माध्यमिक तहका शिक्षक तलब भत्ता अनुदान गरी तलब भत्ता शीर्षकमा २ ओटा कार्यक्रम प्राप्त हुनुका साथै विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमतर्फ १३ ओटा क्रियाकलापहरूमा विद्यालयहरूलाई अनुदान निकासको लागि सशर्त बजेट प्राप्त भएको थियो । ढीलै भएपनि राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमतर्फ २ ओटा माध्यमिक विद्यालयलाई २ कोठे भवन निर्माण अनुदान, १ ओटा माध्यमिक विद्यालयलाई शिक्षामा नवीन प्रविधि प्रबर्द्धन र २ ओटा माध्यमिक विद्यालयलाई कम्प्युटर ल्याब अनुदान प्राप्त भएको थियो । कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७७/७८ मा उल्लिखित मार्गदर्शनका आधारमा प्राप्त बजेट तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएका छन् । प्रथम र दोस्रो त्रैमासिक अवधिमा शिक्षक तलब भत्ता र प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता तथा विद्यालय कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक शीर्षकहरूमा मात्र खर्च भएको छ । कार्यक्रमगत अख्तियारी र कोष तथा लेखा नियन्त्रकको कार्यालयबाट निकास फुकुवा ढीलो गरी प्राप्त हुने गरेकोले समयमै कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नसकिएको हो ।

पाँचौँ नगर सभाबाट आन्तरिक स्रोततर्फ शिक्षा र खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालनको लागि २८ ओटा क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न रु. १ करोड १ लाख ५२ हजार विनियोजन भएको थियो । कोभिड-१९ को महामारीका कारण केही कार्यक्रमहरू सञ्चालन हुननसके पनि अधिकांश कार्यक्रम सञ्चालन भई विनियोजित बजेटको करिब ६० प्रतिशत खर्च भएको छ । विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर सुधारका निम्ति यी कार्यक्रमहरूले सहयोग पुगेको देखिन्छ ।

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस नगरपालिकाले प्राप्त गरेको सशर्त अनुदान तथा आन्तरिक स्रोतबाट भए गरेका काम तथा प्रगतिले संघीयता र विकेन्द्रीकरणलाई टेवा पुर्याएको छ । मूलतः नगर क्षेत्रभित्रका सामूदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूको नियमन तथा व्यवस्थापनार्थ नगर शिक्षा ऐन सफलता पूर्वक नगर सभाबाट स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । त्यस्तै नगरक्षेत्र भित्रका शैक्षिक तथ्याङ्कलाई चुस्त दुरुस्त राख्दै fact based बनाउन शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन तथा शैक्षिक वृत्तचित्र निर्माणका अलावा यस वर्षमा भएगरेका प्रगति विवरणलाई बुँदागत रूपमा तपसिलमा उल्लेख गर्न सकिन्छ ।

क) शिक्षक दरबन्दी मिलानको प्रगति अवस्था

- माननीय मन्त्रीस्तरको मिति २०७६/१०/१० को निर्णयानुसार शिक्षक दरबन्दी (मिलान तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७६ स्वीकृत भएको ।
- शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र सानोठिमी, भक्तपुरको च.नं. १५८, मिति २०७६/१०/२१ को पत्रबाट नेपालका सामूदायिक विद्यालयहरूको शिक्षक दरबन्दी पुनर्वितरण सम्बन्धमा नेपाल सरकार मन्त्रीपरिषदको मिति २०७६/१०/१० को निर्णय कार्यान्वयन गर्न स्थानीय तहहरूलाई सहजीकरण गर्न ७७ वटै शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईहरूलाई पत्राचार भएको र त्यस पत्रबाटै उक्त केन्द्रको वेबसाइटमा स्थानीय तहगत शिक्षक दरबन्दी पुनः वितरण सम्बन्धी तालिका, २०७६ प्रकाशन भएको ।
- शिक्षक पुनः वितरण सम्बन्धी तालिका, २०७६ अनुसार सुरुङ्गा नगरपालिका सप्तरीको मौजुदा दरबन्दी, आवश्यक दरबन्दी र पुलमा रहने दरबन्दी सङ्ख्या निम्नानुसार देखाइएको :

मौजुदा दरबन्दी सङ्ख्या				आवश्यक दरबन्दी सङ्ख्या				पुलमा रहने दरबन्दी सङ्ख्या
प्राथमिक	निम्नमाध्यमिक	माध्यमिक (९-१०)	माध्यमिक ११-१२	प्राथमिक	निम्नमाध्यमिक	माध्यमिक (९-१०)	माध्यमिक ११-१२	

दरब न्दी	राहत	दरब न्दी	राहत	दरब न्दी	राहत						प्राथमिक
१९	३३	२१	२४	१९	७	४	१२६	७७	५५	९	६

४. सुरुङ्गा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको मिति २०७७/०६/०७ को निर्णयानुसार सुरुङ्गा नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूमा मौजुदा शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा पुनर्वितरण गर्नको लागि सामाजिक विकास समिति संयोजकको संयोजकत्वमा देहायबमोजिम सदस्य रहने गरी ५ सदस्यीय शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा व्यवस्थापन समिति गठन भएको :

- क) सामाजिक विकास समिति संयोजक/वडाध्यक्ष श्री देवेन्द्रप्रसाद चौधरी संयोजक
- ख) विपद् व्यवस्थापन समिति संयोजक/वडाध्यक्ष श्री ईन्द्रदेव चौधरी..... सदस्य
- ग) सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति संयोजक/वडाध्यक्ष श्री रुद्रबहादुर कार्की ... सदस्य
- घ) कार्यपालिका सदस्य श्री शान्तिदेवी मण्डल सदस्य
- ङ) शाखा प्रमुख, शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा श्री हिरालाल राना सदस्य-सचिव

५. शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा व्यवस्थापन समितिले मिति २०७७/०६/१७, २०७७/०६/१९ र २०७७/०८/१२ गते बैठक बसी कक्षा घटुवा, समायोजन, दरबन्दी मिलान, पुल दरबन्दी समायोजन र कुल दरबन्दी कायम गरिएको ।

६. शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा व्यवस्थापन समितिको मिति २०७७/०८/१२ को निर्णयबाट २०७५ र २०७६ को School IEMIS Report का आधारमा :

- न्यून विद्यार्थी सङ्ख्या र भौगोलिक दूरीको निकटताका आधारमा ५ ओटा सामुदायिक विद्यालयहरूको कक्षा घटुवा गरी अर्को विद्यालयमा समायोजन गरिएको,
- शिक्षक विद्यार्थी अनुपात कम भएका ४ ओटा विद्यालयबाट ५ ओटा प्राथमिक शिक्षक दरबन्दी कट्टा गरी सोही विद्यालयको निम्नमाध्यमिक तहमा समायोजन गरिएको,
- प्राथमिक शिक्षक दरबन्दी बढी भएका २ ओटा विद्यालयबाट ४ ओटा प्राथमिक शिक्षक दरबन्दी कट्टा गरी १ ओटा दरबन्दी अर्को विद्यालयको निम्नमाध्यमिक तहमा समायोजन र ३ ओटा शिक्षक दरबन्दी अर्को विद्यालयमा प्राथमिक तहमा थप गरिएको,

सुरुङ्गा नगरपालिकाको मौजुदा शिक्षक दरबन्दीमा शिक्षक पुनः वितरण सम्बन्धी तालिका, २०७६ अनुसार शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट आवश्यक भनी थप हुन आएमा न्यूनतम दरबन्दी/राहत कोटा नपुग रहेका विद्यालयहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी वितरण गर्ने र बाँकी रहने दरबन्दी/राहत न्यूनतम दरबन्दी/राहत पुगेका तर शिक्षक-विद्यार्थी अनुपात बढी भएका विद्यालयहरूमा वितरण गर्दै जाने निर्णय भएको ।

ख) गणित, विज्ञान र अंग्रेजी विषयका लागि क्रियाकलापमा आधारित सामग्री (kits) अनुदान कार्यान्वयनको अवस्था

सुरुङ्गा नगरपालिकामा यो शीर्षकमा अनुदान प्राप्त नभएको ।

ग) उत्कृष्ट सिकाइ उपलब्धि भएका विद्यालयलाई सिकाइ सुदृढीकरणका लागि प्रोत्साहन अनुदान तथा तोकिएको सूचकाङ्कको आधारमा कार्यसम्पादन सम्पन्न गर्ने विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान (Performance based Grants) कार्यान्वयनको अवस्था

यस शीर्षकबाट निम्न विद्यालयहरूलाई सिकाइ सुदृढीकरण र कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान निकास गरियो । उक्त अनुदानबाट सिकाइ उपलब्धिमा सुधार ल्याउन र कार्यप्रति जागरूक हुन विद्यालय तथा शिक्षकहरूमा प्रोत्साहन बढेको देखिन्छ ।

क्र.सं.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	अनुदान रकम रु.	शीर्षक
१.	जनता आ.वि. कमलपुर, सुरुङ्गा-२	२,००,०००।००	सिकाइ सुदृढीकरण अनुदान
२.	जनता आ.वि. शिवनगर, सुरुङ्गा-१	५०,०००।००	कार्यसम्पादन अनुदान

क्र.सं.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	अनुदान रकम रु.	शीर्षक
३.	राष्ट्रिय आ.वि. चहका कौरैया, सुरुङ्गा-१	५०,०००।००	कार्यसम्पादन अनुदान
४.	राष्ट्रिय आ.वि. पोखरिया बसानपट्टी, सुरुङ्गा-७	५०,०००।००	कार्यसम्पादन अनुदान
५.	जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. सिस्वा थल्हा, सुरुङ्गा-१०	५०,०००।००	कार्यसम्पादन अनुदान
६.	जनता आ.वि. रामपुर, सुरुङ्गा-११	५०,०००।००	कार्यसम्पादन अनुदान
	जम्मा	४,५०,०००।००	

घ) शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका आधारभूत सामुदायिक विद्यालयहरूलाई एकमुष्ट अनुदान कार्यान्वयनको अवस्था

शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका आधारभूत तहका विद्यालयहरूमध्ये कक्षा ६-८ का लागि शिक्षक दरबन्दी र शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका विद्यालयहरू ५ ओटा रहेका छन् । ती विद्यालयहरूमा यस शीर्षकबाट प्रवाह हुने अनुदान निकासी गर्न बजेट तथा कार्यक्रम प्राप्त भएन ।

ङ) विद्यालय सुशासन तथा पारदर्शितामा गरिएका प्रयासहरू

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाको संयोजनमा विद्यालयसम्बन्धी सूचना प्रवाह, भैपरि व्यवस्थापन, समसामयिक विषयमा छलफलका लागि प्रत्येक महिनाको ६ गते नगरस्तरीय प्रअ बैठक सञ्चालन हुँदै आएको छ । प्रत्येक ३ महिनाको बैठकलाई सामूहिक अनुगमन/निरीक्षण पश्चात् घुम्ती बैठकको सिलसिला मिलाइएको छ । अनुगमन/निरीक्षणका क्रममा देखिएका सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू र तिनको समाधानका उपायहरूका सम्बन्धमा बैठकमा छलफल हुनुका साथै सम्बन्धित विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरूबाट जवाफ दिनुपर्ने पद्धति अनुसरण गरिएको छ । त्यसैगरी अनुगमन प्रणालीलाई व्यवस्थित र नियमित गर्न नगर प्रमुखको संयोजकत्वमा विद्यालय अनुगमन संयन्त्र गठन गरी अनुगमनको कार्य अघि बढाइएको छ । विद्यालयमा सञ्चालन हुने गतिविधिलाई व्यवस्थित र नियमित तुल्याउन प्रत्येक वर्ष नगरस्तरीय शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण, वितरण, छलफल गरी कार्यान्वयन गर्ने कार्य भएको छ । वर्षे वा हिउँदे विदा, परीक्षा, अतिरिक्त क्रियाकलाप, विभिन्न खालका बैठक, दिवस, विद्यालय खुल्ने र बन्द हुने जस्ता गतिविधिहरू शैक्षिक क्यालेण्डरबाट निश्चय गरिएको छ ।

सामुदायिक विद्यालयहरूको समग्र व्यवस्थापकीय सुधारका लागि २०७४/१२/२८ गतेको समष्टिगत निर्देशन अनुसरण गर्न लगाई विद्यालयहरूको भौतिक, शैक्षिक, आर्थिक लगायत सम्पूर्ण गतिविधिमा सुधार गर्न आवश्यक क्रियाकलापहरू मार्गदर्शन गरिएको छ । विद्यालय व्यवस्थापन समिति एवम् अभिभावक शिक्षक संघका पदाधिकारीहरू र सरोकारवाला अभिभावकहरूको सहभागितामा क्षमता विकास कार्यक्रम र अभिभावक सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ । प्रत्येक वर्ष शीर्षकगत निकासी विवरण र खर्चसम्बन्धी निर्देशन उपलब्ध गराउने गरिएको छ । शिक्षक तलब भत्ता र पारिश्रमिक रकम बाहेक अन्य शीर्षकमा निकासी हुने रकमको खर्च विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयबमोजिम गर्न निर्देशन भई विद्यालयहरूले सोको अनुसरण गरेको देखिन्छ । नियमानुसार सामाजिक परीक्षण र लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था मिलाइएको छ । प्रत्येक वर्ष भदौ मसान्तभित्र सामाजिक परीक्षण सम्पन्न गरिसकेपछि मात्र लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

विद्यालय लेखापरीक्षण सम्बन्धी विगतको अभ्यास परिवर्तन गरी विद्यालयहरूको लेखापरीक्षणको लागि लेखापरीक्षकहरूबाट आसय पत्र आह्वान गरी नगरपालिकामा प्राप्त निवेदनका आधारमा समानुपातिक रूपमा लेखापरीक्षणको जिम्मेवारी प्रदान गरिएको छ । एक फर्मको नाममा अर्का व्यक्तिले लेखापरीक्षण गर्ने/गराउने पद्धतिमा सुधार गरिएको छ । लेखापरीक्षकको नियुक्ति पत्र लिन आउँदा परिचय पत्र सहित स्वयम् उपस्थित हुनुपर्ने व्यवस्था गरिनुका साथै अनिवार्य रूपमा विद्यालयमा उपस्थित भई बिल/भर्पाई लगायतका कागजात अध्ययन तथा विश्लेषण गरी कैफियत भए कैफियत सहितको सुधार गर्नुपर्ने बुँदाहरू लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख गर्नुपर्ने व्यवस्था अनिवार्य गरिएको छ ।

विद्यालयले वितरण गर्ने सुविधाहरू जस्तै: छात्रवृत्ति, पाठ्यपुस्तक आदि वितरण सम्बन्धी सूचना जारी गर्नुपर्ने र विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी एवम् अभिभावकहरूको रोहवरमा वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । विद्यालयमा प्राप्त हुने महत्त्वपूर्ण सूचना/जानकारी शिक्षक/स्टाफ, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, अभिभावक शिक्षक संघको संयुक्त

बैठकमा पेश गर्ने व्यवस्था विद्यालयहरूले अनुसरण गरिरहेका छन् । वार्षिक आयव्यय तयार गर्ने, वार्षिक कार्यतालिका निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने, विभिन्न समिति, शिक्षक, कर्मचारीहरूको नामनामेसी टाँस गर्ने गरेका छन् ।

च) प्रारम्भिक पढाइ सिप कार्यक्रम

सुरुङ्गा नगरपालिकाका ३१ ओटै सामुदायिक विद्यालयहरूमा प्रारम्भिक पढाइ सिप कार्यक्रम कार्यान्वयन भइरहेको छ । गत वर्ष झैं यस आर्थिक वर्षमा पनि सबै विद्यालयका कक्षा १, २ र ३ का लागि प्रति कक्षा रु. ३,०००।०० का दरले प्रति विद्यालय रु. ९,०००।०० प्रारम्भिक पढाइ सिप कार्यक्रमको न्यूनतम प्याकेज कार्यान्वयनका लागि अनुदान निकास गरिएको छ । प्रत्येक विद्यालयमा प्रारम्भिक पढाइ सिप कार्यक्रम सम्बन्धी सामग्रीहरू ; पाठ्यपुस्तक, अभ्यास पुस्तिका, चार्ट, आदिको उपयोग भइरहेको छ । नगरपालिकाका तर्फबाट समयसमयमा हुने अनुगमनका क्रममा प्रारम्भिक पढाइ सिप कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था जाँचबुझ गरिनुका साथै सामग्रीहरू अधिकतम उपयोगमा ल्याउन सुझाइएको छ । आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस कार्यक्रमबाट अनुदान निकास गरिएका विद्यालयहरू निम्नानुसार रहेका छन् :-

क्र.सं.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	वार्ड नं.	सञ्चालित कक्षा	निकास रकम रु.
१.	जनता आ.वि. नैनडावर	सुरुङ्गा-१	१-८	९,०००।००
२.	जनता मा.वि. शिशुवारी	सुरुङ्गा-१	१-१२	९,०००।००
३.	जनता आ.वि. शिवनगर	सुरुङ्गा-१	१-५	९,०००।००
४.	राष्ट्रिय आ.वि. चहका, कौरैया	सुरुङ्गा-१	१-७	९,०००।००
५.	राष्ट्रिय जनता आ.वि. रक्साहा	सुरुङ्गा-२	१-५	९,०००।००
६.	राष्ट्रिय प्रा.वि. बाउन्ना	सुरुङ्गा-२	१-५	९,०००।००
७.	जनता आ. वि. कमलपुर	सुरुङ्गा-२	१-८	९,०००।००
८.	जनता आ. वि. भेडिया	सुरुङ्गा-२	१-९	९,०००।००
९.	जनमुखी सामुदायिक प्रा.वि. हर्दिया	सुरुङ्गा-२	१-५	९,०००।००
१०.	जनप्रभात मा.वि. दौलतपुर	सुरुङ्गा-३	१-१२	९,०००।००
११.	राष्ट्रिय प्रा.वि. भुसी महुलिया	सुरुङ्गा-३	१-५	९,०००।००
१२.	राष्ट्रिय प्रा.वि. लक्ष्मीपुर, कनकपुर	सुरुङ्गा-४	१-५	९,०००।००
१३.	आदर्श राष्ट्रिय प्रा.वि. मधुपट्टी	सुरुङ्गा-४	१-३	९,०००।००
१४.	जनता आ.वि. वीरनगर	सुरुङ्गा-४	१-८	९,०००।००
१५.	राष्ट्रिय प्रा.वि. कदमाहा	सुरुङ्गा-४	१-५	९,०००।००
१६.	मसीलाल जनता मा.वि. कुशहा	सुरुङ्गा-५	१-१२	९,०००।००
१७.	राष्ट्रिय जनता आ.वि. बनिगामा, कुशहा	सुरुङ्गा-५	१-५	९,०००।००
१८.	जनता राष्ट्रिय आ.वि. श्रीपुर जब्दी	सुरुङ्गा-६	१-७	९,०००।००
१९.	राष्ट्रिय प्रा.वि. चकदह, मोहनपुर	सुरुङ्गा-७	१-५	९,०००।००
२०.	दलित जनता प्रा.वि. पोखरिया, हरिपुर	सुरुङ्गा-७	१-३	९,०००।००
२१.	राष्ट्रिय प्रा.वि. हरिपुर	सुरुङ्गा-७	१-५	९,०००।००
२२.	राष्ट्रिय आ.वि. पोखरिया, बसानपट्टी	सुरुङ्गा-७	१-७	९,०००।००
२३.	राष्ट्रिय आ.वि. महुलिया, मलहनमा	सुरुङ्गा-८	१-५	९,०००।००
२४.	आ.वि. मलहनमा	सुरुङ्गा-८	१-८	९,०००।००
२५.	मुसहरनियाँ आ.वि. समसेरपुर	सुरुङ्गा-८	१-८	९,०००।००
२६.	जनता आ.वि. प्रमाणपुर	सुरुङ्गा-९	१-७	९,०००।००
२७.	केशव स्मारक जनता मा.वि. टिकुलिया	सुरुङ्गा-९	१-१२	९,०००।००
२८.	जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. सिस्वा थल्हा	सुरुङ्गा-१०	१-५	९,०००।००

क्र.सं.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	वार्ड नं.	सञ्चालित कक्षा	निकासा रकम रु.
२९.	जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. औरहा, महेशपुर	सुरुङ्गा-११	१-५	९,०००।००
३०.	जनता मा.वि. खैजनपुर, भज्जका	सुरुङ्गा-११	१-१०	९,०००।००
३१.	जनता आ. वि. रामपुर	सुरुङ्गा-११	१-५	९,०००।००
	जम्मा			२,७९,०००।००

छ) अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान

शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका आधारभूत तहका विद्यालयहरूमध्ये कक्षा ६-८ का लागि शिक्षक दरबन्दी र शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका विद्यालयहरू ५ ओटा रहेका छन्। त्यसैगरी कक्षा ६-८ का लागि १ मात्र राहत अनुदान प्राप्त विद्यालय १ ओटा र २ मात्र दरबन्दी/राहत अनुदान प्राप्त विद्यालयहरू २ ओटा रहेका छन्। यस शीर्षकबाट कुनै अनुदान प्राप्त नभए पनि अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय शिक्षणका लागि शिक्षण सहयोग अनुदान प्राप्त भएअनुरूप निम्न विद्यालयहरूलाई जम्मा रु. १९,४४,०००।०० निकासा गरिएको छ :

क्र.सं.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	अनुदान रकम रु.	शीर्षक
१.	जनता आ.वि. कमलपुर, सुरुङ्गा-२	२,००,०००।००	अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय शिक्षणका लागि शिक्षण सहयोग अनुदान
२.	जनता आ.वि. भेडिया, सुरुङ्गा-२	१,५०,०००।००	
३.	राष्ट्रिय आ.वि. चहका कोरिया, सुरुङ्गा-१	२,६१,०००।००	
४.	राष्ट्रिय आ.वि. पोखरिया बसानपट्टी, सुरुङ्गा-७	२,६१,०००।००	
५.	मुसहर्निया आ.वि. समसेरपुर, सुरुङ्गा-८	२,६१,०००।००	
६.	आ.वि. मलहनमा, सुरुङ्गा-८	१,५०,०००।००	
७.	जनता आ.वि. प्रमाणपुर, सुरुङ्गा-९	२,६१,०००।००	
८.	जनता मा.वि. खैजनपुर भज्जका, सुरुङ्गा-११	४,००,०००।००	
	जम्मा	१९,४४,०००।००	

शिक्षण सहयोग अनुदान रकम उपलब्ध गराउनाले विगत लामो समयदेखि विद्यालयहरूमा विद्यमान शिक्षक अभाव घटाउन सघाउ पुगेको भएपनि उपलब्ध अनुदानबाट शिक्षक व्यवस्थापन गर्न रकम अपुग रहेको कारणले अध्यापन अनुमति लिएका र शैक्षिक योग्यता पुगेका शिक्षकहरूको प्रबन्ध मिलाउन सकस परिरहेको छ।

ज) विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला, ICT Lab. पुस्तकालय तथा इन्टरनेट सुविधा पुगेका विद्यालयको अवस्था

यस आर्थिक वर्षमा विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान, ICT Lab र इन्टरनेट सुविधाको लागि विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमबाट उपशीर्षकगत बजेट प्राप्त भएको थियो। हालसम्म ४ ओटा माध्यमिक विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान र ६ ओटा विद्यालयमा ICT Lab अनुदान उपलब्ध गराई कार्यसञ्चालन एवम् प्रयोग भइरहेको छ। राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत एकओटा माध्यमिक विद्यालयलाई कम्प्युटर ल्याब र २ ओटा माध्यमिक विद्यालयलाई शिक्षामा नवीन प्रविधि प्रवर्द्धन अनुदान निकासा गरिए अनुरूप सामग्री व्यवस्थापनको कार्य भइरहेको छ। विगतदेखि नै माध्यमिक विद्यालयहरूमा इन्टरनेट सुविधा पुगिसकेको छ भने कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा शैक्षिक कार्यक्रम शीर्षकबाट सबै आधारभूत विद्यालयहरूलाई रु. १२,०००।०० का दरले इन्टरनेट जडानको लागि अनुदान उपलब्ध गराइएको छ। आधारभूत विद्यालयहरूले इन्टरनेट जडानको लागि प्रक्रिया शुरू गरिसकेका छन्। कतिपय स्थान विशेषमा इन्टरनेट सुविधा उपलब्ध गराउन अनिच्छुक हुने समस्या एकातिर छ भने धेरैजसो इन्टरनेट सेवा प्रदायक संस्थाहरूले उपलब्ध गराउने इन्टरनेट सेवाको गुणस्तर कमजोर रहेको अवस्था छ। यस वर्षको विज्ञान प्रयोगशाला, ICT/प्रति कम्प्युटर Lab, शिक्षामा नवीन प्रविधि र इन्टरनेट सुविधाको लागि अनुदान उपलब्ध गराइएका विद्यालयहरू निम्नानुसार छन् :-

क्र.सं.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	वार्ड नं.	विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान	ICT/Computer Lab/शिक्षामा नवीन प्रविधि अनुदान	इन्टरनेट सेवा अनुदान
१.	जनता आ.वि. नैनडावर	सुरुङ्गा-१			१२,०००।००
२.	जनता मा.वि. शिशुवारी	सुरुङ्गा-१			१२,०००।००
३.	जनता आ.वि. शिवनगर	सुरुङ्गा-१			१२,०००।००
४.	राष्ट्रिय आ.वि. चहका, कौरैया	सुरुङ्गा-१			१२,०००।००
५.	राष्ट्रिय जनता आ.वि. रक्साहा	सुरुङ्गा-२			१२,०००।००
६.	राष्ट्रिय प्रा.वि. बाउन्ना	सुरुङ्गा-२			१२,०००।००
७.	जनता आ. वि. कमलपुर	सुरुङ्गा-२			१२,०००।००
८.	जनता आ. वि. भेडिया	सुरुङ्गा-२		६,५०,०००।००	१२,०००।००
९.	जनमुखी सामुदायिक प्रा.वि. हर्दिया	सुरुङ्गा-२			१२,०००।००
१०.	जनप्रभात मा.वि. दौलतपुर	सुरुङ्गा-३		६,५०,०००।००	१२,०००।००
११.	राष्ट्रिय प्रा.वि. भुसी महुलिया	सुरुङ्गा-३			१२,०००।००
१२.	राष्ट्रिय प्रा.वि. लक्ष्मीपुर, कनकपुर	सुरुङ्गा-४			१२,०००।००
१३.	आदर्श राष्ट्रिय प्रा.वि. मधुपट्टी	सुरुङ्गा-४			१२,०००।००
१४.	जनता आ.वि. वीरनगर	सुरुङ्गा-४			१२,०००।००
१५.	राष्ट्रिय प्रा.वि. कदमाहा	सुरुङ्गा-४			१२,०००।००
१६.	मसीलाल जनता मा.वि. कुशहा	सुरुङ्गा-५		६,५०,०००।००	१२,०००।००
१७.	राष्ट्रिय जनता आ.वि. बनिगामा, कुशहा	सुरुङ्गा-५			१२,०००।००
१८.	जनता राष्ट्रिय आ.वि. श्रीपुर जब्दी	सुरुङ्गा-६			१२,०००।००
१९.	राष्ट्रिय प्रा.वि. चकदह, मोहनपुर	सुरुङ्गा-७			१२,०००।००
२०.	दलित जनता प्रा.वि. पोखरिया, हरिपुर	सुरुङ्गा-७			१२,०००।००
२१.	राष्ट्रिय प्रा.वि. हरिपुर	सुरुङ्गा-७			१२,०००।००
२२.	राष्ट्रिय आ.वि. पोखरिया, बसानपट्टी	सुरुङ्गा-७			१२,०००।००
२३.	राष्ट्रिय आ.वि. महुलिया, मलहनमा	सुरुङ्गा-८			१२,०००।००
२४.	आ.वि. मलहनमा	सुरुङ्गा-८			१२,०००।००
२५.	मुसहरनियाँ आ.वि. समसेरपुर	सुरुङ्गा-८			१२,०००।००
२६.	जनता आ.वि. प्रमाणपुर	सुरुङ्गा-९			१२,०००।००
२७.	केशव स्मारक जनता मा.वि. टिकुलिया	सुरुङ्गा-९	६,५०,०००।००	६,५०,०००।००	१२,०००।००
२८.	जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. सिस्वा थल्हा	सुरुङ्गा-१०			१२,०००।००
२९.	जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. औरहा, महेशपुर	सुरुङ्गा-११			१२,०००।००
३०.	जनता मा.वि. खैजनपुर, भजक्का	सुरुङ्गा-११			१२,०००।००
३१.	जनता आ. वि. रामपुर	सुरुङ्गा-११			१२,०००।००
	जम्मा		६,५०,०००।००	२६,००,०००।००	३,७२,०००।०

झ) विद्यालयमा शिक्षकको समयावधि (Teacher Time Spent on Task-TST) सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयन र अनुगमनको अवस्था

गत वर्ष झैँ यस वर्ष पनि शिक्षकको समयावधि सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि ३१ ओटै विद्यालयलाई प्रति विद्यालय रु. २,०००।०० का दरले कुल रकम रु. ६२,०००।०० अनुदान उपलब्ध गराइएको छ । विद्यालयमा शिक्षकको समयावधि

सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि कार्यविधि अनुसार गर्न/गराउन समेत निर्देशन दिइनुका साथै अनुगमनका क्रममा सुधारका लागि पृष्ठपोषण दिने गरिएको छ । तथापि धेरैजसो विद्यालयहरूले यस कार्यक्रमको कार्यान्वयनको लागि उपलब्ध अनुदान नाम मात्रको भएको र नगण्य प्रायः रहेको गुनासो गर्दै आएका छन् । विद्यालय व्यवस्थापन समितिले कार्यविधि कार्यान्वयनका लागि चासो दिनसकेका छैनन् भने केही शिक्षकहरू उदासिन छन् । कोभिड-१९ को कारण उत्पन्न परिस्थितिले गर्दा विद्यालय खुल्ने र प्रत्यक्ष शिक्षण सिकाइ प्रक्रिया अवरुद्ध बनेको छ । विद्यालय सञ्चालनका बखत भने शिक्षकहरूको नियमितता र पठनपाठनमा उनीहरूले विताउने समयमा सुधार भने आएको छ ।

ज) विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको पेशागत सहयोगको स्थिति

विगत दुई वर्ष पनि स्थानीय जनप्रतिनिधिहरू, नगरपालिकाका कर्मचारीहरू, प्रधानाध्यापकहरू तथा शिक्षा शाखाका कर्मचारीहरूको सक्रियतामा संयुक्त रूपमा विद्यालय अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको छ । अनुगमनका क्रममा कक्षा शिक्षणको अवलोकन गरी पृष्ठपोषण लिनेदिने कार्य समेत भएको छ । प्रत्येक महिनाको ६ गते नगरस्तरीय प्रधानाध्यापकहरूको बैठक बस्ने प्रणाली स्थापित गरिएको छ । यस आर्थिक वर्षमा ४ पटक विभिन्न विद्यालयमा घुम्ती बैठक सञ्चालन भई प्रअ बैठक बस्नुको औचित्य र सान्दर्भिकता वृद्धि गर्ने कार्य भएको छ । घुम्ती बैठकका क्रममा आसपासका कम्तीमा ४/४ विद्यालयको समग्र पक्षको लेखाजोखा हुने गरी अनुगमन, निरीक्षण र पृष्ठपोषणको संस्कृति बसेको छ । पठनपाठनमा नियमितता, विद्यार्थी सिकाइ सक्षमतामा सुधार, भौतिक सुविधाको व्यवस्थापन, आर्थिक लगायत शैक्षिक सुधारको प्रक्रियामा विद्यालयको सामूहिक जिम्मेवारी निर्वाह भएनभएको लेखाजोखाका अतिरिक्त सुधारका उपायहरूको खोजीमा अपनत्व ग्रहण गरिएको छ । यसबाट एकले अर्का विद्यालयको वस्तुस्थितिको अनुगमन र स्वपहिचानको अवसर पाउनुका साथै सुधारका निमित्त उत्प्रेरणा थपिएको छ ।

नगर शिक्षा समितिको मिति २०७७ चैत्र २४ गतेको बैठकबाट नियमित विद्यालय सञ्चालन तथा विद्यालयको भौतिक, शैक्षिक र व्यवस्थापकीय पक्षमा सुधार ल्याउनको निम्ति नगर प्रमुखको संयोजकत्व र नगर उपप्रमुखको उपसंयोजकत्वमा नगरस्तरीय विद्यालय अनुगमन समिति गठन गरिएको छ । उक्त समितिले निरन्तर रूपमा सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूको अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने र प्रतिवेदनमा उल्लिखित कमी/कमजोरी सुधार गर्न आवश्यक कार्य गर्ने जिम्मेवारी तोकिएको भएता पनि कोभिड-१९ का कारण विद्यालय बन्द हुन पुग्दा समितिले सो कार्य गर्नसकेको छैन ।

शिक्षकहरूका लागि पेशागत सहयोगका लागि भनेजति काम हुनसके पनि आपसमा सूचना आदानप्रदान गर्ने/गराउने र सहकार्य गरी समस्या निराकरण गर्ने परम्परा/पद्धति विकास हुँदै गएको छ । विषयगत शिक्षकको अभावका कारण विषयगत शिक्षकहरूको समूह बनाई परिचालन गर्ने र शिक्षण सिकाइ प्रक्रियामा सुधार गर्ने सोच कार्यान्वयनमा आउन सकेको छैन । तहगत/विषयगत पाठ्यक्रम, पाठ्यसामग्री, सन्दर्भ सामग्री, शिक्षक निर्देशिका, शैक्षिक सामग्रीहरूको उपयुक्त व्यवस्थाका लागि पहल गरी शिक्षण सिकाइ प्रक्रियामा सुधार ल्याउने अभ्यास भइरहेको छ । सशर्त अनुदानका कार्यक्रमहरूमा शिक्षक तालिम ओझेल पर्दै आएका कारण शिक्षकको पेशागत विकास अवरुद्ध बनेको छ । आन्तरिक स्रोतमार्फत न्यून बजेट र अवधिका तालिम तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन भइरहे पनि पर्याप्त हुनसकेको छैन । विविध खालका तालिम र क्षमता विकासका कार्यक्रमहरूको आवश्यकता र माग बढ्दै गएको छ ।

ट) बालविकास केन्द्रको अवस्था

यस नगरक्षेत्रभित्र ५० वटा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरू सञ्चालनमा रहेका छन् । जसमध्ये १ समुदायमा आधारित र बाँकी विद्यालयमा आधारित छन् । नगरपालिकाको आफ्नै स्रोतबाट कुनै बालविकास केन्द्र सञ्चालनमा छैन । सङ्ख्याका हिसाबले बालविकास केन्द्रहरू बढी देखिए पनि कतिपय विद्यालयहरूमा माथिल्लो तहमा दरबन्दी/राहत कम वा शून्य भएकाले सहजकर्ता कै कारण पनि विद्यालय सञ्चालनमा सहज भएको देखिन्छ । फलस्वरूप नक्साङ्कनका आधारमा बालविकास केन्द्रहरूको समायोजन गर्न सकिएको छैन । कतिपय सबालमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाईबाट प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र र तिनका सहजकर्ता समेत समायोजन हुने गरेबाट चाप बढ्दै गएको स्थिति विद्यमान छ । जबसम्म आधारभूत तहको कक्षा ६-८ मा शिक्षकको अभाव परिपूर्ति हुनसक्तैन तबसम्म यसको नक्साङ्कन हुने स्थिति

देखिंदैन । माथिल्लो तहमा शिक्षक अभावका कारण रहरले होइन बाध्यताले बालविकास केन्द्र नक्साङ्कनमार्फत मिलान तथा समायोजनको कार्य गर्न सकिएको छैन ।

प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ताहरूका लागि तोकिएको मासिक पारिश्रमिक रु. ६,०००।०० एकजना श्रमिकको दैनिक ज्यालाको झण्डै आधार रहेको छ । न्यून पारिश्रमिकका कारण उनीहरूले विताउने समयावधिमा सुधार ल्याउन सकिएको छैन । दैनिक विद्यालय सञ्चालन हुने समयावधिसम्म उनीहरूलाई टिकाइ राख्न हम्मेहम्मे परेको छ । यसका सन्दर्भमा उठेका गुनासो र सहजकर्ताहरूसँग नेपाल सरकारले गरेका प्रतिबद्धता पूरा गर्न नसकेको र अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनले तोकेबमोजिमको न्यूनतम ज्याला समेत भर्न सकेको छैन । प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक, शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन, दिवा खाजा अनुदान जस्ता शीर्षकमा प्रत्येक बालविकास केन्द्रको लागि अनुदान निकास गरिएको छ ।

ठ) विद्यालय सुधार योजना निर्माण र सामाजिक परीक्षणको अवस्था

सदा झैं यस वर्ष पनि आधारभूत विद्यालयहरूका लागि रु. १५,०००।०० र माध्यमिक विद्यालयहरूलाई रु. २०,०००।०० का दरले वि.सु.यो., क्षमता विकास अनुदान निकास गरिएको छ । सुरुङ्गा नगरपालिकाका ३१ मध्ये अधिकांश सामुदायिक विद्यालयहरूले विद्यालय सुधार योजना निर्माण गरी पेश गर्ने गरेपनि विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघका पदाधिकारी र सरोकारवाला अभिभावकहरूको अर्थपूर्ण सहभागितामा विद्यालयको सर्वाङ्गीण विकासको उद्देश्य अनुरूप योजना निर्माण हुनसकेको छैन । नाम मात्रको सहभागिता र केही व्यक्तिको सक्रियतामा विद्यालय सुधार योजना बन्ने गरेको देखिन्छ । कार्यान्वयनको कुरा त झन् टाढाको विषय बनेको छ । वास्तविक धरातलमा रहेर विद्यालय सुधार योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने हो भने सो अनुदान अपर्याप्त देखिन्छ । प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ४ महिनाभित्र शिक्षक अभिभावकहरूको सहभागितामा सामाजिक परीक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई अनिवार्य गरिए पनि अझै सबै विद्यालयहरूले सामाजिक परीक्षण गर्न सकेका छैनन् । सामाजिक परीक्षणलाई अन्तिम लेखापरीक्षणको अनिवार्य शर्त तोकिएपछि मात्र विद्यालयहरूले सामाजिक परीक्षणमा ध्यान दिन थालेका छन् ।

ड) कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि कार्यक्रम तथा प्रयासहरू

२०७६ साल चैत्र ११ गतेदेखि कोभिड-१९ का कारण मुलुकभर बन्दाबन्दीको कारणले सबै विद्यालयहरू बन्द हुनपुगे । शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट "विद्यार्थी सिकाइ सहजीकरण निर्देशिका, २०७७" जारी भयो । वैकल्पिक माध्यमबाट विद्यार्थीको शिक्षण सिकाइ कार्य सञ्चालन गर्न निर्देशन भयो । सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा विद्यार्थीहरूको पहुँच कमजोर भएकाले Virtual Class को प्रभाव न्यून रह्यो । कोरोना कहर कै बखत परिस्थितिमा सुधार आएसँगै सुरुङ्गा नगरपालिकाका सबै विद्यालयहरू २०७७ असोज १५ गतेदेखि सञ्चालनमा आयो । विद्यालयको आवश्यकता, विद्यार्थी सङ्ख्या र शिक्षक उपलब्धताका आधारमा विद्यालयहरूको आवश्यकता अनुसार सिफ्ट प्रणाली अपनाई सिकाइ केन्द्रको रूपमा पठनपाठन सुचारू गरियो । सामुदायिक पढाइ, टोल सिकाइ कार्यक्रम, एफ.एम.बाट सहजीकरण, स्थानीय शिक्षकहरूबाट ट्युशन/कोचिङका माध्यमबाट विद्यार्थी सिकाइ सहजीकरण प्रक्रिया सञ्चालन भए । तर विद्यार्थीमा यसको प्रभाव न्यून रह्यो । गाउँ-गाउँमा Speaker बजाई शिक्षण सिकाइलाई निरन्तरता दिने प्रयास भए ।

गत आर्थिक वर्षमा यो शीर्षकमा बजेट तथा कार्यक्रम प्राप्त भएन । यस आर्थिक वर्षमा कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम अन्तर्गत शिक्षक-विद्यार्थी CUG सेवा सञ्चालन, स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री व्यवस्थापन र इन्टरनेट जडान अनुदानतर्फ प्राप्त रकम रु. ४७,८९,०००।०० मध्ये रु. ४७,८८,३८९।१५ खर्च भएको थियो । उक्त अनुदानबाट विद्यालयहरूले CUG सिम व्यवस्था, स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्रीहरू (स्यानिटाइजर, मास्क, साबुन-पानी, थर्मल गन आदि) को व्यवस्था र इन्टरनेट जडानको कार्य गरिरहेका छन् ।

ढ) विद्यार्थी मूल्याङ्कनको अवस्था

साधन, प्रक्रिया र प्रतिफलको लेखाजोखा मूल्याङ्कन हो । निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन, अक्षराङ्कन मूल्याङ्कन पद्धति जस्ता विभिन्न मूल्याङ्कन पद्धतिका सन्दर्भमा शिक्षकहरू अझै अलमलिरहेका छन् । विगत ३ वर्षदेखि आधारभूत

(प्राथमिक र निम्नमाध्यमिक) तहका शिक्षकहरूलाई निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन सम्बन्धी ३/३ दिने शिक्षक तालिम सञ्चालन गरिए पनि अपर्याप्त छन् । तालिमबाट मूल्याङ्कनका विविध पद्धति कार्यान्वयनको अभ्यास आरम्भ भए पनि वास्तविक अर्थमा व्यवस्थित ढङ्गले भइरहेको छैन । नगरपालिकाको आन्तरिक बजेट मार्फत कक्षा १-३ तथा ४-६ मा अध्यापन गर्ने शिक्षकहरूलाई निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन सम्बन्धी ३/३ दिने तालिम यस आर्थिक वर्षमा सञ्चालन गरिएको छ । निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन पद्धति कार्यान्वयनको लागि कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा प्रति विद्यार्थी रु. १००।०० का दरले सशर्त अनुदान निकासा गरिएको छ । पेशागत जिम्मेवारी बोध हुनसक्दा कै कारण निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन पद्धतिको प्रभावकारिता बढ्न सकेको छैन ।

ण) छात्रवृत्ति वितरण

शैक्षिक सत्र २०७७ मा भर्ना भई कक्षा १-८ मा अध्ययनरत सम्पूर्ण छात्रा तथा दलित विद्यार्थीहरूका लागि वार्षिक रु. ४००।०० का दरले गैरआवासीय छात्रवृत्ति रकम विद्यालयको खातामा निकासा गरिएको छ । कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा उल्लिखित आधार र प्रक्रिया अनुसरण गरी छात्रवृत्ति वितरणको व्यवस्था मिलाउन निर्देशन दिइएको छ । धैरैजसो विद्यालयमा अभिभावक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति एवम् अभिभावक शिक्षक संघका पदाधिकारीहरूको रोहवरमा छात्रवृत्ति वितरण हुने गरेको कुरा अनुगमन र भर्पाइबाट देखिएको छ । विद्यार्थी हाजिरीलाई व्यवस्थित गरी छात्रवृत्तिको लागि हाजिरी प्रतिशत अनिवार्य गरी सूचना गर्ने र प्रतिशत यकिन गरी छात्रवृत्ति वितरण गर्ने परिपाटी बसाल्न निर्देशन दिइए पनि कतिपय विद्यालयहरूमा अनुसरण भएको देखिँदैन । आवासीय छात्रवृत्ति रकम निकासा दिनुपर्ने अवस्था नरहेकाले निकासा दिइएको छैन ।

त) विशेष शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयन अवस्था

सुरुङ्गा नगरपालिका क्षेत्रभित्र विशेष शिक्षा अन्तर्गत कुनै प्रकारको कार्यक्रम सञ्चालन भएको छैन ।

थ) बहुकक्षा बहुस्तर (MGML), बहुभाषिक तथा घुम्ती विद्यालय सञ्चालनको अवस्था

यस नगरपालिकाको केही विद्यालयहरूमा शिक्षक अभावका कारण बहुकक्षा सञ्चालन गरिए पनि बहुकक्षा बहुस्तर कार्यक्रम कै रूपमा सञ्चालनमा छैन । तराई क्षेत्र भएकाले मैथिली र थारू भाषाको बाहुल्यता रहेबाट बहुभाषिक शिक्षण पद्धति अवलम्बन समेत भएको पाइन्छ ।

द) दिवा खाजा कार्यक्रम कार्यान्वयन

प्रारम्भिक बालविकास कक्षादेखि कक्षा ५ सम्म भर्ना भएका विद्यार्थी संख्याका आधारमा दैनिक रु. १५।०० का दरले दिवा खाजा वापतको रकम विद्यालयको खातामा निकासा दिइएको छ । कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका र दिवा खाजा मापदण्ड तथा कार्यक्रम सहजीकरण पुस्तिका, २०७६ को आधारमा खाजा खुवाउने व्यवस्थाका लागि विद्यालयहरूलाई निर्देशन दिइनुका साथै समयसमयमा अनुगमन गरी कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गरिएको छ ।

ध) अनौपचारिक शिक्षा तथा साक्षरता कार्यक्रम

नगरक्षेत्रभित्र रहेका झण्डै १०,००० निरक्षर जनसंख्यालाई साक्षर तुल्याई साक्षर नगर घोषणा गर्ने २ पटक जमर्को भए पनि कोभिड-१९ का कारण साक्षर नगर घोषणाको कार्यक्रम अझै रहेको छ । यस क्षेत्रमा खुला विद्यालय तथा अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय सञ्चालनमा छैनन् ।

न) प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा

सुरुङ्गा नगरपालिका क्षेत्रमा एक मात्र विद्यालय मसिलाल जनता मा.वि. कुशहामा सिभिल ईन्जिनियरिङ विषयको प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा धार सञ्चालन भइरहेको छ । शैक्षिक सत्र २०७८ देखि उक्त विद्यालयमा कक्षा ११ मा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा धार सञ्चालन भइरहेको छ । ३ जना प्रशिक्षक र २ जना सहायक प्रशिक्षकमार्फत सिभिल ईन्जिनियरिङ कक्षा सञ्चालन भइरहेको छ । गत वर्ष ल्याब व्यवस्थापनका लागि रु. ५० लाख अनुदान निकासा

गरिएको छ । व्यवस्थित प्रयोगशाला नभएपनि प्रयोगशाला सामग्री खरिद र व्यवस्थापन गरी कक्षा सञ्चालनको प्रबन्ध गरिएको छ । प्राविधिक/व्यावसायिक शिक्षा धार सञ्चालन गर्न भौतिक पूर्वाधार अझै अपर्याप्त देखिन्छ ।

शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रद्वारा निर्धारण भएबमोजिम प्राविधिक धारतर्फ प्रति कक्षा ४८ जना विद्यार्थी भर्ना हुने गरेको छ । केही विद्यार्थी अनियमित हुने, बीचैमा कक्षा छाड्ने भई अन्तिम परीक्षासम्ममा ४६ जनासम्म हुने गरेका छन् । शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन अनुदानबाट प्राविधिक धार सञ्चालित विद्यालयलाई Lab Assistant, Equipments & Practical Materials, OJT, Operation Cost वापत प्रति विद्यार्थी रु. १५,०००।०० का दरले अनुदान रु. १४,४०,०००।०० निकासा हुनुपर्नेमा यस वर्ष रु. १२,९६,०००।०० निकासा गरिएको छ ।

प) नमुना विद्यालयको अवस्था

प्रत्येक स्थानीय तहमा एक नमुना विद्यालय सञ्चालन गर्नुपर्नेमा सुरुङ्गा नगरपालिकामा कुनै प्रकारको नमूना विद्यालय सञ्चालन एवम् व्यवस्थापन हुनसकेको छैन ।

४.२ आन्तरिक स्रोतअन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमहरू

सुरुङ्गा नगरपालिकाले सशर्त अनुदानबाट समेट्न नसकेका र विद्यालयहरूको माग एवम् आवश्यकताका आधारमा पहिचान भएका क्रियाकलापहरूको लागि बजेट तथा कार्यक्रम विनियोजन गरी आन्तरिक स्रोतबाट विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आएको छ । आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा रु. १५ लाख, २०७५/७६ मा रु. १ करोड, २०७६/७७ मा रु. १ करोड ५ लाख ८८ हजार, २०७७/७८ मा रु. १ करोड १ लाख ५२ हजार रूपैयाँ गरी हालसम्म रु. ३ करोड २२ लाख ४० हजार विनियोजन गरिसकेको छ । विभिन्न कारणले विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमका सबै क्रियाकलापहरू सञ्चालन हुन सकेको छैन । पर्याप्त मात्रामा कर्मचारीको व्यवस्था नहुनु, प्रदेश सरकारतर्फ राजश्व बाँडफाँडको रकम अन्तिम समयमा न्यून बजेट फुक्नुवा भई आउनु, कोरोना महामारीका कारण विद्यालय बन्द हुनु र सरोकारवालाहरूलाई एक ठाउँमा जम्मा गरी कार्यक्रम तथा शैक्षिक गतिविधि सञ्चालन गर्न निषेध गरिनु जस्ता समस्याका कारण समयमै लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरी बजेट खर्च गर्न नसकिनु प्रमुख कारण रहेको छ ।

निकट भविष्यमा नै स्वयंसेवक शिक्षकको माध्यमद्वारा विद्यालयहरूमा देखिएको शिक्षक अभावलाई केही हदसम्म भएपनि टेवादिने प्रयत्न गरिंदैछ । नगर शिक्षा ऐन निर्माण, अभिभावक सचेतना कार्यक्रम, शैक्षिक वृत्तचित्र प्रसारण, नगरस्तरीय विद्यालय खेलकूद प्रतियोगिता सञ्चालन आदि यस स्थानीय तहले गरेका सम्झनलायक कार्यक्रमहरू हुन् । सुरुङ्गा नगरपालिकाको पाँचौँ नगर सभाबाट आन्तरिक स्रोततर्फ विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमतर्फ वार्षिक बजेट र खर्चको अवस्था निम्नानुसार रहेको छ :

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलापको नाम	वार्षिक बजेट	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
१	कार्यालय तथा अभिलेख व्यवस्थापनको लागि सामग्री खरिद	५०,०००	४९,७२०.००	९९.४४
२	विद्यालयहरूको सूचना प्रणाली तथा लेखा प्रणाली सुदृढीकरणको लागि सफ्टवेयर खरिद	१,०००,०००	०.००	०.००
३	स्वयंसेवक शिक्षक व्यवस्थापन	२,१००,०००	३८९,२६५.००	१८.५४
४	प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीहरूको लागि प्रोत्साहन भत्ता	१,०३२,०००	१,०२०,०००.००	९८.८४
५	विद्यार्थी भर्ना अभियान	११७,९८६	१०९,०००.००	९२.३८
६	नगरस्तरीय शैक्षिक प्रोफाइल निर्माण, छपाइ र वितरण	१००,०००	८८,२१२.५०	८८.२१
७	माध्यमिक विद्यालयहरूलाई Multimedia/Projector खरिद र वितरण	२५०,०००	०.००	०.००
८	(आधारभूत शिक्षा) कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन, व्यवस्थापन र अनुगमन	८००,०००	१६५,६३६.००	२०.७०

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलापको नाम	वार्षिक बजेट	खर्च रकम	खर्च प्रतिशत
९	कम्प्युटर विषय शिक्षण गर्ने शिक्षकहरूको लागि कम्प्युटर तालिम (५ दिने)	२५०,०००	२५०,०००.००	१००.००
१०	नगर शिक्षा ऐन, नियमावली, कार्यविधि र नगर शिक्षा योजना निर्माण कार्यक्रम	३००,०००	२२३,२३९.५०	७४.४१
११	नगरस्तरीय विद्यालय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन	२४०,०००	२४०,०००.००	१००.००
१२	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय शिक्षा दिवस तथा बाल दिवस लगायत उत्सव मनाउने कार्यक्रम	२५०,०००	१६५,०७५.००	६६.०३
१३	विद्यालय तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन र प्रतिवेदन (School-based IEMIS Software व्यवस्थापन समेत)	२००,०००	२००,०००.००	१००.००
१४	विद्यालय तथा कार्यक्रम अनुगमन, सुपरिवेक्षण र अन्तर्क्रिया कार्यक्रम	१५०,०००	१५०,०००.००	१००.००
१५	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी (विभिन्न समितिको बैठक) तथा नगरस्तरीय प्र.अ. बैठक सञ्चालन	२००,०००	२००,०००.००	१००.००
१६	स्थानीय पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री निर्माण र वितरण	२१७,०००	०.००	०.००
१७	बाल शान्ति अभियान कार्यक्रम (शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक/सरोकारवाला र नगरपालिकाबीच अन्तर्क्रियासहितको वृत्तचित्र प्रसारण)	१००,०००	९९,४४०.००	९९.४४
१८	शैक्षिक क्यालेण्डर छपाइ र वितरण	१००,०००	१००,०००.००	१००.००
१९	शिक्षक डायरी तयारी, छपाइ र वितरण	१००,०००	१००,०००.००	१००.००
२०	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाको लागि Wi-Fi (Internet) जडान	४०,०००	४०,०००.००	१००.००
२१	अभिभावक सचेतना कार्यक्रम	२००,०००	१००,६००.००	५०.३०
२२	नगरस्तरीय फुटबल, भलिबल, क्रिकेट र ब्याडमिन्टन प्रतियोगिताको लागि विभिन्न विषयमा नगरको तर्फबाट हुने प्रायोजन	६००,०००	५९९,१७०.००	९९.८६
२३	आधारभूत (निम्नमाध्यमिक) विद्यालयहरूमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि-ICT (Per School 1 Computer, 1 Printer) को लागि औजार खरिद र वितरण	५००,०००	४९८,५९९.५२	९९.७२
२४	आधारभूत (प्राथमिक) विद्यालयहरूमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि-ICT (Per School Computer-1, Printer-1) को लागि औजार खरिद र वितरण	५००,०००	५००,०००.००	१००.००
२५	जनप्रभात मा.वि. दौलतपुरको लागि विज्ञान प्रयोगशाला सामग्री खरिद	५००,०००	४९८,७४८.००	९९.७५
२६	अभिलेख व्यवस्थापनको लागि फर्निचर खरिद	५०,०००	०.००	०.००
२७	शिक्षकहरूका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन सम्बन्धी ३ दिने तालिम	१०५,०००	१०५,०००.००	१००.००
२८	युवा तथा खेलकुद विकास योजना निर्माण	१००,०००	०.००	०.००
	जम्मा	१०,१५१,९८६	५,८९९,६९७.५२	५८.०३

५.१ अन्य संस्थासँगको साझेदारीमा सञ्चालित कार्यक्रम

सुरुङ्गा नगरपालिका र सहयोगी संस्थाहरूबीच आ-आफ्नो तर्फबाट सम्पादन गरिने कार्यक्रमहरूका बारेमा छलफल तथा अन्तर्क्रिया हुने गरेको छ । कार्यक्रम कार्यान्वयनमा दोहोरो नपर्ने व्यवस्था मिलाउन विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने संस्थाहरूले कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपूर्व नगरपालिकासँग समझदारी पत्र (Memorandum of Understanding) मा हस्ताक्षर हुने र त्यसपछि मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने संस्कृतिको विकास भएको छ । कार्यक्रमको प्रभावकारिताका लागि गैरसरकारी संघ/संस्थाहरूसँग सम्पादन हुने कार्यक्रमहरूमा सहयोग समेत मिलेको छ । नगरपालिकामा कार्यरत सबल नेपाल (Save the Children), जचेतना समाज, आसमान नेपाल, आमा समूह सञ्जाल, वन उपभोक्ता समिति, विभिन्न क्लब तथा समुदायमा आधारित विभिन्न संघसंस्था लगायतका संघसंस्थाहरूले नगरपालिकासँग समन्वय गरी विभिन्न शैक्षिक, भौतिक र चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने भएकोले यस नगरपालिकाको शैक्षिक विकासमा गुणस्तर अभिवृद्धि हुने सम्भाव्यता रहेको देखिन्छ । विशेषगरी शिक्षा क्षेत्रमा सघन सहयोग, सहकार्य र साझेदारीमा प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने खालका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने संस्था सबल नेपाल देखिएको छ । सेभ द चिल्ड्रेनको आर्थिक र प्राविधिक सहयोगमा यसले विद्यालय शिक्षाको भौतिक पूर्वाधार विकास, शिक्षण सिकाइ सहजीकरण, सामग्री वितरण व्यवस्था, अनुगमन, निरीक्षण र पृष्ठपोषणको कार्य निरन्तर रूपमा भइरहेको छ । कोभिड-१९ को महामारीमा सामुदायिक शिक्षण कक्षा सञ्चालन, ट्यूशन कक्षा सञ्चालन, स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री वितरण, माइक वा स्पिकरबाट पाठ शिक्षण, विद्यार्थी भर्ना अभियान, टोल पढाइ, बाल क्लब गठन तथा परिचालन गरी सामाजिक र शैक्षिक विकासको कार्य गरिरहेको छ । शिक्षा क्षेत्रमा क्रियाशील सबल नेपालले सेभ द चिल्ड्रेनको आर्थिक र प्राविधिक सहयोगमा सञ्चालन गरेका कार्यक्रमहरू निम्नानुसार रहेको छ :-

- Social Protection Eligibility Mapping
- Referral Mechanism Establishment Workshop
- Referral mechanism Bi-monthly Meeting with stakeholder
- Program Supervision & Monitoring
- Bi-Monthly Sharing Meeting
- Basic Education Program
- ECCD Program Orientation and Planning Workshop
- 100% School Enrollment Declaration Campaign
- Education Calendar develop and print
- Adolescent Sexual & Reproductive Health (ASRH)
- School Health & Nutrition Program

५.२ असल अभ्यास तथा नवप्रवर्तनात्मक कार्यक्रमहरू

शिक्षातर्फ : कोरोना महामारीका कारण पौषदेखि सहजरूपमा कार्य सञ्चालन

- ❖ २०७७ साल असोज १५ गतेदेखि सिकाइ केन्द्रको रूपमा विद्यालय सञ्चालन : मुख्य विषयहरूको पठनपाठन, मंसिरदेखि पूर्ण समय विद्यालय सञ्चालन ।
- ❖ प्रत्येक महिना ६ गते प्रअ बैठक, ४ ओटा घुम्ती बैठक : ४ ओटा विद्यालयको अनुगमन, प्रतिवेदन, समीक्षा/सम्बन्धित प्रअबाट प्रष्टीकरण ।
- ❖ मंसिर/पौषबाट बालविकासदेखि कक्षा ५ का विद्यार्थीलाई प्रत्येक दिन रु. १५ का दरले अनुदान दिई दिवा खाजा व्यवस्थापन, अभिभावक आमा समूह गठन र परिचालन ।
- ❖ सुरुङ्गा नगरपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७७ असोज २१ गते जारी : विद्यालय अनुमति, शिक्षक पदपूर्ति, सरुवा, नशिस/वशिस/विव्यस/शिअसं गठन प्रक्रिया लगायतका प्रावधान समावेश ।

- ❖ ऐनअनुसार नगर शिक्षा समिति गठन, नगर प्रमुख अध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, सामाजिक विकास समिति संयोजक, कार्यपालिका सदस्य, शाखा प्रमुख, शिक्षाप्रेमी, शिक्षकसहित १३ सदस्यीय समिति गठन ।
- ❖ विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन : म्याद समाप्त भएका विभिन्न विद्यालयहरूमा नयाँ ऐनअनुसार विव्यस गठनको अभ्यास । केही विद्यालयमा मात्र गठनको प्रक्रिया अवरूद्ध रहेको ।
- ❖ शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण र छपाइ : विद्यालयको गतिविधि निर्दिष्ट गर्न, वर्षे विदा, अतिरिक्त क्रियाकलाप, दिवस, आवधिक परीक्षा, विद्यालय खुल्ने र शिक्षण सिकाइ सञ्चालन हुने दिन निर्धारण ।
- ❖ त्रैमासिक शिक्षक तलब भत्ता, सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारी पारिश्रमिक निकासको थालनी र अभ्यास ।
- ❖ अनुदान व्यवस्थापन इकाई (GMU) को निर्णयद्वारा निःशुल्क पाठ्यपुस्तक, छात्रवृत्ति, शिक्षण सिकाइ सामग्री, विद्यालय सञ्चालन मसलन्द, विद्यालय सुधार योजना/सामाजिक परीक्षण, शैक्षिक सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान निकास ।
- ❖ विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माणतर्फ : छोटो समयवधिमा ४ कोठे भवन/WASH सुविधा सहितको शौचालय निर्माण अनुदान निकास र कार्यसम्पन्न ।
- ❖ राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रमतर्फ २ कोठे ट्रेस भवन २ ओटा, कम्प्युटर ल्याब तथा नवीन शैक्षिक प्रविधि अनुदान निकास ।
- ❖ स्वयंसेवक शिक्षक परिचालनको लागि सामान्य परीक्षाको नतिजा प्रकाशन, २०७७ चैत २१/२२/२३ गते विषयगत परीक्षा सञ्चालन ।
- ❖ शैक्षिक सत्र २०७७ देखि कक्षा १ मा नयाँ पाठ्यक्रम कार्यान्वयनको लागि सबल नेपालसँगको साझेदारीमा ३१ विद्यालयका १/१ जना शिक्षकलाई एकीकृत पाठ्यक्रम प्रबोधीकरण कार्यक्रम सञ्चालन ।
- ❖ आधारभूत तह (कक्षा १-५) का शिक्षकलाई निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन सम्बन्धी ३ दिने कार्यशाला सम्पन्न ।
- ❖ सबै विद्यालयका १/१ जना कम्प्युटर विषय शिक्षक, प्रधानाध्यापक र विद्यालय कर्मचारीमध्ये १/१ जनालाई कम्प्युटर विषय शिक्षण र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिसम्बन्धी ५ दिने तालिम सञ्चालन ।
- ❖ राष्ट्रिय शिक्षा दिवस तथा अन्तर्राष्ट्रिय साक्षरता दिवस र राष्ट्रिय बाल दिवसको अवसरमा वक्तृत्वकला, चित्रकला र निबन्ध प्रतियोगिता आयोजना गरी प्रतिभाको खोजी (Talent Hunt) को कार्य सञ्चालन ।
- ❖ विद्यालयहरूको Excel-based IEMIS : Add, Edit, Update & Upload गरी मंसिरभित्र सबै सामुदायिक विद्यालयहरूको वेबसाइटमा अपलोड गरिएको ।
- ❖ ५ वर्षे नगर शिक्षा योजना निर्माणको लागि ५ सदस्यीय कार्यदल गठन : कार्यदलमार्फत मस्यौदा तयारी, विद्यालय शिक्षामा सुधार ल्याउन मार्गदर्शन र शिक्षामा लगानीको आँकलन ।
- ❖ ५ वर्षे युवा तथा खेलकुद विकास योजनाको लागि जिम्मेवारी विभाजन ।
- ❖ विद्यालय शिक्षामा कक्षा १-५ सम्मको लागि स्थानीय पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्रीको मस्यौदा तयारी ।
- ❖ विभिन्न समिति : नगर शिक्षा समिति, विद्यालय खेलकुद समिति, क्यालेण्डर निर्माण समिति, साक्षरता अभियान नगर समिति, स्थानीय पाठ्यक्रम मस्यौदा समिति, नगर शिक्षा योजना मस्यौदा समिति, शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा व्यवस्थापन समिति, विद्यालयस्तरीय खेलकुद समिति, स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन समिति, विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन इकाई गरी शिक्षा सम्बन्धी १० ओटा समिति गठन र परिचालन
- ❖ कानून निर्माण : सुरुङ्गा नगरपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७७, स्वयंसेवक शिक्षक व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७, आधारभूत शिक्षा (कक्षा ८) परीक्षा सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन कार्यविधि, २०७४, प्रारम्भिक बालविकास नीति, २०७५ तर्जुमा भई जारी । शिक्षा नियमावली मस्यौदा भइरहेको ।
- ❖ आधारभूत विद्यालयहरूको लागि ICT अन्तर्गत ९ ओटा आधारभूत विद्यालयहरूलाई १/१ थान कम्प्युटर र प्रिन्टर/फोटोकपी/स्क्यानर मेसिनको Combined सेट वितरण भएको ।
- ❖ ३१ ओटै सामुदायिक विद्यालयका विद्यालय सहयोगी कर्मचारीहरूलाई साइकल र वर्षाती वितरण ।

- ❖ ५ ओटा माध्यमिक विद्यालयहरूमा विद्यालय सूचना प्रणाली र लेखासम्बन्धी सफ्टवेयर Integrated Management Software (शिक्षक/विद्यार्थी/विव्यस/शिअसं विवरण, परीक्षा व्यवस्थापन, Mobile Message System, Accounting System) र १/१ जना शिक्षकका लागि Software सम्बन्धी सघन तालिम ।
- ❖ सबै शिक्षकका लागि शिक्षक डायरी वितरण भई कक्षा शिक्षण पूर्व तयारी/योजना निर्माणमा विषय शिक्षकहरूलाई अग्रसर गराइएको ।
- ❖ आ.व. २०७७/७८ को सबै शीर्षकमा भएको अनुदान निकास पत्र र खर्चसम्बन्धी निर्देशन प्रवाह भएको ।

खेलकुदतर्फ :

- ❖ सुरुङ्गा नगरस्तरीय २ ओटा ब्याडमिन्टन प्रतियोगिता (बसानपट्टी र दौलतपुर), ३ ओटा खुला फुटबल प्रतियोगिता (कुशहा, कमलपुर र शिशुवारी), वीरनगरमा भलिबल प्रतियोगिता आयोजनाको लागि ५०/५० हजारको प्रायोजन । फुटबल, भलिबल, क्रिकेट र ब्याडमिन्टन खेलका कुल १२ प्रतियोगिताको लागि बजेट विनियोजन भएपनि कोरोना महामारीका कारण नगरपालिकाको प्रायोजनमा ६ ओटा प्रतियोगिता मात्र सञ्चालन । नगरपालिकाको सहयोगमा खेलकुदका गतिविधि विस्तारै बढ्दै गएको ।
- ❖ २०७७ चैत १-३ गतेसम्म सुरुङ्गा नगरपालिकाद्वारा "सुरुङ्गा नगरस्तरीय विद्यालय खेलकुद एवम् राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता" सम्पन्न । कक्षा ४-५ तर्फ ६, कक्षा ६-८ तर्फ ५, कक्षा ९-१२ तर्फ ९ खेल गरी तीन तहका छात्र र छात्राबीचको प्रतिस्पर्धामा ४० Event खेलाइएको, तहगत रूपमा बढी अड्क ल्याई प्रथम, द्वितीय र तृतीय स्थान हासिल गर्ने विद्यालयलाई शिल्ड, सबै खेल र Event का प्रथम/द्वितीय/ तृतीय छात्र/छात्रालाई मेडल र प्रमाणपत्र, नौलो र धेरै समयपछिको यो अभ्यास, विद्यार्थीहरूमा खुशी/मनोरञ्जन ।
- ❖ विद्यालयमा खेलकुद लगायत विविध खालका अतिरिक्त क्रियाकलाप गर्न शैक्षिक क्यालेण्डरमा निर्दिष्ट गरिएको ।

५.३ समग्र कार्यक्रमका प्रमुख उपलब्धिहरू

कोभिड-१९ को महामारीका कारण शैक्षिक सत्र २०७७ मा विद्यालयहरू विगतका शैक्षिक सत्रहरूमा जसरी सामान्य ढङ्गले सञ्चालन हुनसकेन । २०७६ चैत्र ११ देखि शुरू भएको निशेधाज्ञा र बन्दाबन्दीको स्थिति एकैचोटी २०७७ देखि मात्र सामान्य अवस्थामा आएको थियो । यत्रतत्र बन्द रहेकै स्थितिमा सुरुङ्गा नगरपालिकाका विद्यालयहरू सिकाइ केन्द्रको रूपमा २०७७ असोज १५ गतेदेखि विद्यार्थी सङ्ख्या र शिक्षक सङ्ख्याका आधारमा सिफ्ट मिलाएर सिफ्ट मिलाएर सञ्चालन हुने व्यवस्था गरियो । स्वास्थ्य सुरक्षाका उपायहरू अपनाई लामो समयपछि विद्यालयहरू सञ्चालन हुन थालेपछि अभिभावकहरूले राहत महशुस गरे । यस क्रममा सशर्त अनुदान र आन्तरिक स्रोतबाट विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमका क्रियाकलापहरू प्रभावित बन्न पुगे । छोटो समयमा वर्षभरिका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न कठिनाई आइपरे पनि सशर्त अनुदानका सबै कार्यक्रमहरू सम्पन्न भए भने आन्तरिक स्रोततर्फ करिब ६० प्रतिशत क्रियाकलापहरू सञ्चालनमा आए । यसरी सर्सर्ती हेर्दा समग्र कार्यक्रमका प्रमुख उपलब्धिहरूलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ :-

- शैक्षिक सत्र २०७७ को विषयगत पठनपाठन करिब सतप्रतिशत पूरा भएको छ ।
- विद्यालयमा भर्ना भएका विद्यार्थीहरूले समयमै पाठ्यपुस्तक र छात्रवृत्ति पाएकाले नियमितताको दर बढेको छ ।
- नगरस्तरीय शैक्षिक क्यालेण्डर अनुसार विद्यालयको गतिविधि निर्देशित र सञ्चालन हुँदा महामारी बाहेको स्थितिमा विद्यालय सञ्चालन हुने दिन बढेको छ ।
- कक्षा ६ देखि १२ सम्म अध्ययन गर्ने छात्राहरूलाई स्यानिटरी प्याड उपलब्ध गरी उनीहरूको सिकाइमा निरन्तरता आएको देखियो ।
- विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माणका कार्यक्रमहरू ढीलै भए पनि सम्पन्न भई कक्षाकोठा र शौचालयको अभाव पूर्ति हुँदै गएको छ ।
- चौमासिक रूपमा पाउँदै आएको शिक्षक तलब भत्ता तथा बालविकास केन्द्र सहजकर्ता एवम् विद्यालय कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक त्रैमासिक रूपमा भुक्तानी भई राहत महशुस गरेका छन् ।

- आवश्यकताका आधारमा शिक्षा सम्बन्धी विभिन्न १० ओटा समितिहरूको बैठकले निरन्तरता पाई कार्यसञ्चालनमा नियमितता आएको छ ।
- विद्यार्थी भर्ना, कक्षा उपस्थिति, उत्तीर्ण दर बढेकोले विद्यालय शिक्षामा विद्यालय उमेर समूहका बालबालिकाहरूको सहभागिता बढेको छ भने कक्षा छाड्ने दर घट्दै गएको छ ।
- अतिरिक्त क्रियाकलापका कार्यक्रमहरू आयोजना हुँदा विद्यार्थी प्रतिभाको प्रस्फुट हुने अवसर मिलेको छ ।
- लामो समयपश्चात् नगरस्तरीय विद्यालय खेलकुद एवम् राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन भएकाले विद्यार्थीहरूमा खेलकुदप्रति उत्साह बढेको छ ।
- कार्यक्रम कै रूपमा सुरुङ्गा नगरपालिकाको शिक्षा ऐनलगायत शिक्षासम्बन्धी अन्य कार्यविधिहरू तर्जुमा भई स्वीकृतिपछि कार्यान्वयनमा आएको छ भने नियमावली निर्माणको क्रममा रहेकाले कानुनी रूपमा सुरुङ्गा नगरपालिका सबल बन्दै गएको छ ।
- प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाका विद्यार्थीहरूले अभ्यासात्मक कक्षामा सहभागिताको अवसर मिलेका कारण रोजगारमूलक शिक्षामा सुधार आएको छ ।
- नगरस्तरमा आधारभूत शिक्षा (कक्षा ८) परीक्षा सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन हुँदा सुदृढ बन्दै गएको छ ।
- माग र आवश्यकताका आधारमा विद्यालय भौतिक सुविधा विस्तार कार्यक्रम बाँडफाँड हुनाले भौतिक पूर्वाधार मजबुत बन्दै गएको छ ।
- माध्यमिक विद्यालयहरूमा ICT Lab व्यवस्थापनको कार्यक्रमले विद्यालय शिक्षामा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उपयोग गर्ने अवसर विद्यार्थीहरूले पाएका छन् ।
- धेरैजसो विद्यालयमा इन्टरनेट सुविधा विस्तार भई छिटो छरितो सूचना सम्प्रेषण हुँदै गएको छ ।
- विद्यालय सञ्चालन, शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्थापनको कार्यमा सहज र नियमित हुँदै आएको छ ।

५.४ चुनौती तथा समाधानका लागि गरिएका प्रमुख प्रयासहरू

संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम र नगरपालिकाबाट आन्तरिक स्रोततर्फ विनियोजित कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा विभिन्न खालका समस्या र चुनौती देखापर्नुका साथै कोभिड-१९ को महामारीका कारण पर्याप्त समयको जोहो हुनसकेन । शैक्षिक क्यालेण्डर अनुसार विद्यालय सञ्चालन हुन नपाउँदा विद्यालय लक्षित कार्यक्रमहरू बढी प्रभावित हुनपुगेका छन् । विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको सहभागितामा सञ्चालन हुनुपर्ने कतिपय कार्यक्रमहरू स्वास्थ्य सुरक्षा जोखिमका कारण प्रभावित भएका छन् । तथापि सम्भावित स्वास्थ्य सुरक्षा जोखिमलाई मध्यनजर गरी आगामी दिनमा कार्ययोजना बनाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक देखिन्छ । कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका समस्याहरूको निराकरण गरी कार्यान्वयनको प्रभावकारिता सुनिश्चित गर्न निम्नानुसारका उपायहरू अनुसरण गरिएको छ :

- प्रारम्भिक बालविकास कक्षामा निश्चित उमेर समूहका बालबालिकाहरूको पहुँच विस्तारको लागि विद्यार्थी भर्ना अभियानलाई सघन रूपमा सञ्चालन गरिएको,
- विद्यालयको व्यवस्थापकीय सुधारका लागि अभिभावक सचेतना तथा संस्थागत क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएको,
- बालविकास शिक्षकहरूका लागि मासिक रु. १,०००।०० प्रोत्साहन भत्ता थप गरी प्रोत्साहित गरिएको,
- प्रारम्भिक बालविकास कक्षा व्यवस्थापन बालमैत्री बनाउन यथोचित शैक्षिक सामग्रीहरू खरिद गरी व्यवस्थापन गर्न निर्देशन दिइएको,
- अपवाद बाहेक नियमित प्रअ बैठक आयोजना गरी सूचना, जानकारी प्रवाह गरी कार्यक्रम कार्यान्वयनमा द्विविधा कम गरिएको वा हटाइएको,
- योजनामा आधारित तथा छड्के अनुगमनका माध्यमबाट शिक्षक/विद्यालय कर्मचारीहरूको नियमितता बढाइएको र आवश्यक पृष्ठपोषण आदानप्रदान भएको,
- सहयोगीबाट लेखापरीक्षण गराउने विगतको परम्परा हटाई विगतको तुलनामा सुधार गरिएको,

- सशर्त अनुदानतर्फ कुनै किसिमको तालिम तथा प्रबोधीकरणको कार्यक्रम प्राप्त नभएकाले आन्तरिक स्रोतबाट निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन, एकीकृत पाठ्यक्रम प्रबोधीकरण, कम्प्युटर विषय शिक्षकलाई कम्प्युटर सीप शिक्षण तालिम सञ्चालन गरिएको,
- गैससहरूसँगको सहकार्यमा विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्न विधिवत प्रक्रियाहरू अवलम्बन गरिएको,
- सामाजिक परीक्षणको कार्यलाई अनिवार्य गरिएकोले पारदर्शिता वृद्धि भएको,
- अख्तियारी र निकासा फुकुवाका लागि बारम्बार सम्पर्क गरी निकासा तथा भुक्तानीको प्रबन्ध मिलाइएको,

अनुसूचीहरू

तालिका १

निरक्षरहरूको वडागत संख्यात्मक विवरण

वडा नं.	जम्मा जनसंख्या				१५ वर्षमाथिको निरक्षर संख्या			१५ वर्षदेखि ६० वर्षको निरक्षर संख्या			६० वर्षमाथिको निरक्षर संख्या			६० वर्षे निरक्षर
	महिला	पुरुष	तेस्रो लिंगी	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
१	२,१२१	२,१७१	०	४,२९२	५२८	२३७	७६५	३८९	१५५	५४४	१३९	८२	२२१	५५
२	२,८३८	३,०२८	०	५,८६६	८६१	३५७	१,२१८	६५०	२३५	८८५	२११	१२२	३३३	८८
३	२,५९४	२,८१२	०	५,४०६	८९०	४३३	१,३२३	६९९	३२७	१,०२६	१९१	१०६	२९७	६४
४	२,४८६	२,६२७	०	५,११३	७९६	३२५	१,१२१	६१७	२१८	८३५	१७९	१०७	२८६	४८
५	१,९८५	२,१७५	१	४,१६१	६४९	२७४	९२३	५१४	२१०	७२४	१३५	६४	१९९	३२
६	१,३८४	१,४७७	०	२,८६१	४२५	१८४	६०९	३४०	१३१	४७१	८५	५३	१३८	३८
७	२,६२१	२,८२७	१	५,४४९	८१७	३४८	१,१६५	६२२	२३२	८५४	१९५	११६	३११	६१
८	२,२९२	२,३८६	०	४,६७८	६०५	२४९	८५४	४२८	१७४	६०२	१७७	७५	२५२	३०
९	१,९२३	२,०२०	१	३,९४४	६००	२७२	८७२	४६०	१८८	६४८	१४०	८४	२२४	३६
१०	१,४१३	१,५९९	१	३,०१३	५५०	२५७	८०७	४३१	१९३	६२४	११९	६४	१८३	४५
११	१,७३२	१,७४६	०	३,४७८	५१४	२४८	७६२	३६९	१७०	५३९	१४५	७८	२२३	३०
जम्मा	२३,३८९	२४,८६८	४	४८,२६१	७,२३५	३,१८४	१०,४१९	५,५१९	२,२३३	७,७५२	१,७१६	९५१	२,६६७	५२७

स्रोत : CMIS Household Survey 2075

वार्षिक शैक्षिक स्थिति प्रतिवेदन, सुरुङ्गा नगरपालिका सप्तरी

अनुसूचीहरू

अनुसूची-१ : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को प्रथम चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन

क्र. सं.	क्रियाकलाप नं.	आयोजना / कार्यक्रम	क्रियाकलापको नाम	वार्षिक बजेट	चौमासिक खर्च रकम	भौतिक लक्ष्य	भौतिक प्रगति	वित्तीय प्रगति
१	१.१.३.३	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह (३५००००१४)	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलव भत्ता अनुदान	८४,१००,०००	२२,८३६,६९९.६६	१८१	९१.१६	२७.१५
२	१.१.३.४	माध्यमिक तह (३५००००१५)	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलव भत्ता अनुदान (प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	२१,३००,०००	५,९८८,६९३.६०	३८	८९.४७	२७.१५
३	१.१.४.१	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम- जिल्लास्तर (३५०००८०१)	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	७,३४८,०००	२,१६०,०००.००	८६	९८.८४	२७.१५
	१.१.२.१		विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण अनुदान	५,०००,०००				
	२.४.६.१		सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	४,५०१,०००				
	२.७.११.१		तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	१२,८५३,०००				
	२.७.१३.१०		विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	१,६७२,०००				
	२.७.१३.११		शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	१,१००,०००				
	२.७.१३.१३		विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२,२००,०००				
	२.७.१३.३		प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	३,३७९,०००				
	७.२.१.१		सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	१,९८९,०००				
	२.७.१३.३३		अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	१,६१९,३२५				

क्र. सं.	क्रियाकलाप नं.	आयोजना / कार्यक्रम	क्रियाकलापको नाम	वार्षिक बजेट	चौमासिक खर्च रकम	भौतिक लक्ष्य	भौतिक प्रगति	वित्तीय प्रगति
	२.७.२५.६२		कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम	४,७८९,०००				
	२.७.१३.२३		सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन अनुदान	२,९७६,०००				
			जम्मा	१५४,८२६,३२५	३०,९८५,३९३.२६			२०.००

अनुसूची-२ : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को दोस्रो चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन

क्र. सं.	क्रियाकलाप नं.	आयोजना / कार्यक्रम	क्रियाकलापको नाम	वार्षिक बजेट	चौमासिक खर्च रकम	भौतिक लक्ष्य	भौतिक प्रगति	वित्तीय प्रगति
१	१.१.३.३	सबैका लागि शिक्षा- आधारभूत तह (३५००००१४)	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलव भत्ता अनुदान	८४,१००,०००	१६,९४२,६३२.३२	१८१	९२.८२	२०.१५
२	१.१.३.४	माध्यमिक तह (३५००००१५)	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलव भत्ता अनुदान (प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	२१,३००,०००	४,६९७,८९४.५६	३८	९४.७४	२२.०६
३	१.१.४.१	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम- जिल्लास्तर (३५००००८०१)	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	७,३४८,०००	१,६३८,०००.००	८६	९८.८४	२२.२९
	१.१.२.१		विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण अनुदान	५,०००,०००				
	२.४.६.१		सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	४,५०१,०००				
	२.७.११.१		तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	१२,८५३,०००				
	२.७.१३.१०		विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	१,६७२,०००				
	२.७.१३.११		शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	१,१००,०००				
	२.७.१३.१३		विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२,२००,०००				

क्र. सं.	क्रियाकलाप नं.	आयोजना / कार्यक्रम	क्रियाकलापको नाम	वार्षिक बजेट	चौमासिक खर्च रकम	भौतिक लक्ष्य	भौतिक प्रगति	वित्तीय प्रगति
	२.७.१३.३		प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	३,३७९,०००				
	७.२.१.१		सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	१,९८९,०००				
	२.७.१३.३३		अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	१,६१९,३२५				
	२.७.२५.६२		कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम	४,७८९,०००				
	२.७.१३.२३		सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन अनुदान	२,९७६,०००				
			जम्मा	१५४,८२६,३२५	२३,२७८,५२६.८८			१५.०४

अनुसूची-३ : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

क्र. सं.	क्रियाकलाप नं.	आयोजना/कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	वार्षिक बजेट	वार्षिक खर्च रकम	वित्तीय प्रगति
१	६.२.२.११३	खेलकुद विकास कार्यक्रम (३४३००१०२)	राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता (स्थानीय तहस्तरीय)	१००,०००	९८,९७६.७०	९८.९८
२	१.१.३.३	सबैका लागि शिक्षा-आधारभूत तह (३५००००१४)	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलव भत्ता अनुदान	८४,१००,०००	७६,१७६,१७८.४२	९०.५८
३	१.१.३.४	माध्यमिक तह (३५००००१५)	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलव भत्ता अनुदान (प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	२१,३००,०००	२०,८१८,७२४.३१	९७.७४
४	१.१.४.१	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम- जिल्लास्तर	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	७,३४८,०००	७,९२४,०००.००	१०७.८४
	११.१.२.१		विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण अनुदान	५,०००,०००	४,९९९,९८०.६९	१००.००

क्र. सं.	क्रियाकलाप नं.	आयोजना/कार्यक्रम	क्रियाकलापहरू	वार्षिक बजेट	वार्षिक खर्च रकम	वित्तीय प्रगति
	२.४.६.१	(३५०००८०९)	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	४,५०१,०००	४,४६०,९८७.६६	९९.११
	२.७.११.१		तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	१२,८५३,०००	६,१८४,२००.००	४८.११
	२.७.१३.१०		विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	१,६७२,०००	१,४९०,०००.००	८९.११
	२.७.१३.११		शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	१,१००,०००	६७१,८७२.२१	६१.०८
	२.७.१३.१३		विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२,२००,०००	२,१६४,६००.००	९८.३९
			नगरस्तरीय कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन			
	२.७.०.१३.८		प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन अनुदान	३,३७९,०००	३,३७६,८५०.००	९९.९४
	२.७.१.१		सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	१,९८९,०००	१,७६९,२००.००	८८.९५
	२.७.१३.३३		अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	१,९४४,०००	१,९४४,०००.००	१००.००
	२.७.२५.६२		कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम	४,७८९,०००	४,७८८,३८९.१५	९९.९९
	२.७.१३.२१		सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन अनुदान	२,०८१,०००	४९६,७०२.८०	२३.८७
५	२.७.१३.३७	राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम	कक्षाकोठा निर्माण (मावि शिशुवारी र टिकुलिया)	३,६००,०००.००	३,६००,०००.००	१००.००
			कम्प्युटर (प्रति कम्प्युटर ल्याब स्थापना) मा.वि. कुशहा	६५०,०००.००	६५०,०००.००	१००.००
			शिक्षामा नवीन प्रविधि प्रवर्द्धन (मा.वि. दौलतपुर र टिकुलिया)	१,३००,०००.००	१,३००,०००.००	१००.००
			जम्मा	१५९,९०६,०००	१४२,९१४,६६१.९४	८९.३७

अनुसूची-४ : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा आन्तरिक स्रोततर्फ सञ्चालित कार्यक्रमहरूको वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलापको नाम	वार्षिक बजेट	खर्च रकम	वित्तीय प्रगति
१	कार्यालय तथा अभिलेख व्यवस्थापनको लागि सामग्री खरिद	५०,०००	४९,७२०.००	९९.४४
२	विद्यालयहरूको सूचना प्रणाली तथा लेखा प्रणाली सुदृढीकरणको लागि सफ्टवेयर खरिद	१,०००,०००	०.००	०.००
३	स्वयंसेवक शिक्षक व्यवस्थापन	२,१००,०००	३८९,२६५.००	१८.५४
४	प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारीहरूको लागि प्रोत्साहन भत्ता	१,०३२,०००	१,०२०,०००.००	९८.८४
५	विद्यार्थी भर्ना अभियान	११७,९८६	१०९,०००.००	९२.३८
६	नगरस्तरीय शैक्षिक प्रोफाइल निर्माण, छपाइ र वितरण	१००,०००	८८,२१२.५०	८८.२१
७	माध्यमिक विद्यालयहरूलाई Multimedia/Projector खरिद र वितरण	२५०,०००	०.००	०.००
८	(आधारभूत शिक्षा) कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन, व्यवस्थापन र अनुगमन	८००,०००	१६५,६३६.००	२०.७०
९	कम्प्युटर विषय शिक्षण गर्ने शिक्षकहरूको लागि कम्प्युटर तालिम (५ दिने)	२५०,०००	२५०,०००.००	१००.००
१०	नगर शिक्षा ऐन, नियमावली, कार्यविधि र नगर शिक्षा योजना निर्माण कार्यक्रम	३००,०००	२२३,२३९.५०	७४.४१
११	नगरस्तरीय विद्यालय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन	२४०,०००	२४०,०००.००	१००.००
१२	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय शिक्षा दिवस तथा बाल दिवस लगायत उत्सव मनाउने कार्यक्रम	२५०,०००	१६५,०७५.००	६६.०३
१३	विद्यालय तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन र प्रतिवेदन (School-based IEMIS Software व्यवस्थापन समेत)	२००,०००	२००,०००.००	१००.००
१४	विद्यालय तथा कार्यक्रम अनुगमन, सुपरिवेक्षण र अन्तर्क्रिया कार्यक्रम	१५०,०००	१५०,०००.००	१००.००
१५	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी (विभिन्न समितिको बैठक) तथा नगरस्तरीय प्र.अ. बैठक सञ्चालन	२००,०००	२००,०००.००	१००.००
१६	स्थानीय पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री निर्माण र वितरण	२१७,०००	०.००	०.००
१७	बाल शान्ति अभियान कार्यक्रम (शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक/सरोकारवाला र नगरपालिकाबीच अन्तर्क्रियासहितको वृत्तचित्र प्रसारण)	१००,०००	९९,४४०.००	९९.४४
१८	शैक्षिक क्यालेण्डर छपाइ र वितरण	१००,०००	१००,०००.००	१००.००
१९	शिक्षक डायरी तयारी, छपाइ र वितरण	१००,०००	१००,०००.००	१००.००
२०	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाको लागि Wi-Fi (Internet) जडान	४०,०००	४०,०००.००	१००.००
२१	अभिभावक सचेतना कार्यक्रम	२००,०००	१००,६००.००	५०.३०

क्र.सं.	कार्यक्रम / क्रियाकलापको नाम	वार्षिक बजेट	खर्च रकम	वित्तीय प्रगति
२२	नगरस्तरीय फुटबल, भलिबल, क्रिकेट र ब्याडमिन्टन प्रतियोगिताको लागि विभिन्न विषयमा नगरको तर्फबाट हुने प्रायोजन	६००,०००	५९९,१७०.००	९९.८६
२३	आधारभूत (निम्नमाध्यमिक) विद्यालयहरूमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि-ICT (Per School 1 Computer, 1 Printer) को लागि औजार खरिद र वितरण	५००,०००	४९८,५९१.५२	९९.७२
२४	आधारभूत (प्राथमिक) विद्यालयहरूमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि-ICT (Per School Computer-1, Printer-1) को लागि औजार खरिद र वितरण	५००,०००	५००,०००.००	१००.००
२५	जनप्रभात मा.वि. दौलतपुरको लागि विज्ञान प्रयोगशाला सामग्री खरिद	५००,०००	४९८,७४८.००	९९.७५
२६	अभिलेख व्यवस्थापनको लागि फर्निचर खरिद	५०,०००	०.००	०.००
२७	शिक्षकहरूका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन सम्बन्धी ३ दिने तालिम	१०५,०००	१०५,०००.००	१००.००
२८	युवा तथा खेलकुद विकास योजना निर्माण	१००,०००	०.००	०.००
	जम्मा	१०,१५१,९८६	५,८९१,६९७.५२	५८.०३

अनुसूची- ५क : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सामुदायिक विद्यालयहरूलाई सशर्त अनुदान निकासा विवरण

सि.न.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	शिक्षक तलव भत्ता (ग्रेड, क.सं.कोष, बीमा, महंगी, पोशाक, प्रअ भत्ता तथा चाडपर्व खर्च समेत)			प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता पारिश्रमिक र पोशाक भत्ता	विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन र पोशाक भत्ता	पाठ्यपुस्तक अनुदान (कक्षा १-१२)
			आधारभूत तह	माध्यमिक तह	जम्मा			
१	जनता आ.वि. नैनडावर	सुरुङ्गा-१	४,४९०,४०२.६२	०.००	४,४९०,४०२.६२	१००,०००	११९,५००	११५,४२५.७०
२	जनता मा.वि. शिशुवारी	सुरुङ्गा-१	५,१६७,९८८.१०	५,१७३,४४१.००	१०,३४१,४२९.१०	२००,०००	२९१,०००	३७३,५८३.१२
३	जनता आ.वि. शिवनगर	सुरुङ्गा-१	८२१,२३७.९६	०.००	८२१,२३७.९६	१००,०००	११९,५००	३९,२२२.२०
४	राष्ट्रिय आ.वि. चहका, कोरैया	सुरुङ्गा-१	९७८,६६०.००	०.००	९७८,६६०.००	३००,०००	११९,५००	७२,३८०.४०
५	राष्ट्रिय जनता आ.वि. रक्साहा	सुरुङ्गा-२	२,१८६,१७७.१७	०.००	२,१८६,१७७.१७	७६,०००	११९,५००	३२,६९३.८०
६	राष्ट्रिय प्रा.वि. बाउन्ना	सुरुङ्गा-२	१,८३३,८१६.००	०.००	१,८३३,८१६.००	१००,०००	८०,५००	३५,८६२.१०
७	जनता आ.वि. कमलपुर	सुरुङ्गा-२	२,४६८,२००.४०	०.००	२,४६८,२००.४०	२००,०००	११९,५००	११३,६७८.६०

वार्षिक शैक्षिक स्थिति प्रतिवेदन, सुरुङ्गा नगरपालिका सप्तरी

सि.न.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	शिक्षक तलव भत्ता (ग्रेड, क.सं.कोष, वीमा, महंगी, पोशाक, प्रअ भत्ता तथा चाडपर्व खर्च समेत)			प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता पारिश्रमिक र पोशाक भत्ता	विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन र पोशाक भत्ता	पाठ्यपुस्तक अनुदान (कक्षा १-१२)
			आधारभूत तह	माध्यमिक तह	जम्मा			
८	जनता आ.वि. भेडिया	सुरुङ्गा-२	३,०३२,६६९.८०	०.००	३,०३२,६६९.८०	१००,०००	११९,५००	२४३,०६३.३०
९	जनमुखी सामुदायिक प्रा.वि. हर्दिया	सुरुङ्गा-२	४८४,९६६.१०	०.००	४८४,९६६.१०	२००,०००	८०,५००	४१,७७६.५०
१०	जनप्रभात मा.वि. दौलतपुर	सुरुङ्गा-३	४,९३१,२२७.००	४,२८९,२८८.००	९,२२०,५१५.००	२००,०००	२९१,०००	४८८,३६५.७०
११	राष्ट्रिय प्रा.वि. भुसी महुलिया	सुरुङ्गा-३	२,६४५,९३०.५०	०.००	२,६४५,९३०.५०	१००,०००	८०,५००	७४,९१२.३०
१२	राष्ट्रिय आ.वि. कनकपुर	सुरुङ्गा-४	२,१७२,५५८.३५	०.००	२,१७२,५५८.३५	३००,०००	८०,५००	७२,३५२.८०
१३	आदर्श राष्ट्रिय प्रा.वि. मधुपट्टी	सुरुङ्गा-४	१,२९८,०३८.००	०.००	१,२९८,०३८.००	१००,०००	७४,०००	४६,४६४.००
१४	जनता आ.वि. वीरनगर	सुरुङ्गा-४	३,०२५,४१४.००	०.००	३,०२५,४१४.००	१००,०००	११९,५००	१२४,७३३.१०
१५	राष्ट्रिय प्रा.वि. कदमाहा	सुरुङ्गा-४	२,३१६,३८२.१०	०.००	२,३१६,३८२.१०	२००,०००	८०,५००	५२,७५०.२०
१६	मसिलाल जनता मा.वि. कुशहा	सुरुङ्गा-५	६,३५०,४१४.४०	७,३९०,४३१.९६	१३,७४०,८४६.३६	२००,०००	२९१,०००	६९६,६२६.१६
१७	राष्ट्रिय जनता आ.वि. बनिगामा, कुशहा	सुरुङ्गा-५	२,२३०,४९४.९०	०.००	२,२३०,४९४.९०	२००,०००	११९,५००	४९,७५३.९०
१८	जनता राष्ट्रिय आ.वि. श्रीपुर जब्दी	सुरुङ्गा-६	२,९२२,१२०.९०	०.००	२,९२२,१२०.९०	२००,०००	११९,५००	९०,३८६.१०
१९	राष्ट्रिय प्रा.वि. चकदह, मोहनपुर	सुरुङ्गा-७	१,४००,६७४.१०	०.००	१,४००,६७४.१०	२००,०००	८०,५००	८५,२८८.७०
२०	दलित जनता प्रा.वि. पोखरिया, हरिपुर	सुरुङ्गा-७	९१८,१०८.००	०.००	९१८,१०८.००	१००,०००	८०,५००	२१,०७२.००
२१	राष्ट्रिय आ.वि. हरिपुर	सुरुङ्गा-७	३८२,३३०.००	०.००	३८२,३३०.००	३००,०००	८०,५००	५७,५०६.३०
२२	राष्ट्रिय आ.वि. पोखरिया, बसानपट्टी	सुरुङ्गा-७	१,५५७,७२२.१०	०.००	१,५५७,७२२.१०	३००,०००	११९,५००	८५,८०९.१०
२३	राष्ट्रिय प्रा.वि. महुलिया, मलहनमा	सुरुङ्गा-८	१,४५३,८८६.००	०.००	१,४५३,८८६.००	२००,०००	८०,५००	६२,३०२.४०
२४	आ.वि. मलहनमा	सुरुङ्गा-८	३,९०४,१८४.५०	०.००	३,९०४,१८४.५०	१००,०००	११९,५००	१६३,००६.८०
२५	मुसहरनियाँ आ.वि. समसेरपुर	सुरुङ्गा-८	२,१४६,७१२.००	०.००	२,१४६,७१२.००	१००,०००	११९,५००	८५,५४०.८०
२६	जनता आ.वि. प्रमाणपुर	सुरुङ्गा-९	१,९९६,७४४.६०	०.००	१,९९६,७४४.६०	१००,०००	११९,५००	१३३,५८३.९०
२७	केशव स्मारक जनता मा.वि. टिकुलिया	सुरुङ्गा-९	६,०४३,६१४.९८	३,९६५,५६३.३५	१०,००९,१७८.३३	१००,०००	१७१,५००	६०१,२५४.५८
२८	जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. सिस्वा थल्हा	सुरुङ्गा-	१,४०१,५९६.६४	०.००	१,४०१,५९६.६४	१००,०००	८०,५००	९०,६७१.००

सि.न.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	शिक्षक तलव भत्ता (ग्रेड, क.सं.कोष, बीमा, महंगी, पोशाक, प्रअ भत्ता तथा चाडपर्व खर्च समेत)			प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता पारिश्रमिक र पोशाक भत्ता	विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन र पोशाक भत्ता	पाठ्यपुस्तक अनुदान (कक्षा १-१२)
			आधारभूत तह	माध्यमिक तह	जम्मा			
		१०						
२९	जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. औरहा, महेशपुर	सुरुङ्गा-११	१,२९८,०३८.००	०.००	१,२९८,०३८.००	२००,०००	८०,५००	४१,४९२.६०
३०	जनता मा.वि. खैजनपुर, भज्जका	सुरुङ्गा-११	२,५१३,३९५.१०	०.००	२,५१३,३९५.१०	१००,०००	२९१,०००	२३४,४४५.८०
३१	जनता आ. वि. रामपुर, मल्हनिया	सुरुङ्गा-११	१,८०२,४७४.१०	०.००	१,८०२,४७४.१०	१००,०००	११९,५००	३४,९८३.७०
	जम्मा		७६,१७६,१७८.४२	२०,८१८,७२४.३१	९६,९९४,९०२.७३	४,९७६,०००	३,९६८,०००	४,४६०,९८७.६६

अनुसूची- ५ख : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सामुदायिक विद्यालयहरूलाई सशर्त अनुदान निकासी विवरण

सि.न.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन अनुदान			छात्रवृत्ति अनुदान		विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान			
			प्रारम्भिक बाल विकास	कक्षा १-१२	निरन्तर विद्यार्थी मूल्यांकन	छात्रा छात्रवृत्ति (कक्षा १-८)	दलित छात्रवृत्ति कक्षा १-८	सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	वि.सु.यो., क्षमता विकास	सामाजिक परीक्षण, लेखापरीक्षण	इन्टरनेट जडान
१	जनता आ.वि. नैनडावर	सुरुङ्गा-१	११,५००	३३,२००	१,८००	२७,६००	२२,४००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
२	जनता मा.वि. शिशुवारी	सुरुङ्गा-१	१७,०००	१४५,०००	२,६००	३१,६००	३०,८००	३०,०००	२०,०००	१५,०००	१२,०००
३	जनता आ.वि. शिवनगर	सुरुङ्गा-१	१२,०००	१२,७५०	२,२००	८,४००	१०,८००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
४	राष्ट्रिय आ.वि. चहका, कोरैया	सुरुङ्गा-१	१७,५००	२२,१५०	३,१००	१६,०००	२५,२००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
५	राष्ट्रिय जनता आ.वि. रक्साहा	सुरुङ्गा-२	२०,५००	१२,९५०	१,९००	१०,४००	८,०००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
६	राष्ट्रिय प्रा.वि. बाउन्ना	सुरुङ्गा-२	१०,०००	१०,२००	१,६००	१०,८००	८,८००	१५,०००	१५,०००	१०,०००	
७	जनता आ.वि. कमलपुर	सुरुङ्गा-२	८,५००	२३,६००	२,२००	१८,८००	२५,२००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
८	जनता आ.वि. भेडिया	सुरुङ्गा-२	२०,५००	६०,४००	२,२००	५०,०००	२९,६००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
९	जनमुखी सामुदायिक प्रा.वि. हर्दिया	सुरुङ्गा-२	६,०००	१२,७५०	१,६००	१४,८००	९,६००	१५,०००	१५,०००	१०,०००	

सि.न.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन अनुदान			छात्रवृत्ति अनुदान		विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान			
			प्रारम्भिक बाल विकास	कक्षा १-१२	निरन्तर विद्यार्थी मूल्यांकन	छात्र छात्रवृत्ति (कक्षा १-८)	दलित छात्रवृत्ति कक्षा १-८	सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	वि.सु.यो., क्षमता विकास	सामाजिक परीक्षण, लेखापरीक्षण	इन्टरनेट जडान
१०	जनप्रभात मा.वि. दौलतपुर	सुरुङ्गा-३	१६,०००	१७७,८५०	५,०००	५१,६००	१२४,४००	३०,०००	२०,०००	१५,०००	१२,०००
११	राष्ट्रिय प्रा.वि. भुसी महिला	सुरुङ्गा-३	९,०००	१९,०५०	१,५००	८,०००	३५,२००	१५,०००	१५,०००	१०,०००	
१२	राष्ट्रिय आ.वि. कनकपुर	सुरुङ्गा-४	३६,०००	२२,५००	३,२००	७,२००	४८,४००	१५,०००	१५,०००	१०,०००	
१३	आदर्श राष्ट्रिय प्रा.वि. मधुपट्टी	सुरुङ्गा-४	५,५००	१२,६००	५००	६,४००	२२,०००	१५,०००	१५,०००	१०,०००	
१४	जनता आ.वि. वीरनगर	सुरुङ्गा-४	१४,५००	३०,७००	१,०००	२४,०००	२६,०००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
१५	राष्ट्रिय प्रा.वि. कदमाहा	सुरुङ्गा-४	२०,०००	१६,६५०	१,९००	७,६००	२६,४००	१५,०००	१५,०००	१०,०००	
१६	मसिलाल जनता मा.वि. कुशहा	सुरुङ्गा-५	४२,०००	२५४,२००	४,९००	१००,०००	८६,४००	३०,०००	२०,०००	१५,०००	१२,०००
१७	राष्ट्रिय जनता आ.वि. बनिगामा, कुशहा	सुरुङ्गा-५	२२,०००	२०,८००	२,६००	१२,८००	१५,२००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
१८	जनता राष्ट्रिय आ.वि. श्रीपुर जब्दी	सुरुङ्गा-६	२१,५००	३४,६५०	३,८००	२८,८००	३५,६००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
१९	राष्ट्रिय प्रा.वि. चकदह, मोहनपुर	सुरुङ्गा-७	१६,५००	२६,१००	५,३००	१८,४००	३७,२००	१५,०००	१५,०००	१०,०००	
२०	दलित जनता प्रा.वि. पोखरिया, हरिपुर	सुरुङ्गा-७	१२,५००	१०,६५०	१,५००	३,६००	१२,८००	१५,०००	१५,०००	१०,०००	
२१	राष्ट्रिय आ.वि. हरिपुर	सुरुङ्गा-७	२२,०००	१७,२५०	३,०००	१०,४००	२७,२००	१५,०००	१५,०००	१०,०००	
२२	राष्ट्रिय आ.वि. पोखरिया, बसानपट्टी	सुरुङ्गा-७	१९,०००	२१,६००	२,५००	८,४००	४१,६००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
२३	राष्ट्रिय प्रा.वि. महिला, मलहनमा	सुरुङ्गा-८	२२,०००	२०,७००	३,४००	१४,४००	२२,४००	१५,०००	१५,०००	१०,०००	
२४	आ.वि. मलहनमा	सुरुङ्गा-८	१९,०००	४५,१००	३,३००	३५,६००	४६,०००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
२५	मुसहरनियाँ आ.वि. समसेरपुर	सुरुङ्गा-८	१४,५००	३०,९५०	१,६००	२४,४००	३१,६००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
२६	जनता आ.वि. प्रमाणपुर	सुरुङ्गा-९	२६,०००	२८,५००	३,०००	२२,४००	३४,८००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
२७	केशव स्मारक जनता मा.वि. टिकुलिया	सुरुङ्गा-९	१७,०००	२२०,२५०	५,७००	१२९,६००	४८,०००	३०,०००	२०,०००	१५,०००	१२,०००
२८	जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. सिस्वा थल्हा	सुरुङ्गा-१०	१९,५००	२७,१५०	४,७००	२०,८००	३५,६००	१५,०००	१५,०००	१०,०००	
२९	जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. औरहा, महेशपुर	सुरुङ्गा-११	२२,०००	१४,५५०	१,८००	१२,०००	२१,६००	१५,०००	१५,०००	१०,०००	

सि.न.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन अनुदान			छात्रवृत्ति अनुदान		विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान			
			प्रारम्भिक बाल विकास	कक्षा १-१२	निरन्तर विद्यार्थी मूल्यांकन	छात्र छात्रवृत्ति (कक्षा १-८)	दलित छात्रवृत्ति कक्षा १-८	सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	वि.सु.यो., क्षमता विकास	सामाजिक परीक्षण, लेखापरीक्षण	इन्टरनेट जडान
३०	जनता मा.वि. खैजनपुर, भज्जका	सुरुङ्गा-११	१३,५००	५८,४००	२,८००	२८,४००	४४,४००	२५,०००	२०,०००	१५,०००	१२,०००
३१	जनता आ. वि. रामपुर, मल्हनिया	सुरुङ्गा-११	८,५००	१२,२५०	१,२००	४,८००	८,०००	२०,०००	१५,०००	१०,०००	
	जम्मा		५४२,०००	१,४५५,४५०	८३,४००	७६८,०००	१,००१,२००	६०५,०००	४९०,०००	३३५,०००	६०,०००

अनुसूची- ५ग : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सामुदायिक विद्यालयहरूलाई सशर्त अनुदान निकासी विवरण

सि.न.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	दिवा खाजा	EGRP न्यूनतम प्याकेज कार्यान्वयन कार्यान्वयन अनुदान	शिक्षण सिकाइमा समयावधि सुधार योजना अनुदान	सिकाइ सुदृढीकरण/कार्य सम्पादन अनुदान	शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोग अनुदान	विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान	Lab asst, equipts, prac. mtl, OJT, Oprn cost	४ कोठे/WASH Toilet
१	जनता आ.वि. नैनडावर	सुरुङ्गा-१	१४१,९००	९,०००	२,०००					
२	जनता मा.वि. शिशुवारी	सुरुङ्गा-१	१५५,१००	९,०००	२,०००					
३	जनता आ.वि. शिवनगर	सुरुङ्गा-१	११५,५००	९,०००	२,०००	५०,०००				
४	राष्ट्रिय आ.वि. चहका, कोरैया	सुरुङ्गा-१	१८८,१००	९,०००	२,०००	५०,०००				
५	राष्ट्रिय जनता आ.वि. रक्साहा	सुरुङ्गा-२	१३२,०००	९,०००	२,०००					
६	राष्ट्रिय प्रा.वि. बाउन्ना	सुरुङ्गा-२	१०८,९००	९,०००	२,०००					
७	जनता आ.वि. कमलपुर	सुरुङ्गा-२	१३५,३००	९,०००	२,०००	२००,०००				
८	जनता आ.वि. भेडिया	सुरुङ्गा-२	२४५,८५०	९,०००	२,०००		६५०,०००			
९	जनमुखी सामुदायिक प्रा.वि. हर्दिया	सुरुङ्गा-२	१२०,४५०	९,०००	२,०००					
१०	जनप्रभात मा.वि. दौलतपुर	सुरुङ्गा-३	३३९,९००	९,०००	२,०००					३,५९९,९८०.६९
११	राष्ट्रिय प्रा.वि. भुसी महुलिया	सुरुङ्गा-३	१७९,८५०	९,०००	२,०००					

सि.न.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	दिवा खाजा	EGRP न्यूनतम प्याकेज कार्यान्वयन कार्यान्वयन अनुदान	शिक्षण सिकाइमा समयावधि सुधार योजना अनुदान	सिकाइ सुदृढीकरण/कार्य सम्पादन अनुदान	शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोग अनुदान	विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान	Lab asst, equipts, prac. mtl, OJT, Oprn cost	४ कोठे/WASH Toilet
१२	राष्ट्रिय आ.वि. कनकपुर	सुरुङ्गा-४	२७५,५५०	९,०००	२,०००					
१३	आदर्श राष्ट्रिय प्रा.वि. मधुपट्टी	सुरुङ्गा-४	११७,१५०	९,०००	२,०००					
१४	जनता आ.वि. वीरनगर	सुरुङ्गा-४	१४०,२५०	९,०००	२,०००					
१५	राष्ट्रिय प्रा.वि. कदमाहा	सुरुङ्गा-४	१८६,४५०	९,०००	२,०००					७००,०००
१६	मसिलाल जनता मा.वि. कुशहा	सुरुङ्गा-५	३६९,६००	९,०००	२,०००				१,२९६,०००	
१७	राष्ट्रिय जनता आ.वि. बनिगामा, कुशहा	सुरुङ्गा-५	१८३,१५०	९,०००	२,०००					
१८	जनता राष्ट्रिय आ.वि. श्रीपुर जब्दी	सुरुङ्गा-६	२७०,६००	९,०००	२,०००					
१९	राष्ट्रिय प्रा.वि. चकदह, मोहनपुर	सुरुङ्गा-७	२५५,७५०	९,०००	२,०००					
२०	दलित जनता प्रा.वि. पोखरिया, हरिपुर	सुरुङ्गा-७	११८,८००	९,०००	२,०००					
२१	राष्ट्रिय आ.वि. हरिपुर	सुरुङ्गा-७	१९६,३५०	९,०००	२,०००					
२२	राष्ट्रिय आ.वि. पोखरिया, बसानपट्टी	सुरुङ्गा-७	१६९,९५०	९,०००	२,०००	५०,०००				
२३	राष्ट्रिय प्रा.वि. महुलिया, मलहनमा	सुरुङ्गा-८	२२६,०५०	९,०००	२,०००					
२४	आ.वि. मलहनमा	सुरुङ्गा-८	२३७,६००	९,०००	२,०००					
२५	मुसहरनियाँ आ.वि. समसेरपुर	सुरुङ्गा-८	१७१,६००	९,०००	२,०००					
२६	जनता आ.वि. प्रमाणपुर	सुरुङ्गा-९	२१६,१५०	९,०००	२,०००					
२७	केशव स्मारक जनता मा.वि. टिकुलिया	सुरुङ्गा-९	४६३,६५०	९,०००	२,०००			६५०,०००		
२८	जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. सिस्वा थल्हा	सुरुङ्गा-१०	२७२,२५०	९,०००	२,०००	५०,०००				
२९	जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. औरहा, महेशपुर	सुरुङ्गा-११	१७४,९००	९,०००	२,०००					७००,०००
३०	जनता मा.वि. खैजनपुर, भज्जका	सुरुङ्गा-११	२०१,३००	९,०००	२,०००					

सि.न.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	दिवा खाजा	EGRP न्यूनतम प्याकेज कार्यान्वयन कार्यान्वयन अनुदान	शिक्षण सिकाइमा समयावधि सुधार योजना अनुदान	सिकाइ सुदृढीकरण/कार्य सम्पादन अनुदान	शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोग अनुदान	विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान	Lab asst, equipts, prac. mtl, OJT, Oprn cost	४ कोठे/WASH Toilet
३१	जनता आ. वि. रामपुर, मल्हनिया	सुरुङ्गा-११	७४,२५०	९,०००	२,०००	५०,०००				
	जम्मा		६,१८४,२००	२७९,०००	६२,०००	४५०,०००	६५०,०००	६५०,०००	१,२९६,०००	४,९९९,९८१

अनुसूची- ५घ : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सामुदायिक विद्यालयहरूलाई सशर्त अनुदान निकासी विवरण

सि.न.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	अंग्रेजी/गणित/ विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग	कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम			राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम		कुल निकासी अनुदान रकम
				शिक्षक- विद्यार्थी CUG सेवा	इन्टरनेट सेवा विस्तार	स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री व्यवस्थापन	२ कोठे भवन	कम्प्युटर ल्याब/शिक्षामा नवीन प्रविधि	
१	जनता आ.वि. नैनडावर	सुरुङ्गा-१		४५,०००	१२,०००	३९,०००			५,२१५,७२८.३२
२	जनता मा.वि. शिशुवारी	सुरुङ्गा-१		२३८,५००	०	१४६,०००	१,८००,०००		१३,८६०,६१२.२२
३	जनता आ.वि. शिवनगर	सुरुङ्गा-१		७,५००	१२,०००	१९,०००			१,३८६,११०.१६
४	राष्ट्रिय आ.वि. चहका, कोरैया	सुरुङ्गा-१	२६१,०००	२५,८७५	१२,०००	३३,८००			२,१८१,२६५.४०
५	राष्ट्रिय जनता आ.वि. रक्साहा	सुरुङ्गा-२		१०,८७५	१२,०००	१९,०००			२,६९७,९९५.९७
६	राष्ट्रिय प्रा.वि. बाउन्ना	सुरुङ्गा-२		११,२५०	१२,०००	१५,८००			२,२९०,५२८.१०
७	जनता आ.वि. कमलपुर	सुरुङ्गा-२	२००,०००	३४,१२५	१२,०००	३४,४००			३,६५१,५०४.००
८	जनता आ.वि. भेडिया	सुरुङ्गा-२	१५०,०००	९२,२५०	१२,०००	७३,२००			४,९३७,२३३.१०
९	जनमुखी सामुदायिक प्रा.वि. हर्दिया	सुरुङ्गा-२		१३,५००	१२,०००	१७,०००			१,०६५,९४२.६०
१०	जनप्रभात मा.वि. दौलतपुर	सुरुङ्गा-३		२७३,०००	०	१९३,०००		६५०,०००	१५,७१८,६११.३९
११	राष्ट्रिय प्रा.वि. भुसी महुलिया	सुरुङ्गा-३		२०,६२५	१२,०००	२९,०००			३,२६६,५६७.८०

सि.न.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	अंग्रेजी/गणित/ विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग	कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम			राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम		कुल निकासा अनुदान रकम
				शिक्षक- विद्यार्थी CUG सेवा	इन्टरनेट सेवा विस्तार	स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री व्यवस्थापन	२ कोठे भवन	कम्प्युटर ल्याब/शिक्षामा नवीन प्रविधि	
१२	राष्ट्रिय आ.वि. कनकपुर	सुरुङ्गा-४		१८,३७५	१२,०००	४४,६००			३,१४४,२३६.१५
१३	आदर्श राष्ट्रिय प्रा.वि. मधुपट्टी	सुरुङ्गा-४		०	१२,०००	१९,०००			१,७६४,६५२.००
१४	जनता आ.वि. वीरनगर	सुरुङ्गा-४		३०,३७५	१२,०००	३२,६००			३,७३७,०७२.१०
१५	राष्ट्रिय प्रा.वि. कदमाहा	सुरुङ्गा-४		२१,०००	१२,०००	३०,२००			३,७२२,८३२.३०
१६	मसिलाल जनता मा.वि. कुशहा	सुरुङ्गा-५		५०५,१२५	०	२९५,२००		६५०,०००	१८,६१९,८९७.५२
१७	राष्ट्रिय जनता आ.वि. बनिगामा, कुशहा	सुरुङ्गा-५		३९,७५०	१२,०००	३५,२००			२,९९९,२४८.८०
१८	जनता राष्ट्रिय आ.वि. श्रीपुर जब्दी	सुरुङ्गा-६		३८,२५०	१२,०००	४३,४००			३,८७६,६०७.००
१९	राष्ट्रिय प्रा.वि. चकदह, मोहनपुर	सुरुङ्गा-७		१७,६२५	१२,०००	४१,४००			२,२४७,७३७.८०
२०	दलित जनता प्रा.वि. पोखरिया, हरिपुर	सुरुङ्गा-७		७,८७५	१२,०००	१९,२००			१,३६९,६०५.००
२१	राष्ट्रिय आ.वि. हरिपुर	सुरुङ्गा-७		१३,५००	१२,०००	३१,८००			१,२०४,८३६.३०
२२	राष्ट्रिय आ.वि. पोखरिया, बसानपट्टी	सुरुङ्गा-७	२६१,०००	२९,२५०	१२,०००	४०,०००			२,७७४,३३१.२०
२३	राष्ट्रिय प्रा.वि. महुलिया, मलहनमा	सुरुङ्गा-८		१९,५००	१२,०००	३६,४००			२,२२४,५३८.४०
२४	आ.वि. मलहनमा	सुरुङ्गा-८	१५०,०००	६४,५००	१२,०००	६०,४००			५,०१६,१९१.३०
२५	मुसहरनियाँ आ.वि. समसेरपुर	सुरुङ्गा-८	२६१,०००	४१,६२५	१२,०००	४२,२००			३,१३९,२२७.८०
२६	जनता आ.वि. प्रमाणपुर	सुरुङ्गा-९	२६१,०००	३५,२५०	१२,०००	४५,०००			३,०८९,९२८.५०
२७	केशव स्मारक जनता मा.वि. टिकुलिया	सुरुङ्गा-९		३७०,५००	०	२४०,२००	१,८००,०००	६५०,०००	१५,५६४,८३२.९१
२८	जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. सिस्वा थल्हा	सुरुङ्गा-१०		२६,२५०	१२,०००	३६,०००			२,२२८,०१७.६४
२९	जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. औरहा, महेशपुर	सुरुङ्गा-११		१६,१२५	१२,०००	२८,०००			२,६७४,००५.६०
३०	जनता मा.वि. खैजनपुर, भज्जका	सुरुङ्गा-११	४००,०००	८८,१२५	०	७७,०००			४,१३५,७६५.९०
३१	जनता आ. वि. रामपुर, मल्हनिया	सुरुङ्गा-११		५,२५०	१२,०००	१८,६००			२,३०७,८०७.८०

वार्षिक शैक्षिक स्थिति प्रतिवेदन, सुरुङ्गा नगरपालिका सप्तरी

सि.न.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	अंग्रेजी/गणित/ विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग	कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न परिस्थितिमा सिकाइ सहजीकरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम			राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम		कुल निकासा अनुदान रकम
				शिक्षक- विद्यार्थी CUG सेवा	इन्टरनेट सेवा विस्तार	स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री व्यवस्थापन	२ कोठे भवन	कम्प्युटर ल्याब/शिक्षामा नवीन प्रविधि	
	जम्मा		१,९४४,०००	२,१६०,७५०	३१२,०००	१,८३५,६००	३,६००,०००	१,९५०,०००	१४२,११३,४७१.०८

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

प.सं.:- २०७८/७९

च.नं.:-

मिति :- २०७८/०४/०५

विषय : शिक्षामा नवीन प्रविधि प्रवर्द्धनका लागि अनुदान निकासा सम्बन्धमा ।

श्री केशव स्मारक जनता मा.वि. टिकुलिया,
सुरुङ्गा न.पा.-९, सप्तरी ।

प्रस्तुत विषयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा त्यस विद्यालयलाई राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत **शिक्षामा नवीन प्रविधि प्रवर्द्धनका लागि अनुदान** शीर्षकबाट रकम रु. ६,५०,०००। (छ लाख पचास हजार) एकमुष्ट निकासा गरिएको छ । उक्त रकमबाट अनिवार्यरूपमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार निम्न कार्य गर्नु/गराउनुहुन र सोको बिल/भर्पाइको प्रमाणित प्रतिलिपि यस कार्यालयमा पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

तपसिल

१. शिक्षण सिकाइमा विकास भएका सामग्रीहरू स्मार्ट बोर्ड, प्रोजेक्टर, डिजिटल सिकाइ सामग्री आदिको व्यवस्था गर्ने ।
२. विज्ञान, प्रविधि, ईञ्जिनियरिङ र गणित (STEM) सँग सम्बन्धित अनुसन्धान/खोज तथा अन्वेषण गर्ने कार्य गरी प्राप्त निष्कर्षलाई शिक्षण सिकाइमा प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

बोधार्थ :

१. श्री नगर प्रमुखज्यू,
सुरुङ्गा नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मधुपट्टी, सप्तरी ।

हिरालाल राना
शाखा अधिकृत

२. श्री वडाध्यक्ष ज्यू,
३ नं. वडा कार्यालय, दौलतपुर : खर्चसम्बन्धी निर्देशन पालना भए, नभएको नियमित अनुगमन/निरीक्षण गरी सहयोग गर्नुहुन ।

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

प.सं.:- २०७८/७९

च.नं.:-

मिति :- २०७८/०४/०५

विषय : शिक्षामा नवीन प्रविधि प्रवर्द्धनका लागि अनुदान निकासा सम्बन्धमा ।

श्री जन प्रभात मा.वि. दौलतपुर,
सुरुङ्गा न.पा.-३, सप्तरी ।

प्रस्तुत विषयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा त्यस विद्यालयलाई राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत **शिक्षामा नवीन प्रविधि प्रवर्द्धनका लागि अनुदान** शीर्षकबाट रकम रु. ६,५०,०००। (छ लाख पचास हजार) एकमुष्ट निकासा गरिएको छ । उक्त रकमबाट अनिवार्यरूपमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार निम्न कार्य गर्नु/गराउनुहुन र सोको बिल/भर्पाइको प्रमाणित प्रतिलिपि यस कार्यालयमा पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

तपसिल

१. शिक्षण सिकाइमा विकास भएका सामग्रीहरू स्मार्ट बोर्ड, प्रोजेक्टर, डिजिटल सिकाइ सामग्री आदिको व्यवस्था गर्ने ।
२. विज्ञान, प्रविधि, ईञ्जिनियरिङ र गणित (STEM) सँग सम्बन्धित अनुसन्धान/खोज तथा अन्वेषण गर्ने कार्य गरी प्राप्त निष्कर्षलाई शिक्षण सिकाइमा प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

बोधार्थ :

१. श्री नगर प्रमुखज्यू,
सुरुङ्गा नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मधुपट्टी, सप्तरी ।

हिरालाल राना
शाखा अधिकृत

२. श्री वडाध्यक्ष ज्यू,
३ नं. वडा कार्यालय, दौलतपुर : खर्चसम्बन्धी निर्देशन पालना भए, नभएको नियमित अनुगमन/निरीक्षण गरी सहयोग गर्नुहुन ।

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

प.सं.:- २०७८/७९

च.नं.:-

मिति :- २०७८/०४/०५

विषय : कम्प्युटर ल्याब स्थापना अनुदान निकासा सम्बन्धमा ।

श्री मसिलाल जनता मा.वि. कुशहा,
सुरुङ्गा न.पा.-५, सप्तरी ।

प्रस्तुत विषयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा त्यस विद्यालयलाई राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत **कम्प्युटर ल्याब स्थापना**का लागि अनुदान शीर्षकबाट रकम रु. ६,५०,०००। (छ लाख पचास हजार) एकमुष्ट निकासा गरिएको छ । उक्त रकमबाट अनिवार्यरूपमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार निम्न कार्य गर्नु/गराउनुहुन र सोको बिल/भर्पाइको प्रमाणित प्रतिलिपि यस कार्यालयमा पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

तपसिल

१. विद्यालय शिक्षामा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोगसम्बन्धी निर्देशिका, २०६९ अनुसार शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोगका लागि तोकिएको मापदण्ड र कार्यप्रक्रिया अवलम्बन गरी कार्य गर्ने ।
२. कम्प्युटर ल्याब सञ्चालन भइरहेको अवस्थामा शिक्षण सिकाइमा विकास भएका सामग्रीहरू स्मार्ट बोर्ड, प्रोजेक्टर, डिजिटल सिकाइ सामग्री लगायतका उपकरणहरूको व्यवस्था गरी विद्यार्थीहरूका लागि प्रविधिमा आधारित सिकाइ वातावरणको प्रबन्ध मिलाउने ।

बोधार्थ :

१. श्री नगर प्रमुखज्यू,
सुरुङ्गा नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मधुपट्टी, सप्तरी ।

हिरालाल राना
शाखा अधिकृत

२. श्री वडाध्यक्ष ज्यू,
५ नं. वडा कार्यालय, कुशहा : खर्चसम्बन्धी निर्देशन पालना भए, नभएको नियमित अनुगमन/निरीक्षण गरी सहयोग गर्नुहुन ।

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

प.सं.:- २०७८/७९

च.नं.:-

मिति :- २०७८/०४/०५

विषय : अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान निकासामा सम्बन्धमा ।

श्री राष्ट्रिय आ.वि. चहका कोरैया, सुरुङ्गा न.पा.१, सप्तरी
श्री जनता आ.वि. कमलपुर, सुरुङ्गा न.पा.२, सप्तरी
श्री जनता आ.वि. भेडिया, सुरुङ्गा न.पा.२, सप्तरी
श्री राष्ट्रिय आ.वि. पोखरिया बसानपट्टी, सुरुङ्गा न.पा.७, सप्तरी
श्री आ.वि. मलहनमा, सुरुङ्गा न.पा.८, सप्तरी
श्री मुसहरनिया आ.वि. समसेरपुर, सुरुङ्गा न.पा.८, सप्तरी
श्री जनता आ.वि. प्रमाणपुर, सुरुङ्गा न.पा.९, सप्तरी
श्री जनता मा.वि. खैजनपुर भज्जका, सुरुङ्गा न.पा.११, सप्तरी

प्रस्तुत विषयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा त्यस विद्यालयलाई शिक्षण सहयोग अनुदान शीर्षकबाट एकमुष्ट अनुदान रकम रु. (.....) निकासामा गरिएको छ । उक्त रकमबाट अनिवार्यरूपमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय गराई निम्न कार्य गर्नु/गराउनुहुन र सोको बिल/भर्पाइ एवम् हाजिरीको प्रमाणित प्रतिलिपि यस कार्यालयमा पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

तपसिल

१. कक्षा ६ देखि ८ सम्मको लागि आवश्यकतानुसार अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमध्ये २ जना शिक्षक व्यवस्था गर्ने,
२. शिक्षक व्यवस्था गर्दा सम्बन्धित तहको शैक्षिक योग्यता र अध्यापन अनुमति पत्र अनिवार्य गर्ने,
३. पूर्णकालीन शिक्षक व्यवस्था गर्न नियमानुसार खुला विज्ञापन गर्ने,
४. अनुदान रकम नपुग हुने भएमा आंशिक वा घण्टीका आधारमा खटाउने गरी करार नियुक्ति गर्ने तर अध्यापन अनुमति पत्र अनिवार्य गर्ने,
५. शिक्षण सिकाइ समय कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७४ र विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गर्ने ।

बोधार्थ :

१. श्री नगर प्रमुखज्यू,
सुरुङ्गा नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मधुपट्टी, सप्तरी ।
२. श्री वडाध्यक्ष ज्यू,
..... नं. वडा कार्यालय, : खर्चसम्बन्धी निर्देशन पालना भए, नभएको नियमित अनुगमन/निरीक्षण गरी सहयोग गर्नुहुन ।

हिरालाल राना
शाखा अधिकृत

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

प.सं.:- २०७८/७९

च.नं.:-

मिति :- २०७८/०४/०५

विषय : अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान निकासा सम्बन्धमा ।

श्री जनता मा.वि. खैजनपुर भज्जका, सुरुङ्गा न.पा.११, सप्तरी

प्रस्तुत विषयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा त्यस विद्यालयलाई शिक्षण सहयोग अनुदान शीर्षकबाट एकमुष्ट अनुदान रकम रु. ४,००,०००/- (चार लाख) निकासा गरिएको छ । उक्त रकमबाट अनिवार्यरूपमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय गराई निम्न कार्य गर्नु/गराउनुहुन र सोको बिल/भर्पाइ एवम् हाजिरीको प्रमाणित प्रतिलिपि यस कार्यालयमा पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

तपसिल

१. कक्षा ६ देखि १० सम्मको लागि आवश्यकतानुसार अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमध्येको १ जना निम्नमाध्यमिक र २ जना माध्यमिक शिक्षक व्यवस्था गर्ने,
२. शिक्षक व्यवस्था गर्दा सम्बन्धित तहको शैक्षिक योग्यता र अध्यापन अनुमति पत्र अनिवार्य गर्ने,
३. पूर्णकालीन शिक्षक व्यवस्था गर्न नियमानुसार खुला विज्ञापन गर्ने,
४. अनुदान रकम नपुग हुने भएमा आंशिक वा घण्टीका आधारमा खटाउने गरी करार नियुक्ति गर्ने तर अध्यापन अनुमति पत्र अनिवार्य गर्ने,
५. शिक्षण सिकाइ समय कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७४ र विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गर्ने ।

बोधार्थ :

१. श्री नगर प्रमुखज्यू,
सुरुङ्गा नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मधुपट्टी, सप्तरी ।

हिरालाल राना
शाखा अधिकृत

२. श्री वडाध्यक्ष ज्यू,
..... नं. वडा कार्यालय, : खर्चसम्बन्धी निर्देशन पालना भए, नभएको नियमित अनुगमन/निरीक्षण गरी सहयोग गर्नुहुन ।

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

प.सं.:- २०७८/७९

च.नं.:-

मिति :- २०७८/०४/०५

**विषय : Lab assistant, equipments and Practical material, OJT , Operation cost अनुदान
निकास सम्बन्धमा ।**

श्री मसीलाल जनता मा.वि. कुशहा,
सुरुङ्गा न.पा.-५, सप्तरी ।

प्रस्तुत विषयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा त्यस विद्यालयलाई शिक्षणसिकाइ सामग्री तथा बुक कर्नर अनुदान अन्तर्गत Lab assistant, equipments and Practical material, OJT, Operation cost व्यवस्थापनको लागि प्राविधिक धारमा अध्ययनरत प्रति विद्यार्थीका आधारमा रु. १२,९६,०००/- निकास गरिएको छ । अनुदान रकम खर्च गर्दा “विद्यालयमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा सञ्चालन (संशोधन सहित) निर्देशिका, २०७१” तथा “विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४” बमोजिम विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट अनिवार्यरूपमा निर्णय गराई शिक्षण सिकाइ सामग्री, ल्याब असिस्टेण्टको पारिश्रमिक, उपकरण तथा प्रयोगात्मक सामग्री व्यवस्थापनको लागि निम्न कार्य गर्नु/गराउनुहुन र सोको बिल/भर्पाइ तथा निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपि यस कार्यालयमा पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

तपसिल

१. प्राथमिक तह तृतीय श्रेणीको शिक्षक सरहको १ जना ल्याब असिस्टेण्टको लागि पारिश्रमिक व्यवस्था गर्ने,
२. ल्याबमा प्रयोग हुने दैनिक सामग्री एवम् शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन गर्ने ,
३. “व्यावहारिक अभ्यास कार्यान्वयन निर्देशिका, २०७३” बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने ।

बोधार्थ :

१. श्री नगर प्रमुखज्यू,
सुरुङ्गा नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मधुपट्टी, सप्तरी ।
२. श्री वडाध्यक्ष ज्यू,
५ नं. वडा कार्यालय, कुशहा, सुरुङ्गा नगरपालिका : खर्चसम्बन्धी निर्देशन पालना भए, नभएको नियमित अनुगमन/निरीक्षण गरी सहयोग गर्नुहुन ।

हिरालाल राना
शाखा अधिकृत

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

प.सं.:- २०७८/७९

च.नं.:-

मिति :- २०७८/०४/०५

विषय : कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान निकासी सम्बन्धमा ।

श्री जनता आ.वि. शिवनगर, सुरुङ्गा न.पा.१, सप्तरी
श्री राष्ट्रिय आ.वि. चहका कोरैया, सुरुङ्गा न.पा.१, सप्तरी
श्री राष्ट्रिय आ.वि. पोखरिया बसानपट्टी, सुरुङ्गा न.पा.७, सप्तरी
श्री जनता राष्ट्रिय प्रा.वि. सिस्वा थल्हा, सुरुङ्गा न.पा.१०, सप्तरी
श्री जनता आ.वि. रामपुर, सुरुङ्गा न.पा.११, सप्तरी

प्रस्तुत विषयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा त्यस विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान शीर्षकबाट एकमुष्ट अनुदान रकम रु. ५०,०००।- (पचास हजार) निकासी गरिएको छ । उक्त रकमबाट अनिवार्यरूपमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय गराई निम्न कार्य गर्नु/गराउनुहुन र सोको बिल/भर्पाइको प्रमाणित प्रतिलिपि यस कार्यालयमा पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

तपसिल

१. विद्यालयले शैक्षिक गुणस्तर सुधारका क्षेत्रहरू पहिचान गरी योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने,
२. सिकाइ उपलब्धि/सक्षमता (बेसलाइन) तयार गरी उपलब्धि/सक्षमता वृद्धि गर्न प्रवर्तनात्मक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने,
३. शिक्षण सिकाइ समय कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७४ र विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गर्ने ।

बोधार्थ :

१. श्री नगर प्रमुखज्यू,
सुरुङ्गा नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मधुपट्टी, सप्तरी ।

हिरालाल राना
शाखा अधिकृत

२. श्री वडाध्यक्ष ज्यू,
..... नं. वडा कार्यालय, : खर्चसम्बन्धी निर्देशन पालना भए, नभएको नियमित अनुगमन/निरीक्षण गरी सहयोग गर्नुहुन ।

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

प.सं.: २०७८/७९

च.नं.: -

मिति :- २०७८/०४/०५

विषय : सिकाइ सुदृढीकरणको लागि प्रोत्साहन अनुदान निकासा सम्बन्धमा ।

श्री जनता आ.वि. कमलपुर,
सुरुङ्गा न.पा.-२, सप्तरी ।

प्रस्तुत विषयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा त्यस विद्यालयलाई उत्कृष्ट सिकाइ उपलब्धि भएका विद्यालयलाई सिकाइ सुदृढीकरणको लागि प्रोत्साहन अनुदान रकम रु. २,००,०००/- (दुई लाख) निकासा गरिएको छ । उक्त रकमबाट अनिवार्यरूपमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय गराई निम्न कार्य गर्नु/गराउनुहुन र सोको बिल/भर्पाइको प्रमाणित प्रतिलिपि यस कार्यालयमा पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

तपसिल

१. विद्यालयले शैक्षिक गुणस्तर सुधारका क्षेत्रहरू पहिचान गरी योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने,
२. सिकाइ उपलब्धि बेसलाइन तयार गरी विद्यमान उपलब्धिमा थप वृद्धि गर्न र आफ्ना असल अभ्यासहरू न्यून सिकाइ उपलब्धि भएका विद्यालयहरूलाई आदानप्रदान गर्नका लागि प्रवर्तनात्मक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने,
३. शिक्षण सिकाइ समय कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७४ र विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गर्ने ।

बोधार्थ :

१. श्री नगर प्रमुखज्यू,
सुरुङ्गा नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मधुपट्टी, सप्तरी ।

हिरालाल राना
नगर शिक्षा अधिकृत

२. श्री वडाध्यक्ष ज्यू,
२ नं. वडा कार्यालय, भेडिया : खर्चसम्बन्धी निर्देशन पालना भए, नभएको नियमित अनुगमन/निरीक्षण गरी
सहयोग गर्नुहुन ।

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

प.सं.:- २०७८/७९

च.नं.:-

मिति :- २०७८/०४/०५

विषय : आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को अनुदान निकासी सम्बन्धमा ।

श्री सबै सामुदायिक विद्यालयहरू,
सुरुङ्गा नगरपालिका, सप्तरी ।

प्रस्तुत विषयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि सामुदायिक विद्यालयहरूलाई आधारभूत तथा माध्यमिक तहमा कार्यरत शिक्षकका लागि तलब भत्ता, विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम शीर्षकमा अनुदान रकम उपलब्ध गराउन संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरबार, काठमाण्डौबाट यस नगरपालिकालाई वित्तीय समानीकरण अनुदानको रूपमा प्राप्त सशर्त अनुदान शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७७/७८ बमोजिम यसैसाथ संलग्न विभिन्न शीर्षकमा अनुदान रकम निकासी गरिएको छ ।

शिक्षा ऐन/नियम, आर्थिक ऐन/नियम, निकासी सम्बन्धी परिपत्र तथा निर्देशन बमोजिम खर्च गरी विधिपूर्वक लेखा राख्ने व्यवस्था हुन अनुरोध छ । खर्चसम्बन्धी निर्देशनका सम्बन्धमा अनिवार्यरूपमा विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघको कार्यकारी समिति लगायत शिक्षक स्टाफहरूको संयुक्त बैठक डाकी छलफल गर्नुका साथै सामाजिक परीक्षण गराई खर्चको बिल भर्पाइको १/१ प्रति प्रमाणित प्रतिलिपि र संयुक्त बैठकको निर्णय प्रति समेत २०७८ भदौ मसान्तभित्र नगरपालिकामा पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

बोधार्थ :

१. श्री नगर प्रमुखज्यू,
सुरुङ्गा नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मधुपट्टी, सप्तरी ।

हिरालाल राना
शाखा अधिकृत

२. श्री वडाध्यक्ष ज्यू,
..... नं. वडा कार्यालय, : खर्चसम्बन्धी निर्देशन पालना भए, नभएको नियमित अनुगमन/निरीक्षण गरी सहयोग गर्नुहुन ।

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

प.सं.:- २०७८/७९
च.नं.:-

मिति :- २०७८/०४/०५

विषय :- विद्यालय अनुदान निकासा र खर्च सम्बन्धमा ।

श्री सबै सामुदायिक विद्यालयहरू,
सुरुङ्गा नगरपालिका, सप्तरी ।

उपर्युक्त विषयमा आ.व. २०७७/७८ मा यस नगरपालिकाबाट सशर्त अनुदानको रूपमा त्यस विद्यालयलाई तपसिलमा उल्लिखित शीर्षकमा अनुदान रकम निकासा गरिएको छ । शिक्षा ऐन/नियम/कार्यविधि, आर्थिक ऐन/नियम/कार्यविधि बमोजिम विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट पूर्व स्वीकृति लिई वा त्यसो गर्न सम्भव नभएको अवस्थामा मात्र अनुदान गराई तत्तत् शीर्षकमा खर्च गरी विधिपूर्वक लेखा राख्न र सामाजिक परीक्षण एवम् लेखापरीक्षण गराई सोको १/१ प्रति प्रतिवेदन नगरपालिकामा पेश गर्नुहुन अनुरोध छ । खर्चसम्बन्धी निर्देशनका सम्बन्धमा अनिवार्यरूपमा विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघको कार्यकारी समिति लगायत शिक्षक स्टाफहरूको संयुक्त बैठक डाकी बुँदागत छलफल गर्नुका साथै सामाजिक परीक्षण गराई खर्चको बिल भर्पाइको १/१ प्रति प्रमाणित प्रतिलिपि र संयुक्त बैठकको निर्णय प्रति समेत २०७८ भदौ मसान्तभित्र पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

तपसिल:

क्र.सं.	अनुदान शीर्षक	खर्च गर्ने र लेखा राख्ने विधि/प्रक्रिया
१.	शिक्षणसिकाइ सामग्री व्यवस्थापन अनुदान	१. प्रारम्भिक बाल विकास : कक्षाका लागि शैक्षिक सामग्री, बालमैत्री कक्षा व्यवस्थापन गर्न प्रति बालबालिका रु. ५००/- का दरले एकमुष्ट अनुदान निकासा गरिएको छ । उक्त रकमबाट विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुरूप त्यसै शीर्षकमा मात्र खर्च गर्ने गरी प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताको रायसुझाव लिई प्रारम्भिक बाल शिक्षाको राष्ट्रिय मापदण्डमा उल्लेख भएका सिकाइ सामग्रीहरू जस्तै : ब्लक, पुतली, नरम खेलौना, नरम बल, रिड, पजल, आदि खरिद गर्ने । बाल विकास कक्षामा रहेका सिकाइ सामग्रीहरूको प्रभावकारी प्रयोगका लागि नियमित अनुगमन, निरीक्षणको व्यवस्था मिलाउने । हरेक वर्ष खरिद गरिएका बाल सिकाइ सामग्रीहरूको सूची सबैले देख्ने गरी बाल विकास कक्षामा टाँस गर्ने । २. कक्षा १-१२ : शै.स. २०७७ को कक्षा १-५, ६-८, ९-१० र ११-१२ को विद्यार्थी संख्याका आधारमा क्रमशः रु. १५०१-, २००१-, २००१- र २५०१- का दरले हुनआउने रकम प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान निकासा गरिएको छ । विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयबमोजिम विद्यालय सुधार योजना कार्यान्वयन, शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन, विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर सुधार, सामान्य मर्मत सम्भार, सिकाइ सामग्री तथा बुक कर्नर व्यवस्थापनको कार्यमा खर्च गर्ने । ३. निरन्तर विद्यार्थी मूल्यांकन अनुदान : कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका प्रति विद्यार्थी रु. १००१- का दरले एकमुष्ट रकम निकासा गरिएको छ । यसबाट कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका प्रत्येक विद्यार्थीको पोर्टफोलियो तयार गर्ने, जसमा विद्यार्थीको सिर्जनात्मक कार्य/परियोजना कार्य/ व्यवहार परिवर्तन/कक्षा सहभागिता/हाजिरी जस्ता अभिलेख राखी मूल्यांकन गर्ने परिपाटी विकास गर्ने र उक्त फाइल कक्षा ७ सम्म उपयोग गर्ने, कक्षा १-७ सम्मको व्यक्तिगत सिकाइ योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने, सिकाइ उपलब्धि र व्यक्तिगत सिकाइ योजना अनुसार सिकाइ सुनिश्चित गर्न सिकाइ लेखाजोखा र उपचारात्मक/सुधारात्मक शिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउने । नि.वि.मू.अभिलेख फाराम पा.वि.के.को www.moecdc.gov.np मा उपलब्ध छ ।

क्र.सं.	अनुदान शीर्षक	खर्च गर्ने र लेखा राख्ने विधि/प्रक्रिया
२.	छात्रवृत्ति (छात्रा तथा दलित)	शै.स.२०७७ मा भर्ना भई कक्षा १-८ मा अध्ययनरत सम्पूर्ण छात्रा तथा दलित विद्यार्थीका लागि रु. ४०००/- का दरले छात्रवृत्ति रकम निकासा गरिएको छ । नगरपालिकाको निर्देशन एवम् आधारहरूलाई मध्येनजर गरी शिक्षक, शिक्षक अभिभावक संघ, अभिभावक समेतको सहभागितामा विद्यालय व्यवस्थापन समितिले निश्चित आधारहरू तय गरी छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थीहरूको नामावली, छात्रवृत्ति वितरणका आधारहरू र पाउने रकम सहितको विवरण अद्यावधिक गरी अनिवार्य रूपमा सूचना पाटीमा टाँस गर्ने । विद्यार्थी नियमितता बढाउन वर्ग शिक्षकबाट प्रत्येक महिना विद्यार्थीहरूको हाजिरी अभिलेख व्यवस्थित गरी प्र.अ.ले प्रमाणित गर्ने र विद्यालय खुलेको दिनको कम्तीमा ५०% हाजिरी हुने छात्रछात्रालाई मात्र वि.व्य.स.को निर्णयानुसार छात्रवृत्ति वितरण गर्ने । कुनै पनि छात्रवृत्ति रकम दोहोरो नपर्ने गरी वितरण गरी सोको समष्टिगत विवरण तथा भर्पाइको प्रमाणित प्रतिलिपि नगरपालिकामा पठाउने ।
३.	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	१. विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान : कक्षा १-५, १-८, १-१० र १-१२ सञ्चालित विद्यालयहरूलाई क्रमशः रु. १५,०००/-, २०,०००/-, २५,०००/- र ३०,०००/- का दरले अनुदान निकासा गरिएको छ । यस रकमबाट वि.व्य.स.बाट स्वीकृत कार्ययोजना बमोजिम विद्यालय सञ्चालन, व्यवस्थापनका साथै Electronic-based IEMIS (Student Tracking) तयारी र प्रयोगसम्बन्धी सबै कार्यहरू गर्ने । प्रत्येक वर्ष School-based Excel File IEMIS (Student Tracking) नबुझाउने विद्यालयलाई यो रकम उपलब्ध गराइने छैन । २. वि.सु.यो. निर्माण, कार्यान्वयन र क्षमता विकास अनुदान : आधारभूत विद्यालयलाई रु. १५,०००/- र माध्यमिक विद्यालयलाई रु. २०,०००/- का दरले अनुदान निकासा गरिएको छ । प्राप्त रकमबाट सरोकारवालाहरूको सहभागितामा विद्यालय सुधार योजनाका आधारमा तयार गरिएको वार्षिक कार्यान्वयन योजनाको चौमासिक प्रगति समीक्षा गर्ने । विव्यस/शिअसं/ अभिभावक/शिक्षक/विद्यार्थीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न क्षमता विकासका क्रियाकलाप र विद्यार्थीहरूको प्रतिभा विकासका लागि अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने । “विद्यालय सुधार योजना निर्माण सहयोगी पुस्तिका, २०७४” ले तोकेको ढाँचाका आधारमा विद्यालय सुधार योजना निर्माण वा अद्यावधिक गर्दा आगामी वर्षको वार्षिक कार्यान्वयन योजना अनिवार्य रूपमा निर्माण गर्ने र एक प्रति नगरपालिकामा पठाउने । ३. सामाजिक परीक्षण/लेखापरीक्षण अनुदान : आधारभूत विद्यालयलाई रु. १०,०००/- र माध्यमिक विद्यालयलाई रु. १५,०००/- का दरले सामाजिक परीक्षण/लेखापरीक्षण अनुदान निकासा गरिएको छ । यसबाट शिक्षा नियमावली र सामाजिक परीक्षण निर्देशिका बमोजिम सामाजिक परीक्षण तथा लेखापरीक्षण गरी/गराई पारदर्शिता, जवाफदेहिता र विद्यालयमा हुनुपर्ने सबै प्रकारका तथ्यांक एवम् सूचनाहरूको व्यवस्थापन गर्ने । Excel based IEMIS File बमोजिम विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड तयार गर्ने र विद्यालयका मुख्यमुख्य सूचकसहितको सूचना प्रकाशित गरी सरोकारवालाहरूलाई प्रबोधीकरण गर्ने । ४. विद्यालयमा इन्टरनेट जडान : सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित शिक्षण सिकाइ व्यवस्थापन गर्ने नीति अनुसार वैकल्पिक माध्यमबाट विद्यार्थीको सिकाइ सुनिश्चित गर्न इन्टरनेट जडान गरी सञ्चालन गर्न माध्यमिक विद्यालयलाई रु. १२,०००/- का दरले रकम निकासा गरिएको छ । इन्टरनेट सेवा प्रदायक संस्थासंग सम्पर्क गरी इन्टरनेट सेवा सञ्चालन गर्ने ।
४.	दिवा खाजा	प्रारम्भिक बालविकास कक्षादेखि कक्षा ५ सम्मका विद्यार्थीहरूको लागि प्रतिदिन रु. १५/- का दरले ११० दिनको रकम निकासा गरिएको छ । अभिभावक आमा समूहको सक्रियतामा विद्यार्थी दैनिक हाजिरीको आधारमा दिवा खाजाको व्यवस्था मिलाउने । "सामुदायिक विद्यालयमा दिवा खाजा मापदण्ड तथा कार्यक्रम सहजीकरण पुस्तिका, २०७६" बमोजिम विल/भर्पाइ सहितको अभिलेख राखी वि.व्य.स., अभिभावक आमा समूहको निर्णय र विल/भर्पाइको प्रमाणित प्रति नगरपालिकामा पेश गर्ने ।
५.	प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता पारिश्रमिक	१. प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता पारिश्रमिक : मासिक ६,०००/- का दरले १३ महिनाको पारिश्रमिक र पोशाक भत्ता रु. १०,०००/- संघीय सरकारको सशर्त अनुदानबाट र नगरपालिकाको स्रोतबाट मासिक रु. १,०००/- का दरले १२ महिनाको थप भत्ता निकासा

क्र.सं.	अनुदान शीर्षक	खर्च गर्ने र लेखा राख्ने विधि/प्रक्रिया
	क तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	गरिएको छ । २. विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान : आधारभूत तह कक्षा १-३, १-५, १-८ (१-६, १-७ समेत) सञ्चालित विद्यालयलाई विद्यालय सहयोगी कर्मचारी व्यवस्थापनको लागि क्रमशः मासिक रू. ४,०००/-, ४,५००/- र ५,५००/- का दरले १३ महिनाको तथा माध्यमिक तह कक्षा १-१० वा १-१२ सञ्चालित विद्यालयलाई १ जना विद्यालय सहयोगी कर्मचारी र १ जना विद्यालय सहायक कर्मचारी व्यवस्थापनका लागि सहयोगी कर्मचारीको हकमा मासिक रू. ७,५००/- र सहायक कर्मचारीको हकमा मासिक रू. ११,५००/- का दरले १३ महिना बराबरको अनुदान रकम, पोशाक भत्ता वार्षिक रू. १०,०००/- को दरले र नगरपालिकाको तर्फबाट मासिक रू. १,०००/- का दरले १२ महिनाको रकम निकास गरिएको छ ।
६.	EGRP न्यूनतम प्याकेज कार्यान्वयन	सबै विद्यालयलाई रू. ९,०००/- का दरले प्रारम्भिक पढाइ सीप विकासका लागि न्यूनतम प्याकेज कार्यान्वयन अनुदान निकास दिइएको छ । न्यूनतम प्याकेज अन्तर्गत पढाइ सीप प्रवर्द्धनका लागि शिक्षक तालिम, सिकाइ सामग्री, समुदाय परिचालन, निरन्तर विद्यार्थी मूल्यांकन लगायत राष्ट्रिय प्रारम्भिक कक्षा पढाइ कार्यक्रम (NEGRP) दस्तावेज अनुसारका क्रियाकलापमा खर्च गर्नुपर्नेछ ।
७.	TST र EGRP अनुदान	१. शिक्षकको शिक्षण सिकाइमा विताउने समयावधि (TST-Time Spent on Task) सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि विद्यालयलाई अनुदान : शिक्षक विद्यार्थी नियमितता माफत शिक्षण सिकाइ समयलाई अधिकतम उपयोग गरी प्रभावकारी शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा शिक्षकहरूको जवाफदेहिता तथा विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धिमा सहजीकरणको लागि “शिक्षण सिकाइ समय कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७४” को आधारमा कार्यसम्पादन गर्ने गरी प्रति विद्यालय रू. २,०००/- अनुदान निकास गरिएको छ । विद्यालयले व्यवस्थापकीय क्षेत्रमा खर्च गर्ने कार्यविधि अनुसार कार्यसम्पादन र कार्यान्वयन गर्ने गरी विद्यालय व्यवस्थापन समितिले अनिवार्यरूपमा निर्णय गर्नुपर्नेछ । २. EGRP अनुदान : प्रारम्भिक पढाइ सिप विकासका लागि न्यूनतम प्याकेज कार्यान्वयन गर्न प्रत्येक विद्यालयलाई कक्षा १-३ सम्म प्रति कक्षा रू. ३,०००/- का दरले जम्मा रू.९,०००/- निकास गरिएको छ । उक्त रकमबाट विद्यालयले पढाइ सिप प्रवर्द्धनका लागि न्यूनतम प्याकेज अन्तर्गतका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने, कक्षाकोठामा आधारित प्रारम्भिक कक्षा पढाइ मूल्याङ्कन गर्ने । १. शिक्षक तथा विद्यार्थीलाई CUG सेवामा आवद्ध गर्न विद्यालयलाई अनुदान : कक्षा ४-१२ का विद्यार्थी संख्याका आधारमा प्रति महिना रू. १२५/- का दरले ३ महिनाको हुनआउने रकम निकास गरिएको छ । विद्यालय तहमा सञ्चार सञ्जालीकरण निर्देशिका, २०७७ मा उल्लेखित विधि र प्रक्रिया अवलम्बन गरी वि.व्य.स.बाट निर्णय गराई कार्य सञ्चालन गर्ने । २. विद्यालयमा इन्टरनेट सेवा विस्तारका लागि अनुदान :सबै आधारभूत (प्राथमिक र निम्नमाध्यमिक) विद्यालयहरूलाई इन्टरनेट सेवा विस्तारका लागि प्रति विद्यालय रू. १२,०००/- का दरले निकास दिइएको । यस अनुदानबाट विद्यालयमा इन्टरनेट सेवा जडान गर्ने र जडित इन्टरनेट सेवा शुल्क भुक्तानी गर्ने । ३. विद्यालयमा स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री व्यवस्थापनका लागि विद्यालयलाई अनुदान : विद्यालयमा अध्ययनरत प्रारम्भिक बालविकास कक्षादेखि कक्षा १२ सम्मका विद्यार्थी संख्या यकिन गरी प्रति विद्यार्थी रू. २००/- का दरले हुनआउने रकम निकास गरिएको छ । यस अनुदानबाट विद्यालय सञ्चालन कार्यठाँचा, २०७७ र स्वीकृत स्वास्थ्यसम्बन्धी मापदण्डहरूमा उल्लेखित स्वास्थ्य सुरक्षाका उपायहरू अपनाउन वि.व्य.स.को निर्णयअनुसार खर्च गर्ने ।

बोधार्थ :

१. श्री नगर प्रमुखज्यू,
सुरुङ्गा नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मधुपट्टी, सप्तरी ।

हिरालाल राना
शाखा अधिकृत

२. श्री वडाध्यक्ष ज्यू, नं. वडा कार्यालय, : खर्चसम्बन्धी निर्देशन पालना भए, नभएको नियमित अनुगमन/निरीक्षण गरी सहयोग गर्नुहुन ।

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

प.सं.: २०७८/७९

च.नं.: -

मिति :- २०७८/०४/०५

विषय : शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोगका लागि अनुदान निकासा सम्बन्धमा ।

श्री जनता आ.वि. भेडिया,
सुरुङ्गा न.पा.-२, सप्तरी ।

प्रस्तुत विषयमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा त्यस विद्यालयलाई **शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोगका लागि अनुदान** शीर्षकबाट एकमुष्ट अनुदान रकम रु. ६,५०,०००। (छ लाख पचास हजार) निकासा गरिएको छ । उक्त रकमबाट अनिवार्यरूपमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार निम्न कार्य गर्नु/गराउनुहुन र सोको बिल/भर्पाइको प्रमाणित प्रतिलिपि यस कार्यालयमा पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

तपसिल

१. विद्यालयले गणित, विज्ञान र अंग्रेजी विषयका Kits, Networking, Internet आदि व्यवस्था गर्ने,
२. **ICT Lab** व्यवस्थापनको लागि आवश्यक फर्निचर, कम्प्युटर/उपकरण/सफ्टवेयर/विद्युतीय अन्तरक्रियात्मक श्रव्य-दृश्य सिकाइ सामग्रीहरूको व्यवस्था गर्ने,
३. सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली र विद्यालय खरिद दिग्दर्शन अनुसार प्रक्रिया पूरा गरी “सामुदायिक विद्यालयमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि प्रयोगशाला स्थापना सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६” मा उल्लिखित निम्नानुसारको कम्प्युटर ल्याव व्यवस्था गर्ने :
 - ❖ कम्प्युटर ८ थान, ल्यापटप १ थान
 - ❖ प्रिन्टर १ थान, फोटोकपी मेशिन १ थान, स्क्रानर १ थान
 - ❖ LCD Projector १ थान, मल्टिमिडिया स्पिकर २ थान ।
४. शिक्षण सिकाइ प्रक्रियामा ICT को प्रयोग गरी गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने,
५. विद्यालय व्यवस्थापन समितिमा छलफल गरी माथि उल्लेख भएबमोजिमको सामग्री खरिद र प्रयोगको प्रबन्ध मिलाउने,
६. नियमित प्रयोग र मर्मत संभारका लागि विद्यालयले व्यवस्था मिलाउने ।

बोधार्थ :

१. श्री नगर प्रमुखज्यू,
सुरुङ्गा नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मधुपट्टी, सप्तरी ।
२. श्री वडाध्यक्ष ज्यू,
२ नं. वडा कार्यालय, भेडिया : खर्चसम्बन्धी निर्देशन पालना भए, नभएको नियमित अनुगमन/निरीक्षण गरी सहयोग गर्नुहुन ।

हिरालाल राना
शाखा अधिकृत

सुरुङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
मधुपट्टी, सप्तरी (प्रदेश नं. २, नेपाल)

प.सं.:- २०७८/७९

च.नं.:-

मिति :- २०७८/०४/०५

विषय : माध्यमिक विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान निकासामा सम्बन्धमा ।

श्री केशव स्मारक जनता मा.वि. टिकुलिया,
सुरुङ्गा न.पा.-९, सप्तरी ।

प्रस्तुत विषयमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा त्यस विद्यालयलाई माध्यमिक विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला शीर्षकबाट एकमुष्ट अनुदान रकम रु. ६,५०,०००। (छ लाख पचास हजार) निकासामा गरिएको छ । उक्त रकमबाट अनिवार्यरूपमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय गराई निम्न कार्य गर्नु/गराउनुहुन र सोको बिल/भर्पाइ तथा निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपि यस कार्यालयमा पेश गर्नुहुन अनुरोध छ ।

तपसिल

१. नमुना विद्यालय विकास एवम् सञ्चालन निर्देशिका, २०७४ (संशोधन, २०७६ सहित) को अनुसूची ६ मा उल्लिखित मापदण्डको आधारमा विज्ञान प्रयोगशाला सामग्री व्यवस्था गरी निर्देशिका कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गर्ने ।

बोधार्थ :

१. श्री नगर प्रमुखज्यू,
सुरुङ्गा नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मधुपट्टी, सप्तरी ।

हिरालाल राना
शाखा अधिकृत

२. श्री वडाध्यक्ष ज्यू,
९ नं. वडा कार्यालय, प्रमाणपुर/टिकुलिया : खर्चसम्बन्धी निर्देशन पालना भए, नभएको नियमित अनुगमन/निरीक्षण गरी सहयोग गर्नुहुन ।